

ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำ
ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

นายมงคล เกตุสุวรรณ

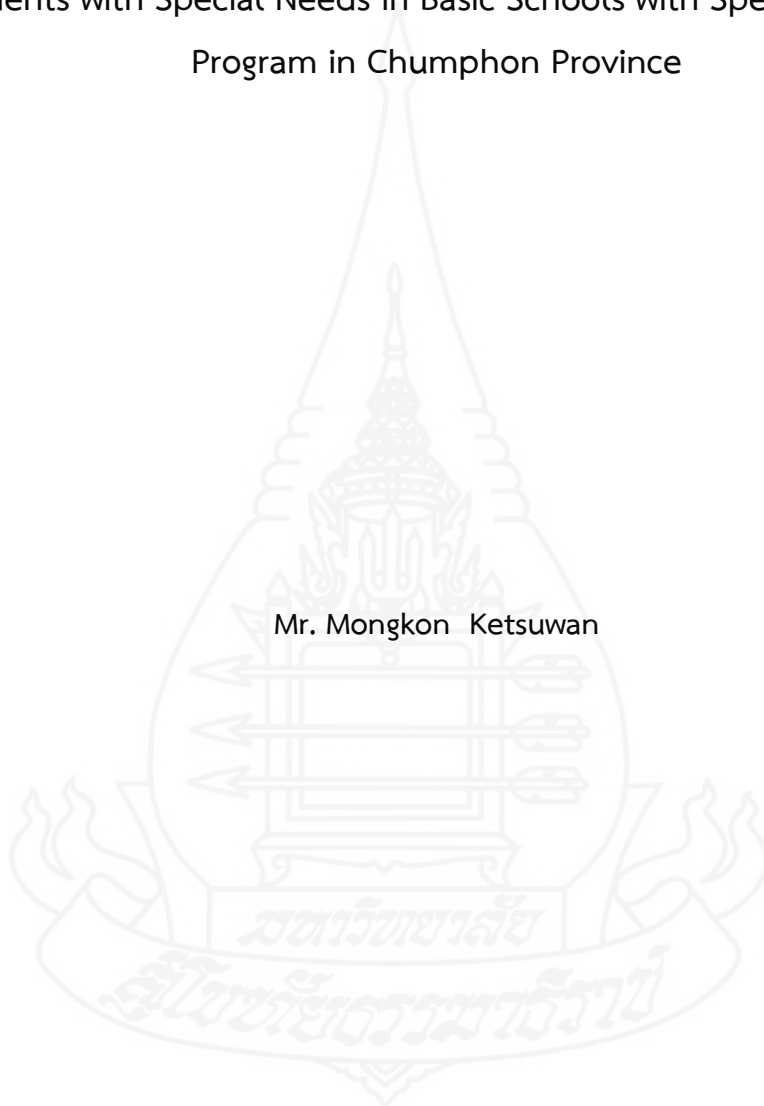

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2561

Need Assessment in the School Administration for the Job Attainment
of Students with Special Needs in Basic Schools with Special Education
Program in Chumphon Province

Mr. Mongkon Ketsuwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Education Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

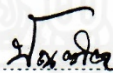
2018

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำ
ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ชื่อและนามสกุล นายมงคล เกตุสุวรรณ
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว
2. รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จีวพัฒนกุล

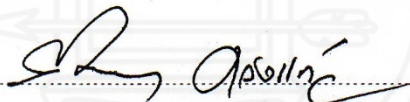
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2562

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.บัณฑิต แทนพิทักษ์)

ประธานกรรมการ

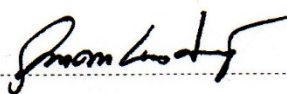
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จีวพัฒนกุล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันทร์คง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ผู้วิจัย นายมงคล เกตุสุวรรณ **รหัสนักศึกษา** 2582300048 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว (2) รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จีวพัฒนกุล **ปีการศึกษา** 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร (2) จัดระดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ (3) เสนอแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ประชากร คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร จำนวน 68 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร และครูการศึกษาพิเศษ จำนวนทั้งสิ้น 340 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่าแบบตอบสนองคู่ ประกอบด้วยข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97 และ .98 ตามลำดับ และแนวคำถามการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในภาพรวมอยู่ระดับค่อนข้างมาก (2) ความต้องการจำเป็นเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ด้านการสร้างเครือข่าย ด้านการเรียนรู้อาชีพ ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ด้านการประเมินความสามารถ และด้านการติดตามประเมินผลการประกอบอาชีพ และ (3) แนวทางในการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ โรงเรียนควรดำเนินการดังนี้ จัดทำหลักสูตรอาชีพ ฝึกปฏิบัติทั้งในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ทำข้อตกลงรับนักเรียนเข้าฝึกงาน กำหนดตารางการเรียนอาชีพ วางแผนงานอาชีพสำหรับนักเรียน ประเมินความพร้อมในการทำงาน จัดหางานติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และสร้างระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

คำสำคัญ ความต้องการจำเป็น การบริหารจัดการสถานศึกษา การมีงานทำ
นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การศึกษาพิเศษ

Thesis title: Need Assessment in the School Administration for the Job Attainment of Students with Special Needs in Basic Schools with Special Education Program in Chumphon Province

Researcher: Mr. Mongkon Ketsuwan; **ID:** 2582300048;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Thesis advisors: (1) Dr. Ratana Daungkaew, Associate Professor;

(2) Dr. Pacharee Chewpatanagul, Associate Professor; **Academic year:** 2018

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the current and desired conditions of school administration for the job attainment of students with special needs in basic schools with special education program in Chumphon Province; (2) to prioritize the needs of administration of schools for the job attainment of students with special needs; and (3) to propose the guidelines for administration of the schools for the job attainment of students with special needs.

The research population consisted of 68 basic schools with special education program in Chumphon Province. The research informants were 340 school administrators and special education teachers. The employed research instruments were a rating scale questionnaire with a double-response format, dealing with data on the current and desired conditions of school administration for the job attainment of students with special needs, with reliability coefficients of .97 and .98, respectively; and a form containing question guidelines for focus group discussion. The research data were analyzed using the frequency, percentage, mean, standard deviation, modified PNI, and content analysis.

The research findings were as follows: (1) the overall current and desired conditions of school administration for the job attainment of students with special needs were at the rather high level; (2) the administration aspects ranked based on their identified needs from the highest to the lowest were as follows: the preparation before career training aspect, the network building aspect, the career learning aspect, the school preparation aspect, the ability assessment aspect, and the follow-up and evaluation of student career aspect; and (3) the guidelines for administration of the schools for the job attainment of the students were the following; the schools should establish the career training program; they should train the students both within the school and at the workplaces; they should make an internship agreement with the workplaces; they should provide a career class schedule; they should make a career planning for the students; they should assess the students' work readiness; they should provide job recruitment; they should continuously monitor the students' career; and they should establish a quality assurance system for school administration for the job attainment of students with special needs.

Keywords: Need assessment, School administration, Job attainment;
Student with special needs, Special education

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นผลงานที่เกิดจากความมุ่งมั่นในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยเกิดจากความเชื่อว่า นักเรียนกลุ่มนี้ควรได้รับการพัฒนาให้ถึงจุดหมายของนักเรียนทั่วไป นั่นคือ “ การมีอาชีพ ” จากแนวคิดเบื้องต้นนี้ มาประกอบกับความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี จีวีพัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ทุ่มเทเวลาให้แก่ศิษย์ด้วยความมุ่งมั่นให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้ในการทำงานวิจัยที่มีคุณภาพซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.บัณฑิต แทนพิทักษ์ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อคิด และแนะแนวทางการพัฒนาวิทยานิพนธ์ให้เนื้อหามีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดารณี ศักดิ์ศิริผล ดร.ปรีดา เบ็ญการ ดร.ฉวีวรรณ โยคิน ดร.สมพร หวานเสร็จ และ ดร.กัญยามาส ชูจีน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ช่วยพิจารณาเครื่องมือวิจัย ให้มีความเหมาะสมในการเก็บข้อมูล รวมทั้งผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งให้ความเมตตาร่วมแสดงความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

คุณประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอนำมาบูชาพระคุณของบิดามารดา และผู้ให้ความเมตตาที่เปิดโอกาสให้แก่ผู้วิจัยได้ร่วมพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย ด้วยความหวังสูงสุด คือ การพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคนให้สมบูรณ์เต็มศักยภาพ

มงคล เกตุสุวรรณ

สิงหาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย	12
การบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ	20
การบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ	28
การประเมินความต้องการจำเป็น	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	74
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	78
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	78
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	84

สารบัญ (ต่อ)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ใน การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร	86
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการ สถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร	103
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษา พิเศษของจังหวัดชุมพร	112
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
สรุปการวิจัย	120
อภิปรายผล	130
ข้อเสนอแนะ	140
บรรณานุกรม	141
ภาคผนวก	148
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย	149
ข แบบสรุปการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	158
ค ค่าความเที่ยงของเครื่องมือการวิจัย	161
ง แบบสอบถามการวิจัย	168
จ รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	178
ฉ แนวคำถามการสนทนากลุ่ม	190
ประวัติผู้วิจัย	194

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ 31
ตารางที่ 2.2	การวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 37
ตารางที่ 2.3	การบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ..... 44
ตารางที่ 2.4	ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เรื่อง ความต้องการจำเป็น ในการบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษ เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร 72
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ..... 85
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการ สถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวม ($n = 340$)..... 87
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการ สถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ($n = 340$) 88
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการ สถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน ($n = 340$) ... 92
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการ สถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ($n = 340$)... 94

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการ สถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับ สถานประกอบการ ($n = 340$)	96
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการ สถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ($n = 340$)	98
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการ สถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ด้านการติดตามและประเมินผล การประกอบอาชีพ ($n = 340$)	101
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในภาพรวม ($n = 340$)	104
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ($n = 340$)	105
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน ($n = 340$)	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.12	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ (n = 340)	107
ตารางที่ 4.13	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ (n = 340)	109
ตารางที่ 4.14	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ (n = 340)	110
ตารางที่ 4.15	ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ (n = 340)	111

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 ตัวอย่างโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนโรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)	24
ภาพที่ 2.2 กระบวนการปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	26
ภาพที่ 2.3 องค์ประกอบการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ.....	42

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาพลเมืองของชาติให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ อันจะเห็นได้จากกฎหมายฉบับต่างๆ อาทิ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 27 ว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายมีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างใดใดไม่สามารถทำได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, น.8) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในมาตรา 10 กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตัวเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยจัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ในมาตรา 5 ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาโดยสามารถเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบทางการศึกษาตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษ และได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละคน สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย (มาตรา 8 วรรค 5) และกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาเรียนร่วม นิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ (มาตรา 19) จากข้อกฎหมายดังกล่าว จะเห็นได้ว่าหน่วยงานของรัฐต้องพัฒนาพลเมืองให้สามารถพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ

คุณลักษณะ และความสามารถในการแสวงหาปัจจัย 4 ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

ลักษณะการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน นอกจากจะเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา และการอุดมศึกษาแล้ว การจัดการศึกษาพิเศษ (Special Education) ก็เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่ต้องมีส่วนสัมพันธ์กับการศึกษาทุกลักษณะข้างต้น โดยมีหลักสำคัญคือ การเข้าใจความเป็นตัวตนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแล้วจึงพัฒนานักเรียนให้ตรงกับศักยภาพที่นักเรียนเหล่านั้นมีอยู่ สำหรับการจัดการศึกษาพิเศษในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันดำเนินการใน 2 รูปแบบ คือ ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ และในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป โดยพบว่าการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 22,583 โรงเรียน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2558, น. 7) โดยมีจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งสิ้น 390,247 คน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, ออนไลน์) ซึ่งการบริหารจัดการสถานศึกษาเหล่านี้ล้วนมีจุดมุ่งเน้นให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความรู้ทางวิชาการ และสามารถจบการศึกษาได้เช่นเดียวกับนักเรียนทั่วไป

ในปีการศึกษา 2554 จนถึงปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีจุดประสงค์เพื่อ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน สังสมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหาโอกาสและช่องทางในการทำงาน และสำรวจพร้อมก้าวสู่โลกแห่งการทำงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ทั้งนี้การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำยังเป็นไปเพื่อพัฒนานักเรียนทั่วไป แต่ยังไม่ได้นับไปยังกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษซึ่งอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเช่นเดียวกัน เพื่อให้มีโอกาสในการดูแลตนเองและครอบครัวได้ ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีประกาศให้ ปี 2559 เป็นปีแห่งความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีประเด็นด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องการดำเนินการให้เกิดขึ้นซึ่งในประเทศไทยเป็นกระบวนการที่ได้ดำเนินการในเฉพาะโรงเรียนเฉพาะความพิการเท่านั้น แต่ยังไม่ปรากฏชัดเจนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาโดยทั่วไป (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2558, น. 2) จากนโยบายนี้จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษ ต้องนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อไป อย่างไรก็ตามในข้อเท็จจริงกลับพบว่า สถานศึกษาเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้มีการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำให้แก่เด็กนักเรียนทั่วไป แต่ยังไม่ได้ครอบคลุมกลุ่มนักเรียนที่มีความต้องการ

พิเศษ ซึ่งนักเรียนกลุ่มนี้จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเช่นเดียวกัน เพื่อให้มีอาชีพในการดูแลตนเอง และครอบครัวได้

ในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้น สถานศึกษาควรพิจารณาหลักการบริหารแบบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ เนื่องจากตามมาตรฐานการบริหารงานโรงเรียนซึ่งจัดระบบการศึกษาพิเศษจะใช้หลักการนี้ในการบริหารงาน (สถาบันราชานุกูล, 2557, น. 266-272) พร้อมทั้งพิจารณากระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษซึ่งได้มีผู้ให้แนวทางไว้หลากหลาย (Gary & Oliver, 1990; Olson, Platt, & Dieker, 2008; คเชนทร์ ปานสงฆ์, 2551) ซึ่งการดำเนินการโดยใช้ความสัมพันธ์ของการบริหารตามรูปแบบดังกล่าวควบคู่กับกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำน่าจะส่งผลให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการจัดการศึกษาที่เหมาะสมเป็นรายบุคคล และได้รับการพัฒนาตามกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำด้วย โดยมีความมุ่งหวังว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรมีโอกาสเรียนรู้โลกแห่งการประกอบอาชีพ และนำไปสู่การมีอาชีพหลังจบการศึกษา ซึ่งในการดำเนินงานนั้นผู้บริหารมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง เป็นปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ด้วยเหตุว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งเสริมและเข้าใจจะเป็นส่วนช่วยในการผลักดันนโยบายให้ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง (สุกัญญา แซ่มซ้อย และชญาพิมพ์ อุตสาโท, 2555, น. 104)

สำหรับจังหวัดชุมพรมีโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษจำนวน 269 โรงเรียน มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจำนวน 3,284 คน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, ออนไลน์) โดยในจำนวนนี้มีโรงเรียนที่ดำเนินการครบถ้วนตามกระบวนการทางการศึกษาพิเศษสามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้จำนวน 68 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนเหล่านี้เน้นการจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถจบการศึกษาได้ โดยหากพิจารณาในส่วนของ การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนทั้ง 68 โรงเรียน นักเรียนกลุ่มนี้ยังคงได้ทำกิจกรรมเหมือนนักเรียนทั่วไป แต่ยังมีได้พิจารณาถึงความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคลเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร พร้อมศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการ การศึกษาเพื่อมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยใช้หลักการสำคัญของรูปแบบการ บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) เชื่อมโยงกับแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้

เนื่องจากในเขตจังหวัดชุมพรยังขาดองค์ความรู้ในด้านนี้ และงานวิจัยในเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อ การมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ ยังมีข้อจำกัด โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานต้นสังกัดได้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความพร้อมของ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและมีแนวทาง พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ตนเองได้ ครูและผู้ปกครองสามารถใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนการทำงานของผู้บริหาร สถานศึกษา และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาเพื่อการประกอบอาชีพได้ตาม เจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อสังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

2.2 เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

2.3 เพื่อจัดระดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัด ชุมพร

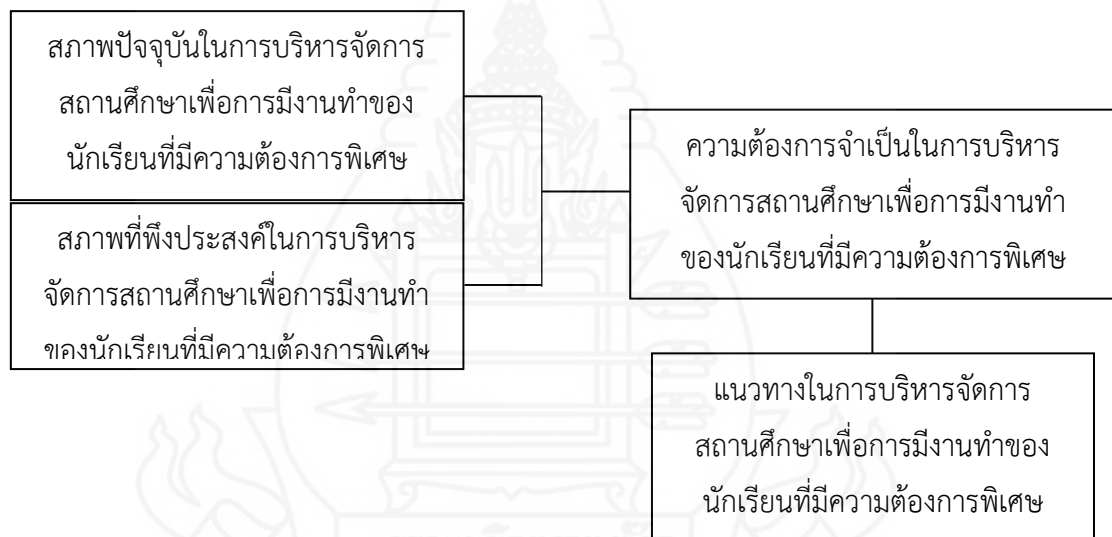
2.4 เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย แนวทางการบริหารโรงเรียนที่ จัดระบบการศึกษาพิเศษโดยใช้รูปแบบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ (สถาบัน ราชานุกูล, 2557, น. 266-272) และผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อ การมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจากแหล่งต่างๆ (Gary & Oliver, 1990; Olson, Platt, & Dieker, 2008; คเชนทร์ ปานสงฆ์, 2551) และพบว่า กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมี

งานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา 2) การประเมินความสามารถของนักเรียน 3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ 5) การเรียนรู้สู่อาชีพ และ 6) การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทั้งสองดังกล่าวมาสังเคราะห์เชื่อมโยงเพื่อให้ได้แนวคิดใหม่และความหมายของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แล้วจึงนำไปใช้ศึกษาสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการจำเป็นและแนวทางในการบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหา ดังต่อไปนี้

4.1.1 สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครอบคลุมการบริหารสถานศึกษาใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา 2) การประเมินความสามารถของนักเรียน 3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ 5) การเรียนรู้สู่อาชีพ และ 6) การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ โดยเป็นการศึกษาคู่ขนานกับสภาพที่พึงประสงค์

4.1.2 สภาพที่สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครอบคลุมการบริหารสถานศึกษาใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา 2) การประเมินความสามารถของนักเรียน 3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ 5) การเรียนรู้สู่อาชีพ และ 6) การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ โดยเป็นการศึกษาคู่ขนานกับสภาพปัจจุบัน

4.1.3 แนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครอบคลุมการบริหารสถานศึกษาใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา 2) การประเมินความสามารถของนักเรียน 3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ 5) การเรียนรู้สู่อาชีพ และ 6) การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร จำนวน 68 โรงเรียน โดยประชากรผู้ให้ข้อมูลมีทั้งสิ้น 340 คน ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 68 คน และครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษทุกคนในแต่ละโรงเรียน จำนวน 272 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

4.3.1 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งพิจารณาจากสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษครอบคลุม 6 ด้านที่ได้จากการสังเคราะห์แนวทางการบริหารสถานศึกษาด้วยโครงสร้างซีท (SEAT Framework) และกระบวนการ

จัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา 2) การประเมินความสามารถของนักเรียน 3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ 5) การเรียนรู้สู่อาชีพ และ 6) การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ

4.3.2 แนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา 2) การประเมินความสามารถของนักเรียน 3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ 5) การเรียนรู้สู่อาชีพ และ 6) การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้บรรลุเป้าที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลซึ่งในการศึกษารั้งนี้ได้บูรณาการแนวคิดการบริหารสถานศึกษาด้วยโครงสร้างซีท (SEAT Framework) และกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพื่อเป็นแนวทางใหม่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

5.1.1 การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนกำหนดโครงสร้างนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ พร้อมทั้งจัดระบบบริหารงานการศึกษาพิเศษควบคู่การบริหารงานปกติโดยเน้นการมีส่วนร่วม จัดทำแผนงานด้านการศึกษาพิเศษเพื่อนำสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ปรับหลักสูตรทั่วไปและจัดทำหลักสูตรเฉพาะด้านให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคาร และสิ่งก่อสร้าง ให้เพียงพอเหมาะสม และปลอดภัยต่อการเข้าถึงของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ ในการจัดการศึกษาพิเศษแบบมีส่วนร่วม และสร้างความรู้ความเข้าใจให้นักเรียนทั่วไปมีความเข้าใจยอมรับ และสามารถปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี

5.1.2 การประเมินความสามารถของนักเรียน หมายถึง โรงเรียนดำเนินการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมดำเนินการประเมิน

ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ทักษะสังคม และทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ โดยมีการรวบรวมข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5.1.3 การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ หมายถึง โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการในการฝึกอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำรวจความต้องการอาชีพในชุมชน จัดทำฐานข้อมูลอาชีพ สร้างหลักสูตรอาชีพ และเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพตามแบบสถานประกอบการในสถานศึกษา ใช้ข้อมูลความต้องการ และการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมาใช้ประกอบการเลือกอาชีพของนักเรียนแต่ละคน เตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และวิชาการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข จัดหา พัฒนา และสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถใช้เทคโนโลยี สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ

5.1.4 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ หมายถึง โรงเรียนสร้างความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการในการพัฒนาและฝึกอาชีพให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แสวงหาแหล่งเงินทุนในการจัดการศึกษาพิเศษ และทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงาน

5.1.5 การเรียนรู้สู่อาชีพ หมายถึง โรงเรียนจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติวางแผน และกำหนดตารางการฝึกอาชีพให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จัดการฝึกปฏิบัติการภายในสถานศึกษา และภายในสถานประกอบการ จัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์งานเพื่อกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ละขั้นตอนจากง่ายไปยาก จัดการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน หรือเพื่อนช่วยสอน พร้อมจัดหางานให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเมื่อจบการศึกษา และทบทวนการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลปีละ 2 ครั้ง

5.1.6 การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ หมายถึง โรงเรียนประเมินผลด้านวิชาการ ด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และด้านทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ นิเทศกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาพิเศษโดยใช้วิธีการที่มีความหลากหลาย จัดทำรายงานความก้าวหน้าและพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ จัดระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษ รวมทั้งติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษา

5.2 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดชุมพรซึ่งในการวัดความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยได้ประเมินทั้งระดับสภาพปัจจุบันและระดับสภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละข้อของแต่ละด้านแล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย เพื่อนำมาหา

ผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันแล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในแต่ละด้าน

5.2.1 สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในห้วงเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาใน 6 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา การประเมินความสามารถของนักเรียน การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ การเรียนรู้สู่อาชีพ และการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ โดยแต่ละด้านได้จากการบูรณาการ แนวคิดการบริหารสถานศึกษาด้วยโครงสร้างซีท (SEAT Framework) และกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

5.2.2 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง ลักษณะที่คาดหวังหรือภาพในอนาคตของกระบวนการดำเนินงานจัดการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษใน 6 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา การประเมินความสามารถของนักเรียน การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ การเรียนรู้สู่อาชีพ และการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ โดยแต่ละด้านได้จากการบูรณาการแนวคิดการบริหารสถานศึกษาด้วยโครงสร้างซีท (SEAT Framework) และกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

5.3 โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา โดยใช้กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจัดการศึกษาเรียนร่วม การจัดการศึกษาเรียนรวม การจัดการศึกษาในรูปแบบห้องเรียนคู่ขนาน เป็นต้น

5.4 แนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ได้มาจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาของการสนทนากลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 หน่วยงานต้นสังกัดการมีแนวทางในการประเมินความพร้อมของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเหมาะสมเพื่อหาทางช่วยเหลือสนับสนุนต่อไป

6.2 ผู้บริหารสถานศึกษาได้เครื่องมือในการประเมินตนเองเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และใช้ผลการประเมินในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

6.3 ครูและผู้ปกครองได้ข้อมูลสารสนเทศในการสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

6.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการสนับสนุนและเตรียมความพร้อมเพื่อการประกอบอาชีพอย่างเหมาะสม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ได้มีการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย
 - 1.1 ความหมายและความจำเป็นของการจัดการศึกษาพิเศษ
 - 1.2 ประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
 - 1.3 หลักการในการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน
2. การบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ
 - 2.1 นโยบายการบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ
 - 2.2 ประเภทของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ
 - 2.3 โครงสร้างและรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ
 - 2.4 ทฤษฎีการบริหารงานโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษตามโครงสร้างซีท
3. การบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
 - 3.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ
 - 3.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
 - 3.3 การบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
4. การประเมินความต้องการจำเป็น
 - 4.1 ความหมายและจุดมุ่งหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 4.2 วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 4.3 กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศไทย

1.1 ความหมายและความจำเป็นของการจัดการศึกษาพิเศษ

1.1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ

“การศึกษาพิเศษ” เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาในประเทศไทย โดยเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นพัฒนานักเรียนที่มีความบกพร่องให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพที่มีอยู่ โดยได้มีผู้ให้ความหมายของการจัดการศึกษาพิเศษไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2542, น. 13-14) กล่าวว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดสำหรับเด็กปัญญาเลิศ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กที่มีความบกพร่องทางอารมณ์และพฤติกรรม เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ และเด็กพิการซ้ำซ้อน ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่อาจรับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษาที่จัดให้กับเด็กปกติ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงแตกต่างไปจากเด็กปกติในด้านที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร วิธีสอน และอุปกรณ์การสอน การจัดการศึกษาพิเศษจึงควรจัดให้สนองความต้องการและความสามารถของเด็กพิการแต่ละคน

ศรียา นิยมธรรม (2546, น. 12) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษ คือ การให้การศึกษแก่ผู้เรียนเป็นพิเศษทั้งโดยวิธีการสอน การจัดดำเนินการวิธีสอน และการให้บริการ เพราะบุคคลเหล่านี้เป็นผู้ด้อยโอกาสและขาดความเสมอภาคในการรับสิทธิตามที่รัฐจัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กในวัยเรียนโดยทั่วไป ซึ่งสาเหตุแห่งความด้อยโอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์นอกจากนี้ยังรวมถึงการจัดการศึกษาแก่เด็กปัญญาเลิศ ซึ่งเป็นเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงกว่าเด็กปกติ

ดารณี ศักดิ์ศิริผล (2551, น. 14) กล่าวว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งโดยวิธีการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน และการให้บริการ โดยคำนึงถึงความแตกต่างและความต้องการจำเป็นของเด็กแต่ละคน เพื่อช่วยพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในสังคมด้วยตนเอง

Farrell (2012, p. 3) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษว่าเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเด็กพิการหรือเด็กที่มีความบกพร่อง ซึ่งเด็กกลุ่มนี้ไม่สามารถเรียนรู้ได้ในระบบการศึกษาปกติ แต่ต้องการการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กกลุ่มนี้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพในด้านวิชาการ บุคลิกภาพ และการเข้าสังคม

Denham (2015, p. 2) ได้ให้ความหมายของการศึกษาพิเศษ คือ การจัดการเรียนการสอนให้เด็ก หรือเยาวชนที่มีความบกพร่อง หรือความลำบากในการเข้ารับการจัดการเรียน

การสอนแบบปกติ โดยมีความจำเป็นต้องได้รับการจัดการศึกษาในรูปแบบเพิ่มเติมที่แตกต่างจากนักเรียนในวัยเดียวกัน เพื่อให้ให้นักเรียนมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การศึกษาพิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถเรียนรู้ได้ โดยเป็นการศึกษาที่แตกต่างจากเด็กปกติ ที่ต้องมีการปรับเปลี่ยน หลักสูตร เนื้อหาวิชา วิธีการสอน เครื่องมือ และอุปกรณ์การสอนที่จำเป็น โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ

1.1.2 ความจำเป็นของการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาพิเศษ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีการพัฒนาศักยภาพตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีการพัฒนาความสามารถด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาพิเศษจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้มีลักษณะเรียนรวมกับเด็กทั่วไป ด้วยเหตุผลตามที่ศนของนักวิชาการ

กุลยา ก่อสุวรรณ (2555) ได้เสนอแนวคิดว่าความจำเป็นของการจัดการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสฝึกทักษะทางสังคมและทักษะอื่นๆ และได้ประโยชน์จากการเรียนรู้ทักษะเหล่านี้ได้ในการเรียนร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนปกติได้ 2) ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนในชั้นเรียนปกติมีพัฒนาการทางภาษา สติปัญญา และการเคลื่อนไหวดีกว่าเพื่อนที่มีความต้องการพิเศษในวัยเดียวกันที่เรียนในชั้นเรียนพิเศษ ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการยอมรับจากเพื่อนมากขึ้นและขณะเดียวกันช่วยให้เด็กปกติมีความรู้และความเข้าใจ ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และสามารถยอมรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษในสังคมมากขึ้น และ 3) ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนมีสิทธิได้รับโอกาสด้านการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาโดยไม่มี การแบ่งแยกด้านภาษา วัฒนธรรม ร่างกาย และสติปัญญา

ธีระพงษ์ พรหมกุล (2558) ได้สรุปความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้ 1) ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสเรียนตามระดับชั้นในโรงเรียนปกติโดยไม่มีข้อกีดกัน และไม่ต้องเดินทางไปเรียนในโรงเรียนการศึกษาพิเศษซึ่งอยู่ห่างไกล เป็นภาระของผู้ปกครอง 2) ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสใช้ชีวิตร่วมกับครอบครัวและญาติพี่น้องซึ่งเป็นโอกาสประพฤติปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกของครอบครัวโดยไม่เกิดความรู้สึกแตกแยกด้วยเหตุแห่งความพิการ และเป็นการช่วยให้ครอบครัวเกิดสำนึก ตระหนักในการรับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยไม่ผลักภาระไปให้ผู้อื่น 3) ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และเด็กปกติมองโลกได้กว้างขึ้น เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล เข้าใจความต้องการของเพื่อนและรู้วิธีที่ช่วยเหลือกันและอยู่ร่วมกันเนื่องจากทุกสังคมมีทั้งคนปกติและคนที่มีความต้องการพิเศษ 4) ช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถปรับตัวและควบคุมอารมณ์ให้เข้ากับสังคมปกติโดยการอยู่

ร่วมกัน และ 5) ช่วยประหยัดงบประมาณของรัฐบาลเนื่องจากนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนปกติได้ รัฐก็ไม่จำเป็นต้องสร้างโรงเรียนการศึกษาพิเศษ หรือศูนย์เฉพาะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพียงแต่เพิ่มบุคลากรในโรงเรียนปกติเท่านั้น

Susan (2004) ได้กล่าวถึงผลการศึกษาของธนาคารโลกด้านการจัดการศึกษาพิเศษในภูมิภาคเอเชียพบว่า ความสำคัญของการจัดระบบการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีดังนี้ 1) ช่วยพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในวัยเรียนด้านบุคลิกภาพ การเข้าสังคม และช่วยลดภาระทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง 2) ช่วยลดการสิ้นเปลืองของรัฐในการก่อตั้งสถานศึกษาทางการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ 3) ช่วยลดค่าใช้จ่ายของครอบครัวนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าการจัดระบบการศึกษาพิเศษ ในสถานศึกษา มีความจำเป็นสำคัญโดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ด้านนักเรียนเป็นการช่วยพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างรอบด้าน นอกจากนี้ช่วยให้นักเรียนปกติทั่วไปมีมุมมองที่กว้างขึ้นในการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้านเศรษฐกิจเป็นการลดภาระของผู้ปกครองในการเดินทางไปส่งนักเรียนสู่โรงเรียนการศึกษาพิเศษรวมทั้งรัฐบาลลดค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาได้โดยไม่ต้องสร้างโรงเรียนเฉพาะด้านการศึกษาพิเศษสามารถนำงบประมาณที่ลดไปใช้ในการส่งเสริมการจัดระบบการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ และด้านสังคมเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้มีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัว และชุมชน นอกจากนี้สังคมได้เกิดการเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน

1.2 ประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ได้กำหนดประเภทของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไว้ 9 ประเภท (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 1-3) ดังนี้

1.2.1 บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น

บุคคลที่สูญเสียการเห็นตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมาก จนต้องใช้สื่อสัมผัสและสื่อเสียง หากตรวจวัดความชัดของสายตาค้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 ส่วน 60 (6/60) หรือ 20 ส่วน 200 (20/200) จนถึงไม่สามารถรับรู้เรื่องแสง

2. คนเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็น แต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ขยายใหญ่ด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หากวัดความชัดของสายตาค้างดีเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 ส่วน 18 (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 (20/70)

1.2.2 บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

บุคคลที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยจนถึงหูหนวก ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจ การพูดผ่านทางการได้ยิน ไม่ว่าจะใส่หรือไม่ใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งโดยทั่วไปหากตรวจการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบลขึ้นไป

2. คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยินการพูด ผ่านทางการได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งหากตรวจวัดการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยิน น้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาถึง 26 เดซิเบล

1.2.3 บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ซึ่งมี ลักษณะเฉพาะ คือ ความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ ร่วมกับ ความ จำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะ ได้แก่ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม/การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ ทรัพยากร ในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ทั้งนี้ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

1.2.4 บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ

บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพแบ่ง ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือการเคลื่อนไหว ได้แก่บุคคลที่มี อวัยวะไม่สมบูรณ์หรือขาดหายไป กระดูกหรือกล้ามเนื้อผิดปกติ มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหว ความบกพร่องดังกล่าวอาจเกิดจากโรคทางระบบประสาท โรคของระบบกล้ามเนื้อและกระดูก การไม่สมประกอบมาแต่กำเนิด อุบัติเหตุและโรคติดต่อ

2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ได้แก่ บุคคลที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือมีโรคประจำตัวซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ซึ่งมีผล ทำให้เกิดความจำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ

1.2.5 บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติในการ ทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะ

ความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

1.2.6 บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา

บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องในการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติ อัตราความเร็วและจังหวะการพูดผิดปกติ หรือบุคคลที่มีความบกพร่อง ในเรื่องความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด การเขียนหรือระบบสัญลักษณ์อื่นที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบ เนื้อหาและหน้าที่ของภาษา

1.2.7 บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์

บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ ได้แก่ บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจ หรือสมองในส่วนของการรับรู้ อารมณ์หรือความคิด เช่น โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม เป็นต้น

1.2.8 บุคคลออทิสติก

บุคคลออทิสติก ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งผลต่อความบกพร่องทางด้านพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคม และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินั้นค้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน

1.2.9 บุคคลพิการซ้อน

บุคคลพิการซ้อน ได้แก่ บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน เช่น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็นและมีความบกพร่องทางการได้ยินในบุคคลเดียวกัน เป็นต้น

จากการศึกษาเรื่องนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาพิเศษมี 9 ประเภทดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษานักเรียนในกลุ่มที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เนื่องจากนักเรียนทั้งสองกลุ่มนี้ได้รับโอกาสให้เรียนรู้ในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานปกติแต่มีสภาพปัญหาที่พบคือ นักเรียนกลุ่มดังกล่าวไม่สามารถเรียนต่อในระดับสูงได้ และขาดองค์ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ

1.3 หลักการในการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน

การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการในการจัดการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

จรัสลักษณ์ รัตนาพันธ์ (2555, น. 34-36) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 หลัก โดยอธิบายพอสังเขปได้ดังนี้

1. หลักการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพและสอดคล้องกับความต้องการ

ในการจัดการศึกษาพิเศษผู้จัดการศึกษาต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา อย่างเต็มที่เท่าที่จะสามารถพัฒนาได้ โดยคำนึงถึงความต้องการพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไป ผู้จัดการศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้ (1) รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน ข้อมูลที่ควรรวบรวมประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของผู้เรียน ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทที่เกี่ยวข้อง (2) ประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียน (3) กำหนดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมและผลการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียน (4) จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยมีการประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และปรับปรุงแผนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และ(4) รายงานผลการจัดการศึกษาแก่ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ

2. หลักการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

ผู้จัดการศึกษาพิเศษพึงตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีทักษะในการดำรงชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งควรมีการดำเนินการดังนี้ (1) จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องทักษะชีวิต ในเรื่องนี้มีสิ่งที่มีผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับการจัดการเรียนรู้จนเกิดทักษะที่ดีเพียงพอที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ประกอบด้วย ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ทักษะการดำรงชีวิตอย่างอิสระ ทักษะวิชาการ ทักษะทางสังคม และทักษะการทำงานและอาชีพ และ (2) จัดให้มีแหล่งเรียนรู้และจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องทักษะชีวิต โดยเฉพาะเรื่องอาชีพที่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษจะสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างสะดวกและเหมาะสม

3. หลักความเสมอภาค

ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษพึงตระหนักและยึดหลักความเสมอภาคเป็นหลักการในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในทุกรูปแบบ แนวการดำเนินการภายใต้หลักการข้อนี้คือ ผู้จัดการศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนปกติหรือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษมีโอกาสได้รับการศึกษา ตลอดจนมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร สื่อ เทคโนโลยี และมีโอกาสได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพเท่าที่ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาได้

4. หลักการมีส่วนร่วม

ในการจัดการศึกษาพิเศษ ผู้จัดการศึกษาพิเศษควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้ (1) มีส่วนร่วมกำหนดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เนื่องจากการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย (2) มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องใช้วิธีการเทคนิค ตลอดจนสื่อการสอนที่หลากหลาย บางครั้งอาจต้องใช้อาจารย์หลายคนหรือที่เรียกว่า การสอนเป็นทีม การร่วมกันออกแบบและจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ(3) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษควรเป็นการประเมินตามสภาพจริง ที่ทั้งครูและผู้ปกครองนักเรียนร่วมกันประเมิน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และ (4) มีส่วนร่วมในการระดมความช่วยเหลือเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งในส่วนที่เป็นกำลังทรัพย์ กำลังความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และการร่วมกันกำกับดูแลการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษให้มีประสิทธิภาพบรรลุผลตามที่ร่วมกันกำหนดไว้

5. หลักความสอดคล้อง

ในการจัดการศึกษาพิเศษตามหลักการข้อนี้ผู้จัดการศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน จัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถในการรับรู้และการเรียนรู้ และจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน

พิมพ์พรรณ เมพสุรานนท์ และสุวิศิษา ประสิทธิธัญกิจ (2550) ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานสำหรับการจัดการศึกษาพิเศษ ดังนี้

1. กิจกรรมการศึกษาใดๆ จะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการยอมรับและบูรณาการอยู่ในแผนงานทั้งหมดของโรงเรียน

2. เด็กทุกคนได้รับการยอมรับในฐานะบุคคลคนหนึ่ง

3. บุคคลมีความแตกต่างกันจึงต้องจัดกิจกรรม และช่วยเหลือเป็นรายบุคคล

4. เด็กทุกคนต้องได้รับการยอมรับ และบูรณาการอยู่ในกิจกรรมทางสังคมของโรงเรียน

5. การพิจารณาจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าชั้นเรียน หรือการให้บริการ อาจใช้รูปแบบการประเมินที่เป็นเฉพาะ แตกต่างจากนักเรียนทั่วไป

6. การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในชุมชน หรือโรงเรียนเพื่อการศึกษาพิเศษนั้นต้องพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ และกระบวนการใช้ประโยชน์เป็นกรณีเฉพาะด้วย

7. ในการจัดการประชุม สัมมนา เพื่อสร้างความสัมพันธ์และให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะ เทคนิค กระบวนการเพิ่มเติมเป็นพิเศษมากกว่าการจัดการประชุมสัมมนาผู้ปกครองเด็กปกติ

8. การปรับปรุงหรือเสริมการสร้างหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นผลมาจากความต้องการเบื้องต้นของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่ว่าความแตกต่างของเขาจะเป็นทางด้านร่างกาย อารมณ์ หรือสมองก็ตาม

9. การเลือกซื้อหรือจัดหาอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่เป็นอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้เฉพาะการศึกษาพิเศษ ต้องได้รับการพิจารณาในการเลือกซื้อและจัดหาเป็นอย่างดี รวมทั้งเหมาะสมกับผู้เรียน

10. บริการบางอย่างที่ไม่สามารถจัดให้กับนักเรียนปกติทั้งโรงเรียนได้ เช่น พาหนะรับส่ง การพักผ่อน อาหารกลางวัน และความสะอาดพิเศษอื่นๆ ควรได้รับการพิจารณาจัดให้เป็นพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

11. การบรรจุครู เพื่อสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องมีเกณฑ์ในการเลือกอย่างเหมาะสม และการมอบงานให้ทำต้องเหมาะสมด้วย

12. การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนองต่อความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็ก มีหน่วยบริการ ซึ่งทำหน้าที่ติดต่อประสานงานทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน

13. โรงเรียนควรจัดให้มีบันทึกประวัติหรือรายงานเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสม หรือเพื่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ เนื่องจากธรรมชาติและปัญหาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นกรณีเฉพาะแตกต่างไปจากเด็กทั่วไป

Loreman (2009, pp. 1-2) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียน การศึกษาขั้นพื้นฐานปกติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. นักเรียนทุกคนควรเรียนในสถานศึกษาซึ่งอยู่ใกล้บ้าน
2. สถานศึกษาทุกแห่งต้องไม่มีการปฏิเสธนักเรียน และต้องพัฒนาการจัดการศึกษาให้เอื้อต่อนักเรียนทุกคน
3. นักเรียนทุกคนต้องได้รับการจัดการศึกษาในชั้นเรียนปกติ โดยจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนร่วมกับเพื่อนนักเรียนในช่วงอายุเดียวกัน
4. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนในหลักสูตรปกติได้ โดยการจัดรูปแบบการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน
5. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรได้เรียนรู้การใช้ชีวิตในห้องเรียน และการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนนักเรียน

6. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรู้การอยู่ในสังคมกับเพื่อน และมีโอกาสในการประสบความสำเร็จในสังคมมากขึ้น

7. สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งต้องมีการสนับสนุนปัจจัยการดำเนินงาน

จากการศึกษาเรื่องหลักการในการจัดระบบการศึกษาพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแนวทางที่ทุกสถานศึกษาต้องสามารถดำเนินการโดยมีหลักการสำคัญได้แก่ นักเรียนต้องได้รับการจัดการศึกษาตามความต้องการจำเป็นพิเศษ นักเรียนต้องได้เรียนใกล้บ้าน โรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้แก่ นักเรียนทุกกลุ่ม นักเรียนทุกคนควรได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมโดยทุกภาคส่วนควรสนับสนุนการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดความเท่าเทียม และนักเรียนทุกคนสามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุข

2. การบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ

2.1 นโยบายการบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ

โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจัดการศึกษาให้แก่ นักเรียนโดยทั่วไปในเขตพื้นที่บริการนั้น เมื่อมีการจัดการศึกษาพิเศษให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเพิ่มเติมจากการดูแลนักเรียนทั่วไป ถือว่าเป็นการดำเนินการที่มีความสอดคล้องกับนโยบายทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยสามารถอธิบายได้พอสังเขป ดังนี้

2.1.1 นโยบายของรัฐบาลและนายกรัฐมนตรี

รัฐบาลได้มีการแถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 โดยมีนโยบาย 11 ประการ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2557, น. 1-23) ซึ่งมีนโยบาย 3 ประการที่การจัดการศึกษาพิเศษของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถสนับสนุนได้ ดังนี้ 1) การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ 2) การศึกษาและการเรียนรู้ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และ 3) การยกระดับคุณภาพบริการด้านสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน นอกจากนี้มีความสอดคล้องกับนโยบายของนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น. 10-67) 1 ประการคือ การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และยกระดับมาตรฐานการศึกษา

2.1.2 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งจัดระบบการศึกษาพิเศษ โดยได้มีการออกประกาศ เรื่อง ปี 2559 ปีแห่งความร่วมมือด้านการจัดการศึกษา สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ เมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2559 (สำนักบริหารงานการศึกษา

พิเศษ, 2559, น. 2) ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาทั่วไป คือ จัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) เพื่อขยายโอกาสให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีการกำหนดให้จัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (Transition from School to work) เพื่อให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ เป็นนโยบายที่สำคัญอีกนโยบายหนึ่งในการจัดการศึกษาแก่นักเรียนกลุ่มนี้

2.1.3 นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม ดูแลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาทุกแห่งในประเทศ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องศึกษานโยบายของต้นสังกัด และนำไปปฏิบัติให้เกิดผลในสถานศึกษา โดยนโยบายประจำปีงบประมาณ 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, น. 2-3) คือ เร่งพัฒนาความแข็งแกร่งทางการศึกษา ให้ผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึง เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาส มีความรู้ และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะทักษะการอ่าน การเขียน และการคิด เพื่อให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูง และโลกของการทำงาน

จากการศึกษานโยบายการบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปจะต้องดำเนินการจัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนา นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จึงจะเป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐอย่างครบถ้วน โดยมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและนายกรัฐมนตรี คือ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ เป็นการดำเนินการตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และเป็นการดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความต้องการให้การศึกษาสามารถพัฒนานักเรียนได้ทุกกลุ่ม ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องจัดการศึกษาพิเศษให้เกิดขึ้นในโรงเรียนเพื่อเป็นไปตามแนวทางแห่งรัฐต่อไป

2.1.4 นโยบายของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นหน่วยงานย่อยระดับสำนัก ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นอีกหนึ่งหน่วยงานที่มีส่วนในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการศึกษาพิเศษ ซึ่งสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษได้มีการกำหนดแนวนโยบายในการดำเนินงาน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2558, น.23) ดังนี้ (1) ขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและมี

คุณภาพ (2) พัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ทักษะอาชีพและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์บนพื้นฐานความเป็นไทย เป็นต้น

จากการศึกษานโยบายการบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า มุ่งเน้นให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาพิเศษเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีคุณภาพ มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม พัฒนาบุคลากร และกระบวนการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ

2.2 ประเภทของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ

การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งในประเทศและต่างประเทศในปัจจุบัน พบว่ามีการจัดการศึกษาพิเศษในลักษณะที่คล้ายกัน คือจัดเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ การจัดการศึกษาพิเศษในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และการจัดการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาปกติ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2559, น. 2 และจรัสลักษณ์ รัตนพันธ์, 2555, น. 38) ซึ่งจะขออธิบายแต่ละประเภทพอสังเขป ดังนี้

2.2.1 การจัดการศึกษาพิเศษในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1) เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ปัจจุบันมีการจัดการศึกษาพิเศษโดยศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 77 แห่ง ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา จำนวน 13 แห่ง และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด จำนวน 64 แห่ง โดยตั้งอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ ให้บริการเด็กพิการทุกประเภท ในรูปแบบประจำและไป-กลับ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ มุ่งเน้นในการเตรียมความพร้อมและการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าสู่โรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ โรงเรียนปกติ หรือเข้าสู่ระบบการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ

2) เป็นโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ การจัดการศึกษาโดยโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการมีการดำเนินการกระจายอยู่ในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ โดยปัจจุบันมีจำนวน 46 แห่ง (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2558, น. 3) รับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในระดับรุนแรงที่เป็นคนพิการในวัยเรียน เข้าเรียนแบบประจำในทุกช่วงชั้น ตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือในรูปแบบชั้นปี สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้ โรงเรียนสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โรงเรียนสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น และโรงเรียนสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ

2.2.2 การจัดการศึกษาพิเศษในสถานศึกษาปกติ

การจัดระบบการศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติปัจจุบันมีการเรียกชื่อที่หลากหลาย อาทิ โรงเรียนแกนนำการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเรียนรวม โดยในการเรียกชื่อที่แตกต่างกันนั้นเกิดจากการใช้แนวทางที่ดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนปกติที่แตกต่างกัน (ผดุง อารยะวิญญู, 2542, น. 2-3) ซึ่งอธิบายพอสังเขปดังนี้

1) การเรียนร่วมบางเวลา (Integration) หมายถึง การที่มีเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนในโรงเรียนเดียวกันกับเด็กปกติ แต่เด็กเหล่านี้อาจถูกจัดอยู่รวมกันเป็นชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ เด็กเรียนวิชาหลักในชั้นพิเศษ โดยมีครูประจำชั้นเป็นผู้สอน แต่ในวิชาทั่วไป นอกเหนือวิชาหลักเด็กก็มีโอกาสไปเรียนร่วมกับเด็กปกติ

2) การเรียนร่วมเต็มเวลา (Mainstreaming) หมายถึง การจัดให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสเรียนในชั้นเรียนเดียวกับเด็กปกติทุกรายวิชาและทุกกิจกรรม เด็กปกติได้รับบริการการเรียนการสอนและบริการนอกห้องเรียนอย่างไร เด็กที่มีความต้องการพิเศษก็ได้รับบริการเช่นเดียวกัน นอกจากนี้เด็กที่มีความต้องการพิเศษยังได้รับการสอนเสริมนอกเวลาเรียนด้วย จุดประสงค์สำคัญของการเรียนร่วมเต็มเวลา คือ เพื่อให้เด็กเข้าใจซึ่งกันและกันตอบสนองความต้องการซึ่งกันและกัน ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เด็กปกติยอมรับความหลากหลายของมนุษย์มีความเข้าใจความแตกต่างกันระหว่างบุคคล

3) การเรียนรวม (Inclusion) หรือการจัดการศึกษาโดยวิธีเรียนรวม (Inclusive Education) เป็นแนวคิดทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่ว่าโรงเรียนจะต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเด็กคนใดเป็นเด็กปกติ หรือเด็กคนใดเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กทุกคนที่ผู้ปกครองพามาโรงเรียน ทางโรงเรียนจะต้องรับไว้ และจะต้องจัดการศึกษาให้เขาอย่างเหมาะสมตามสภาพความต้องการของแต่ละคน การเรียนรวมยังมีความหมายไปถึงการศึกษาที่ไม่แบ่งแยกระดับ ตลอดจนการดำรงชีพของคนในสังคม หลังสำเร็จการศึกษาว่าจะต้องดำเนินการในลักษณะรวมกัน ที่ทุกคนต่างเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

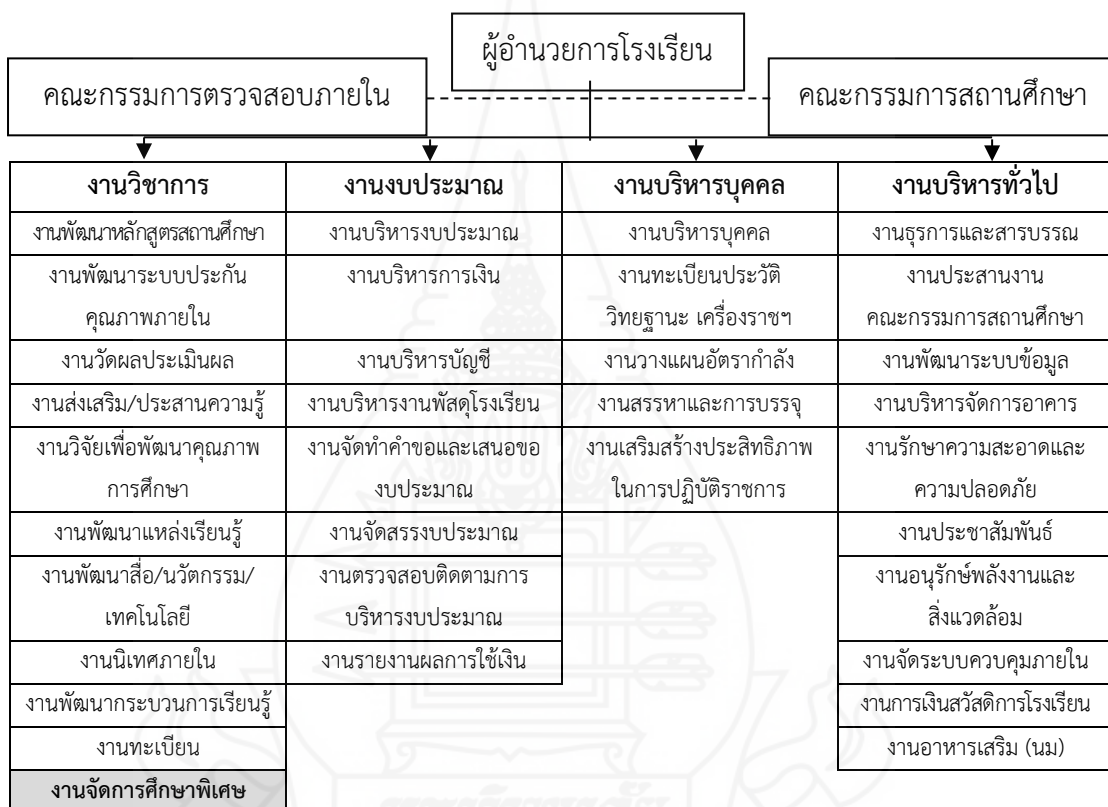
จากการศึกษาประเภทของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษพบว่าทุกสถานศึกษามีความมุ่งหวังในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แต่หากใช้มุมมองของการเรียนรู้ร่วมกันเป็นสังคม สถานศึกษาปกติที่มีนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกันย่อมสร้างการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนทั้งสองกลุ่มได้ตั้งนั้นการสนับสนุนให้สถานศึกษาปกติจัดระบบการศึกษาพิเศษจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

2.3 โครงสร้างและรูปแบบการบริหารงานโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษา

พิเศษ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจัดการศึกษาพิเศษ จากการศึกษพบว่า โรงเรียนเหล่านี้มีโครงสร้างการบริหารและรูปแบบการบริหารงาน ดังภาพที่ 2.1

ตัวอย่างโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)

ภาพที่ 2.1 ตัวอย่างโครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนโรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)

ปรับปรุงจาก รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558, (น. 28), โดย โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี), 2558, สืบค้นจาก http://watyaiay.com/datashow_197549

จากภาพที่ 2.1 ชี้ให้เห็นว่าโครงสร้างโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษดำเนินการใน 2 รูปแบบ ได้แก่ การกำหนดให้งานการศึกษาพิเศษ เป็นงานที่เพิ่มขึ้นจากโครงสร้างการบริหารงานปกติ และการกำหนดให้งานการศึกษาพิเศษเป็นส่วนหนึ่งในการจัด

การศึกษา แต่โดยทั่วไปไม่มีการกำหนดงานแยกออกมาเพิ่มเติม ดังเช่น โครงสร้างการบริหารงานโรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล (ภาวนารังสี)

จากการศึกษาเรื่องโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษพบว่า ระบบการศึกษาพิเศษเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานในกลุ่มบริหารงานวิชาการ เนื่องจากเป็นการเพิ่มกระบวนการในการดูแลนักเรียนทุกกลุ่ม ทำหน้าที่ดูแลการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน และกิจกรรมด้านวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถพัฒนานักเรียนได้เต็มศักยภาพ

2.4 ทฤษฎีการบริหารงานโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework)

การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษ ในปัจจุบันกำหนดให้ใช้รูปแบบการบริหารจัดการด้วย ทฤษฎีการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (สถาบันราชานุกูล, 2557, น. 266-272) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 จุดมุ่งหมายของการใช้โครงสร้างซีท

- 1) เพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปได้รับการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเป็นเฉพาะบุคคล
- 2) เพื่อช่วยให้โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมได้รับการพัฒนาการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2.4.2 องค์ประกอบของโครงสร้างซีท

โครงสร้างซีทมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) นักเรียน (S-Students) หมายถึง นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนักเรียนปกติทั่วไป ซึ่งควรมีการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม (พิมพ์พรรณเทพสุเมธานนท์, 2555, น. 218) โรงเรียนควรเตรียมความพร้อมเด็ก 2 กลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 เตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน โดยการใช้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดการยอมรับสามารถให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติต่อเด็กพิการหรือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี และกลุ่มที่ 2 เตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เด็กควรได้รับการเตรียมความพร้อมทันทีที่พบความพิการ เพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้าน โดยการกระตุ้นพัฒนาการในส่วนที่เหลืออยู่ พื้นฟูสมรรถภาพความพิการ การเตรียมความพร้อมต้องเตรียมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และวิชาการ รวมทั้งการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุดและอยู่ร่วมกับนักเรียนทั่วไปได้อย่างปกติสุข

2) สภาพแวดล้อม (E-Environment) เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก การปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายนอกและภายในอาคาร และบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ภายนอกอาคาร และบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครอง ครู และบุคลากรอื่นๆ โรงเรียนทั่วไปที่มีการจัดการเรียนร่วม ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะเป็นผู้นำและเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ซึ่งควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม แนวทางการดำเนินงาน บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม ครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษต้องมีการปรึกษาและทำงานกันเป็นทีม

3) การจัดการเรียนการสอน (A-Activities) เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

กิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ที่ช่วยให้นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) การบริหารจัดการหลักสูตร แบ่งเป็น การปรับหลักสูตรทั่วไป คือ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนปกติมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำหลักสูตรเฉพาะคือหลักสูตรที่เป็นแนวทาง โดยพิจารณาจากระดับความต้องการจำเป็น

(2) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Education Program) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของเด็กพิการ หรือความบกพร่อง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งแผนนี้จะมีข้อมูลในการจัดเด็กเข้ารับบริการทางการศึกษา และบริการที่เกี่ยวข้องอื่นๆ และเพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดกระบวนการตรวจสอบและกระบวนการสอน จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลและวิธีการสอน

(3) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan) เป็นการสอนที่จัดขึ้นเฉพาะเจาะจง สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษคนนั้นๆ ในวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อนแผนการสอนเฉพาะบุคคลนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

(4) การตรวจสอบทางการศึกษา (Educational Assessment) เป็นกระบวนการใช้วิธีการต่างๆ หลายวิธี ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดปัญหาและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา วิชาการ การวางแผนการสอน และการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน

(5) เทคนิคการสอน เทคนิคการสอนที่ควรนำมาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มี 3 เทคนิค ได้แก่ การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เป็นเทคนิคการสอนและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้นๆ หรือไม่ การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) เป็นเทคนิควิธีการสอนที่ให้เพื่อนนักเรียนช่วยสอนให้เพื่อนที่มีความต้องการพิเศษเกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ แบบตัวต่อตัว โดยอาจเป็นการใช้เพื่อนนักเรียนในชั้นสูงกว่าหรือนักเรียนในชั้นเดียวกัน อายุเท่ากันแต่มีความสามารถสูงกว่ามาช่วยสอน การใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy System) ในการจัดการเรียนการสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อน ในด้านวิชาการยังต้องอาศัยความร่วมมือของเพื่อนนักเรียนทุกคนในการส่งเสริมกำลังใจ และช่วยเหลืออำนวยความสะดวก

(6) การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน โดยกำหนดให้มีการทบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง รวมทั้งมีการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน โดยสรุปจากแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่ใช้สอนเด็กในแต่ละสาระการเรียนรู้ ทักษะ และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะมีการระบุว่าประเมินอย่างไรและใช้เกณฑ์ใดในการตัดสิน โดยอาจนำเสนอในรูปแบบของกราฟ หรือคิดเป็นคะแนนและเกรดในชั้นประถมศึกษา

(7) การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องและชุมชน นอกจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดภายในชั้นเรียน และภายในโรงเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมนอกโรงเรียน ซึ่งทางโรงเรียนควรมีการบริหารจัดการในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย ยานพาหนะ ฯลฯ เพื่อช่วยให้การเข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

(8) การประกันคุณภาพ โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วม โดยที่คณะกรรมการประกันคุณภาพ ควรประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับองค์ประกอบ หรือตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมอย่างชัดเจน กำหนดกิจกรรมการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

(9) การรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน แล้วจำแนกและคัดแยกตามความต้องการจำเป็นพิเศษ ส่งต่อคนพิการเข้ารับการศึกษาตามความสามารถและความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล เตรียมพร้อมในด้านความรู้หรือเจตคติให้บุคลากร เตรียมพร้อมในด้านสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน จัดตั้งคณะจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคน ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่ได้จัดไว้ เพื่อพัฒนาคนพิการให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

(10) การจัดตารางเวลาให้บริการสอนเสริม การจัดตารางเวลาที่ทำให้ทุกฝ่ายยอมรับเป็นสิ่งที่ยาก ครูสอนเสริมจึงต้องคำนึงถึงเด็กกว่า ตารางเวลาที่จัดให้กับเด็กที่รับผิดชอบแต่ละคนนั้น เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของเด็กและครูด้วย

4) เครื่องมือ (T-Tools) การปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการการจัดเรียนร่วม มีหลักการสำคัญ ดังนี้ (1) นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ (2) งบประมาณ (3) ระบบบริหารจัดการ (4) กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมี สิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และกำหนด วิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ (5) เทคโนโลยี (6) สิ่งอำนวยความสะดวก (7) สื่อทางการศึกษา (8) ตำรา อาจจัดในรูปแบบอื่นที่นอกเหนือไปจากสิ่งพิมพ์ และ (9) ความ ช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา หมายถึงมาตรการอื่นที่นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ที่ช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

จากการศึกษาเรื่องทฤษฎีการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท พบว่า หลักการที่ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ

3. การบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ

3.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ

3.1.1 แนวคิด

แนวคิดเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียน เป็นแนวคิดที่ไม่ได้ เป็นเรื่องใหม่ในวงการการศึกษา โดยพบว่า ประเทศต่างๆ ในทุกภูมิภาคของโลกต่างให้ความสำคัญ และสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการเรียนรู้ที่สามารถนำไปสู่การประกอบอาชีพได้สำหรับประเทศไทย พบว่า พระราชบัญญัติประถมศึกษา 2464 ก็ได้มีการออกแบบให้การศึกษาสามารถทำให้นักเรียน ออกไปประกอบอาชีพได้หลายระดับตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ต่างจาก ปัจจุบันที่ต้องเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และระดับอุดมศึกษา 4 ปีจึงออกไปประกอบ อาชีพ ระบบการศึกษาในปัจจุบันจึงไม่ได้เป็นเส้นทางสู่การประกอบอาชีพได้หลายระดับเช่นในอดีต (กฤษณพงศ์ กิริติกร, 2552, น.5-6)

Evans, Hoyt, and Mangum (1973 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 5) กล่าวว่า หลักสูตรและการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้น พื้นฐานจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและครอบคลุมถึงจุดประสงค์หลักของการศึกษาเพื่อ การประกอบอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักรู้ในคุณค่า และมีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน สัมผัสความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักหาโอกาสและช่องทางในการทำงาน สรรวจและ ก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 7) ได้ดำเนินการออกแบบการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างแรงจูงใจในอาชีพ (Career Motivation) 2) การสร้างความเข้าใจในอาชีพ (Career Orientation) 3) การสำรวจอาชีพ (Career Exploration) และ 4) การเตรียมอาชีพ (Career Preparation)

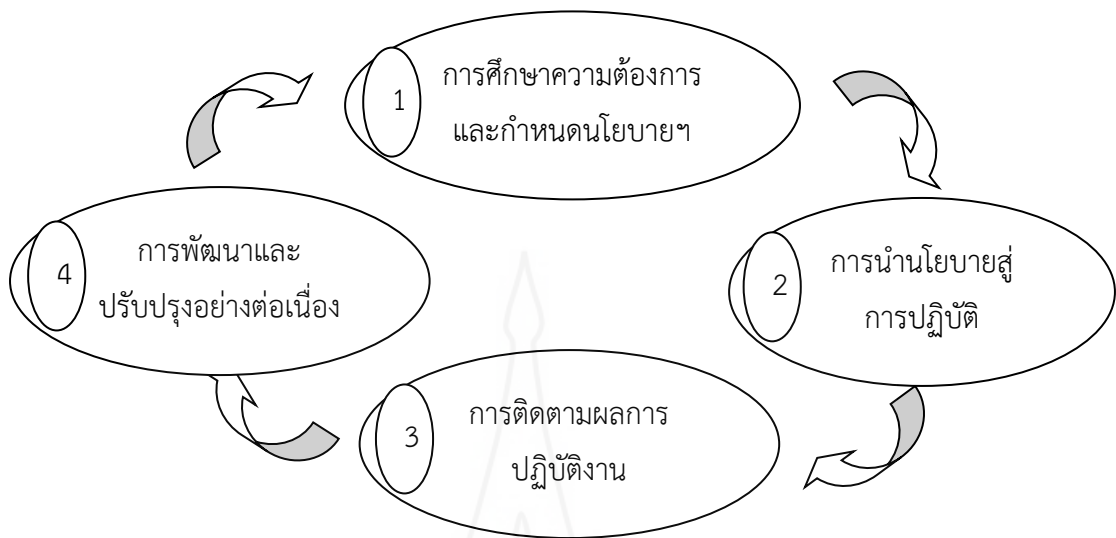
นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น. 9-11) ได้สรุป แนวคิดเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นรากฐานและเป็นส่วนหนึ่งของเจตนารมณ์และเป้าหมายของการศึกษาสำหรับเยาวชนไทย โดยการศึกษาเพื่อการมีงานทำจำเป็นต้องอยู่ในทุกระดับชั้น และบูรณาการในหลักสูตรแกนกลางทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำเป็นกระบวนการพื้นฐานที่ผู้จัดการศึกษาในทุกประเทศต่างให้ความสำคัญและมีการดำเนินการวางแผนเพื่อพัฒนานักเรียนไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้อีกครั้ง และได้มีการกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้นในทุกระดับชั้น

3.1.2 กระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น.26) ได้นำเสนอ กระบวนการปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำไว้ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กระบวนการการปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

ปรับปรุงจาก ข้อเสนอทางเลือกเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ: ข้อค้นพบจากการวิจัย, (น. 6), โดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, กรุงเทพมหานคร: ศรีบุรณคอมพิวเตอร์-การพิมพ์.

จากภาพที่ 2.2 กระบวนการการปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และนำข้อมูลการปฏิบัติมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

3.1.3 ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น. 25) ได้สรุปปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสามารถนำเสนอได้ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ	เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ	ภาพความสำเร็จ	คุณลักษณะ ความรู้ และทักษะของนักเรียน
1) นโยบาย - โรงเรียนมีนโยบายที่ ตอบสนองความ ต้องการของนักเรียน และชุมชน	- กระบวนการบริหาร ตามนโยบาย - ทักษะการบริหาร จัดการ - การติดตามสนับสนุน	กลุ่มการเกษตร 1. กลุ่มพืช ปลูกข้าว ผัก ไม้ผล เห็ด 2. กลุ่มสัตว์ การเลี้ยง ปลา ไก่ หมู	ฝีมือแรงงานด้าน การเกษตร
3) บุคลากร - ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มุ่งมั่น จริงจัง - ครูรู้จัก ทำจริง รู้จัก นักเรียน	กระบวนการเรียนการ สอน - บูรณาการสู่ 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับ การฝึกอาชีพ - จัดตารางเรียนให้มี การฝึกทักษะอาชีพและ ฝึกอาชีพ	3. กลุ่มต่อยอด โรงสี ข้าวขนาดเล็ก การแปรรูป ข้าว และเห็ด กลุ่มหัตถกรรมและ ศิลปวัฒนธรรม 1. กลุ่มหัตถกรรม	ฝีมือแรงงานด้าน ศิลปวัฒนธรรม
3) บุคลากร (ต่อ) - คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนให้ ความสำคัญ	- ครูมีทักษะชีวิต ทักษะ ฝีมือแรงงาน (ครูมือ อาชีพในการประกอบ อาชีพจริง)	การทอผ้า แช่วผ้า 2. กลุ่มศิลปวัฒนธรรม การแสดงดนตรีไทย/ พื้นเมือง โปงลาง หมอ ลำ ร้องเพลง การแสดง บนเวที วาดรูป	
4) หน่วยงานภายนอก - องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นสนับสนุน - สถาบันพัฒนาฝีมือ แรงงาน สถาบัน อาชีวศึกษา และ สถาบันอุดมศึกษาจัด การศึกษาเพื่อการมีงาน ทำ	กระบวนการพัฒนา - เชื่อมโยงองค์กร ภายนอก - ระดมทรัพยากร ภายนอก - ระดมภูมิปัญญา ท้องถิ่น	กลุ่มอื่นๆ สหกรณ์ออมทรัพย์ ธนาคาร ร้านเสริมสวย ชุมนุมประกอบอาชีพ งานคอมพิวเตอร์	ฝีมือแรงงานด้านการ ประกอบการ

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ	เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ	ภาพความสำเร็จ	คุณลักษณะ ความรู้ และทักษะของนักเรียน
5) นโยบายของโรงเรียน - การบูรณาการ ประกอบอาชีพใน หลักสูตรสถานศึกษา	ผู้บริหาร ครูผู้สอน - สร้างความตระหนักใน คุณค่าของการฝึกทักษะ วิชาชีพให้กับผู้ปกครอง และชุมชน	การจัดหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1. สาขาช่างเชื่อมและ โลหะแผ่น 2. สาขาพาณิชยกรรม	
- การจัดหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	- สร้างโอกาสในการ เรียนรู้และฝึกทักษะ วิชาชีพให้แก่นักเรียน ยากจนและผลสัมฤทธิ์ ทางวิชาการต่ำ		

หมายเหตุ ปรับปรุงจาก ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ, (น. 25),
โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, กรุงเทพฯ:
ศรีบุรณคัมพิวเตอร์-การพิมพ์.

3.2 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีกระบวนการที่แตกต่างจากการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนปกติ เนื่องจากนักเรียนมีความบกพร่องจึงต้องมีการช่วยเหลือมากกว่าปกติ โดยมีประเด็นที่ควรพิจารณาดังนี้

3.2.1 ทักษะพื้นฐานสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

Brolin and Thomas (1971 อ้างถึงใน Gary and Oliver 1990, pp. 22-23) ได้นำเสนอผลการวิจัยที่แสดงทักษะพื้นฐานสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 กลุ่มคือ 1) ทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการจัดการการเงินในครอบครัว การดูแลที่อยู่อาศัย การจัดการความต้องการของตนเอง การดำรงชีวิตในครอบครัว การจัดการด้านอาหาร การจัดการด้านเครื่องแต่งกาย เป็นต้น 2) ทักษะสังคม เป็นความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเข้าใจตนเอง การสร้างความมั่นใจในตนเอง การแสดงออกทางสังคมที่เหมาะสม การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การดำรงชีวิตอิสระ การแก้ไขปัญหา การสื่อสารกับบุคคลอื่น และ 3) ทักษะการเตรียมความพร้อม

ประกอบอาชีพ เป็นความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการทำความรู้จักและค้นหาอาชีพที่สนใจ การเลือกและวางแผนการประกอบอาชีพ การศึกษาคุณลักษณะเฉพาะในแต่ละอาชีพ การศึกษาบุคลิกภาพในการทำงาน การพัฒนาทักษะเฉพาะในการทำงาน และการรักษาสภาพในการทำงาน

จึงเห็นได้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องครบทั้งทักษะพื้นฐาน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน 2) ทักษะสังคม และ 3) ทักษะการเตรียมความพร้อมประกอบอาชีพ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำจะต้องพัฒนานักเรียนให้มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตก่อนเป็นลำดับแรก เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพในระดับต่อไป

3.2.2 กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีลักษณะการเตรียมการที่มากกว่านักเรียนทั่วไปเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และเกิดทักษะในการปฏิบัติงานได้ โดยมีผู้เสนอแนวคิดไว้หลายท่านสามารถนำเสนอได้ดังนี้

Gary and Oliver (1990, pp. 234-276) ได้นำเสนอกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไว้ 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การจัดหางาน

เป็นขั้นตอนในการจัดอาชีพที่เหมาะสมให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีวิธีที่ใช้การในการจัดหางาน 3 วิธีที่ใหญ่ๆ คือ (1) การฝึกทักษะอาชีพเพื่อการเลือกประกอบอาชีพ เป็นการฝึกทักษะอาชีพต่างๆ เพื่อค้นหาอาชีพที่เหมาะสมกับความพร้อมของนักเรียนเป็นรายบุคคล (2) การเลือกอาชีพเพื่อการฝึกอาชีพ เป็นการเลือกอาชีพให้กับนักเรียนแล้วจึงทำการฝึกทักษะของอาชีพนั้นให้กับนักเรียน ทั้งนี้ต้องมีการติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่องเพื่อให้อาชีพนั้นมีความเหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด และ (3) การเลือกอาชีพควบคู่การฝึกอาชีพ เป็นกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำที่เน้นจัดให้แก่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย และมีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวเป็นหลัก โดยนอกจากการเลือกอาชีพแล้วต้องมีการเลือกสถานที่ที่เหมาะสมในการทำงานด้วย

กระบวนการจัดหางานประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การค้นหาอาชีพ โรงเรียนจะต้องศึกษาการประกอบอาชีพของคนในชุมชน เพื่อกำหนดรายละเอียดอาชีพต่างๆ ที่นักเรียนสามารถเตรียมพร้อมในการทำงานได้ และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อไป

1.2 การวิเคราะห์อาชีพ เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลหลักสูตรการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ มาใช้วิเคราะห์นักเรียนเพื่อหาโอกาสในการทำงาน และใช้กำหนดทักษะที่เกี่ยวข้องกับแต่ละอาชีพ รวมทั้งองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพนั้นในการฝึกให้นักเรียน

1.3 การประเมินความสามารถในการประกอบอาชีพ เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ความสามารถของนักเรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านทัศนคติที่เกี่ยวข้องในการประกอบอาชีพ

1.4 การเลือกอาชีพที่เหมาะสม เป็นขั้นตอนการนำข้อมูลของนักเรียนมาวิเคราะห์เป็นรายบุคคล เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำสำหรับอาชีพที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน

2. การฝึกทักษะการทำงาน

เป็นขั้นตอนการฝึกทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพของนักเรียน โดยก่อนการฝึกในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะต้องผ่านการฝึกฝนจนมีความรู้ และมีทักษะในการดำรงชีวิตอิสระแล้ว ซึ่งการฝึกทักษะในการทำงานประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้านคือ

2.1 การแนะนำอาชีพเบื้องต้น เป็นขั้นตอนสร้างความคุ้นเคยให้นักเรียนในการประกอบอาชีพนั้นๆ โดยต้องมีการสอนให้นักเรียนรู้จักการทำงานในทุกแง่มุม นอกจากนี้ต้องมีการประเมินระดับความสามารถในแต่ละทักษะเพื่อการวางแผนการฝึกในขั้นต่อไป

2.2 การฝึกทักษะการทำงาน เป็นขั้นตอนการฝึกงานโดยครูต้องจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและในสถานประกอบการจริง ซึ่งขั้นตอนนี้ต้องฝึกทั้งการทำงาน และการดำรงชีวิตในทุกด้านที่จะทำให้ นักเรียนสามารถประกอบอาชีพได้

2.3 การรักษาทักษะการทำงาน เป็นขั้นตอนหลักจากนักเรียนผ่านการฝึกทั้งในและนอกโรงเรียนแล้ว โดยครูจะประเมินองค์ประกอบทั้งหมดและทำการปรับปรุงทักษะของนักเรียนเพิ่มเติม หลังจากนั้นจึงให้นักเรียนฝึกงานต่อไปโดยครูลดการช่วยเหลือลงเรื่อย ๆ

3. การติดตามการทำงาน

เป็นขั้นตอนที่ดำเนินการหลังจากนักเรียนผ่านการจัดหางาน และการฝึกทักษะการทำงานแล้ว โดยโรงเรียนต้องจัดระบบติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยเหลือและพัฒนานักเรียนให้สามารถดำรงชีวิตและทำงานได้ดียิ่งขึ้น

Olson, Platt and Dieker (2008, p. 371) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในระดับมัธยมศึกษาไว้ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักในการประกอบอาชีพ เป็นขั้นตอนที่โรงเรียนต้องจัดหลักสูตรด้านการประกอบอาชีพ โดยมุ่งให้นักเรียนเกิดความตระหนัก และให้ความสนในกับการพัฒนาตนเองเพื่อประกอบอาชีพตามที่ต้องการ

2. การประเมินความเหมาะสมในการประกอบอาชีพ เป็นขั้นตอนที่นักเรียนต้องประเมินตนเองด้านอารมณ์ การปรับตัวในสังคม จุดเด่น จุดด้อย เป็นต้น รวมทั้งต้องมีการประเมินความต้องการเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อสนับสนุนการทำงาน of นักเรียน

3. การค้นหาอาชีพ เป็นขั้นตอนที่ครูช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนการทำงานในอนาคตของตนเอง ทั้งนี้โดยการวางแผนร่วมกันระหว่างนักเรียน ครอบครัว และโรงเรียน

4. การพัฒนาทักษะทางวิชาการ และการพัฒนาทักษะในการทำงานเป็นขั้นตอนการศึกษาวิชาการพื้นฐานตามหลักสูตร พร้อมกำหนดแนวทางในการเรียนต่อ หรือการทำงาน ซึ่งในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะผ่านการเรียนรู้ด้านวิชาการและผ่านการฝึกทักษะในการประกอบอาชีพแล้ว จึงมุ่งสู่การฝึกการใช้ชีวิตในชุมชนของตนเอง

5. การพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เป็นการเรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพนั้น จะไม่มีกำหนดการสิ้นสุด เนื่องจากนักเรียนส่วนหนึ่งจะต้องฝึกทักษะให้มีความชำนาญมากขึ้น และต้องฝึกฝนการใช้ชีวิตในรูปแบบของผู้ใหญ่ต่อไป

คเชนทร์ ปานสงฆ์ (2551, น. 33-41) ได้ทำการศึกษาเรื่องทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ โดยได้นำเสนอขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินความสามารถในด้านอาชีพ (Vocational Assessment) เป็นขั้นตอนการประเมินศักยภาพในการทำงานด้านต่างๆ โดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และทดสอบหรือทดลองการฝึกปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่หลายสาขาอาชีพ เช่น แพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลสำคัญที่ควรนำมาใช้เพื่อประกอบการพิจารณา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวคนพิการ

ข้อมูลด้านสภาพจิตใจของคนพิการ ข้อมูลด้านสภาพร่างกาย ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพที่เหมาะสมในการทำงาน และคุณสมบัติด้านอาชีพ

2. การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance and Counseling) เป็นขั้นตอนการช่วยเหลือในการวางแผนแนวทางด้านอาชีพ ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ มุ่งสร้างความเข้มแข็ง และสร้างความเชื่อมั่นในการทำงาน โดยการให้คำปรึกษาควรให้ข้อมูลในด้านต่างๆ ดังนี้ (1) การให้ความรู้ความเข้าใจในสภาพความเป็นอยู่ในสถานที่ฝึกงานและที่ทำงาน (2) การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่เหมาะสมกับคนพิการ ขั้นตอนหลักสูตร ระยะเวลาการฝึกอบรม ฯลฯ (3) ส่งเสริมให้คนพิการมีทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำงาน และส่งเสริมพัฒนาความสามารถพิเศษ และ (4) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับตลาดแรงงาน

3. การเตรียมตัวก่อนฝึกอาชีพ (Pre-Vocational Training) เป็นขั้นตอนให้ความรู้พื้นฐานแก่คนพิการในการใช้เครื่องมือต่างๆ ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ควรคำนึงถึงระดับสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด ความสนใจ ปฏิภาณไหวพริบของคนพิการด้วย เป็นต้น เมื่อนำข้อมูลการประเมินสมรรถภาพทุกด้านมาพิจารณารวมกันจะสามารถเตรียมการฝึกอาชีพได้ดียิ่งขึ้น

4. การฝึกอบรมด้านอาชีพ (Vocational Training) เป็นขั้นตอนที่ช่วยให้คนพิการมีความสามารถในการทำงาน การฝึกอาชีพจึงเป็นการเตรียมคนพิการให้มีความรู้ความสามารถและความพร้อมในการประกอบอาชีพ ทางด้านคนพิการที่จะเข้ารับการฝึกก็จำเป็นต้องได้รับการพิจารณาคัดเลือกโดยมีหลักเกณฑ์บางประการเพื่อให้การฝึกประสบความสำเร็จ เช่น ระดับสติปัญญา ความพร้อมของร่างกาย ความสนใจในการประกอบอาชีพ และโอกาสการทำงานในอนาคตซึ่งควรเป็นอาชีพในท้องถิ่น

5. การจัดหางานให้ทำ (Placement) เป็นขั้นตอนสำคัญและมีความยุ่งยาก เนื่องจากการหางานแม้แต่คนปกติยังสามารถหางานที่เหมาะสมได้ยาก จึงต้องอาศัยมาตรการทางกฎหมายเพื่อช่วยเหลือตามความเหมาะสม ซึ่งการจัดหางานให้คนพิการจำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ (1) ความสามารถของคนพิการ (2) ทักษะของนายจ้าง (3) การมีบริการการจัดหางานที่มีประสิทธิภาพ และ (4) ทักษะของคนพิการและครอบครัว

6. การติดตามและประเมินผลการให้ความช่วยเหลือ (Follow-up and Evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ ซึ่งวิธีการติดตามประเมินผลสามารถดำเนินการได้หลายวิธี อาทิ ใช้แบบสอบถาม ติดต่อทางโทรศัพท์ เชิญนายจ้างมาพบ เป็นต้น

จากการศึกษา พบว่า กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้น นักวิชาการได้นำเสนอแนวทางไว้หลายรูปแบบซึ่งมีทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน โดยผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ และสังเคราะห์กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ				ผลการวิเคราะห์ กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
แนวทางของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	แนวทางของ Gary and Oliver (1990, pp. 234-276)	แนวทางของ Olson, Platt and Dieker (2008, p. 371)	แนวทางการฟื้นฟู สมรรถภาพทางอาชีพของ คเชนทร์ ปานสงฆ์ (2551, น. 33-41)	
1) การศึกษาความต้องการ ภายในและภายนอก โรงเรียน	1) สถานศึกษารวบรวม ข้อมูลการประกอบอาชีพ ของคนในชุมชน	1) กำหนดหลักสูตรทักษะ อาชีพ	-	1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา (1) สถานศึกษาสำรวจความต้องการ อาชีพในชุมชน (2) สถานจัดทำฐานข้อมูลการประกอบ อาชีพในชุมชน
2) การกำหนดนโยบายของ โรงเรียน	2) กำหนดหลักสูตรทักษะ อาชีพ			(3) สถานศึกษากำหนดหลักสูตรอาชีพ (4) ผู้บริหารกำหนดนโยบายในการ ดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
3) กำหนดหลักสูตรทักษะ อาชีพและการพิทักษ์ สิ่งแวดล้อม				(5) สถานศึกษาพัฒนาครู และบุคลากร อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (6) สถานศึกษาจัดสถานที่ฝึกอาชีพตาม แบบสถานประกอบการ
4) ผู้บริหารสนับสนุน ทรัพยากรอย่างจริงจัง				
5) ครูได้รับการพัฒนาเป็น ผู้สอนทักษะอาชีพ				

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ				ผลการวิเคราะห์
แนวทางของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	แนวทางของ Gary and Oliver (1990, pp. 234-276)	แนวทางของ Olson, Platt and Dieker (2008, p. 371)	แนวทางการฟื้นฟู สมรรถภาพทางอาชีพของ คเชนทร์ ปานสงฆ์ (2551, น. 33-41)	กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
-	1) ครูประเมิน ความสามารถพื้นฐานของ นักเรียน 2) ครูประเมินทัศนคติของ นักเรียนในการประกอบ อาชีพ	1) นักเรียนประเมินความ พร้อมของตนเองในการ ประกอบอาชีพ	1) ครูประเมินศักยภาพใน การทำงานด้านต่างๆ	2) การประเมินความสามารถของนักเรียน (1) การประเมินทักษะการช่วยเหลือ ตนเองในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ (2) การประเมินทักษะทางสังคมของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (3) การประเมินทักษะความพร้อมใน การประกอบอาชีพ
1) ผู้บริหารและครูร่วมกัน กำหนดตารางกิจกรรมการ ฝึกอาชีพ	1) สถานศึกษามี กระบวนการวิเคราะห์ โอกาสในการประกอบ อาชีพของนักเรียน	1) ครูกระตุ้นนักเรียนให้เกิด ความสนใจในการประกอบ อาชีพ 2) ครูและนักเรียนร่วมกันวาง แผนการประกอบอาชีพ	1) สถานศึกษามี กระบวนการแนะแนว ทางการประกอบอาชีพ	3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึก อาชีพ (1) สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการใน การฝึกอาชีพของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ				ผลการวิเคราะห์
แนวทางของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	แนวทางของ Gary and Oliver (1990, pp. 234-276)	แนวทางของ Olson, Platt and Dieker (2008, p. 371)	แนวทางการฟื้นฟู สมรรถภาพทางอาชีพของ คเชนทร์ ปานสงฆ์ (2551, น. 33-41)	กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2) สถานศึกษาทำข้อตกลง กับองค์กร หรือสถาน ประกอบการ	2) สถานศึกษาใช้ข้อมูลการ วิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อการ เลือกอาชีพ			3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึก อาชีพ (ต่อ) (2) สถานศึกษานำข้อมูลความต้องการ และการประเมินนักเรียนใช้ในการเลือก อาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แต่ละคน (3) สถานศึกษากระตุ้นความสนใจของ นักเรียนในการประกอบอาชีพและร่วม วางแผน พร้อมทั้งกำหนดตารางกิจกรรม การฝึกอาชีพ (4) สถานศึกษาทำข้อตกลงกับสถาน ประกอบการเพื่อรับนักเรียนเข้าฝึกอาชีพ

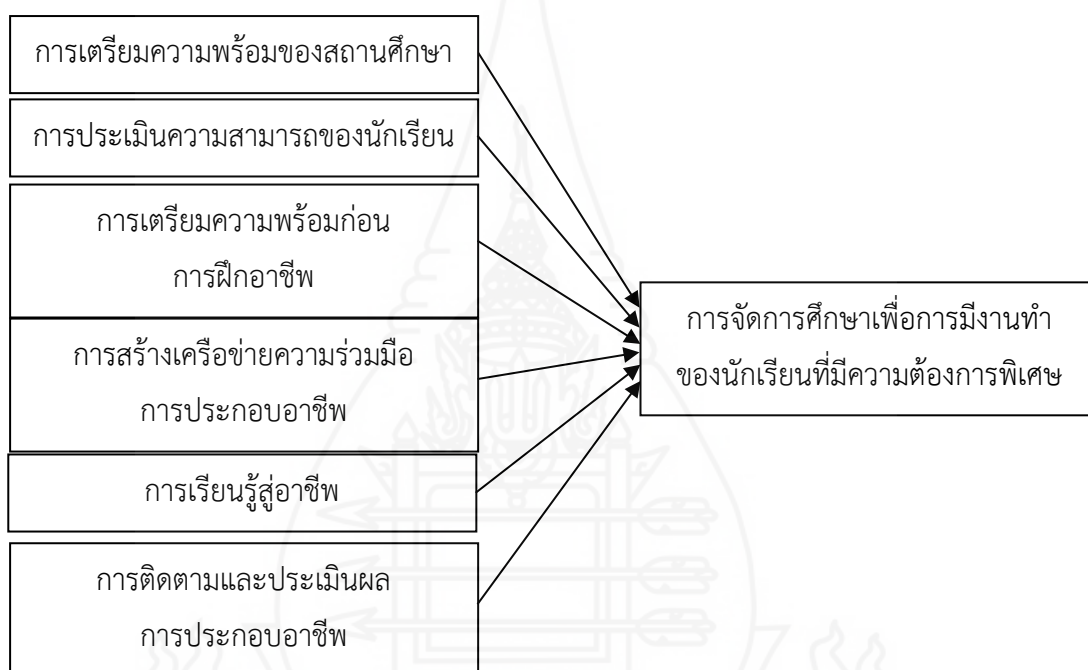
ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ				ผลการวิเคราะห์ กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
แนวทางของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	แนวทางของ Gary and Oliver (1990, pp. 234-276)	แนวทางของ Olson, Platt and Dieker (2008, p. 371)	แนวทางการฟื้นฟู สมรรถภาพทางอาชีพของ คเชนทร์ ปานสงฆ์ (2551, น. 33-41)	
1) สถานศึกษาร่วมมือกับ ชุมชน องค์กรต่างๆ และ สถานประกอบการอย่าง ต่อเนื่อง	1) สถานศึกษามีความ ร่วมมือกับสถาน ประกอบการในการฝึก ทักษะอาชีพ และการ ประเมินผลการดำรงตนใน สถานประกอบการ	1) สถานศึกษามีความ ร่วมมือกับชุมชนของ นักเรียนเพื่อฝึกการใช้ชีวิตใน ชุมชน	1) สถานศึกษามีความ ร่วมมือกับองค์กรต่างๆ และ สถานประกอบการ	4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ (1) สถานศึกษาสร้างความร่วมมือกับ พ่อแม่/ผู้ปกครองในการฝึกอาชีพ (2) สถานศึกษาสร้างความร่วมมือกับ ชุมชนในการฝึกอาชีพ (3) สถานศึกษาสร้างความร่วมมือกับ สถานประกอบการในการฝึกอาชีพ (4) สถานศึกษาพัฒนาเครือข่ายกับทุก ฝ่ายอย่างต่อเนื่อง
1) ครูจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่ม สาระบูรณาการกับการฝึก อาชีพ	1) ครูแนะนำอาชีพให้แก่ นักเรียนก่อนการฝึก	1) นักเรียนเรียนรู้ด้าน วิชาการควบคู่กับการฝึก ทักษะอาชีพ	1) สถานศึกษาให้ความรู้ พื้นฐานในการประกอบ อาชีพ	5) การเรียนรู้สู่อาชีพ

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการทำงาน				ผลการวิเคราะห์ กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการทำงานของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
แนวทางของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	แนวทางของ Gary and Oliver (1990, pp. 234-276)	แนวทางของ Olson, Platt and Dieker (2008, p. 371)	แนวทางการฟื้นฟู สมรรถภาพทางอาชีพของ คเชนทร์ ปานสงฆ์ (2551, น. 33-41)	
2) ผู้บริหารนิเทศติดตาม และช่วยเหลือครูอย่าง ต่อเนื่อง	2) นักเรียนได้รับการฝึก อาชีพในสถานศึกษา และใน สถานประกอบการ		2) นักเรียนได้รับความรู้ และ ทักษะในการทำงาน 3) นักเรียนได้รับการจัดทา งาน	(1) สถานศึกษาจัดกิจกรรมความรู้ พื้นฐานการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษแต่ละคน (2) สถานศึกษาให้ความรู้วิชาการ 8 กลุ่มสาระ ควบคู่การฝึกทักษะอาชีพ (3) สถานศึกษาให้นักเรียนฝึก ปฏิบัติการในสถานฝึกภายใน สถานศึกษา (4) สถานศึกษาให้นักเรียนฝึก ปฏิบัติการในสถานประกอบการ (5) สถานศึกษาจัดหางานให้แก่ นักเรียน เมื่อจบการศึกษา

จากตารางที่ 2.2 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยการพิจารณาแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางของ Gary and Oliver แนวทางของ Olson, Platt and Dieker และแนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพของคเชนทร์ ปานสงฆ์ พบว่า มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การประเมินความสามารถของนักเรียน การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ การเรียนรู้สู่อาชีพ และการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 องค์ประกอบการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ในทำนองเดียวกัน วุฒิ วัฒนธนวุฒิ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ พบว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนการสอนอาชีพมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำหนดกระบวนการบริหารงานอาชีพที่เหมาะสม การกำหนดนโยบายงานอาชีพ การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรอาชีพ การส่งเสริมการเรียนการสอนอาชีพ และการนิเทศติดตามด้านอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับสุกัญญา แชมช้อยและชญาพิมพ์ อุตสาโท (2555) ซึ่งได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ: โรงเรียนถนนอมราษฎรบำรุง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพประกอบด้วย

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่มุ่งจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน การเชื่อมโยงความรู้จากครูสู่นักเรียน และเครือข่ายองค์กรภายนอก โดยมีเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จคือ การกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับสถานศึกษาและนักเรียน ความทุ่มเทของครูต่ออนาคตของนักเรียน และความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานอื่น ๆ

3.3 การบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Frameworks) และกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษซึ่งผู้วิจัยได้เชื่อมโยงแนวคิดจากแหล่งต่างๆ และพบว่า กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมี 6 ขั้นตอนได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา 2) การประเมินความสามารถของนักเรียน 3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ 5) การเรียนรู้สู่อาชีพ และ 6) การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ดังนั้น เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางและความหมายของการบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผู้วิจัยจึงได้ทำการสังเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงองค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท กับกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้ ผลการสังเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 การบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
นักเรียน (S-Students) - นักเรียนทั่วไป (1) นักเรียนทั่วไปมีความ เข้าใจ ยอมรับ ให้ความช่วยเหลือ แก่นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ (2) นักเรียนทั่วไปสามารถ ปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี	- นักเรียนทั่วไปมี ความเข้าใจ ยอมรับ ให้ความ ช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	- นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษได้รับ การประเมินทักษะ การช่วยเหลือ ตนเองใน ชีวิตประจำวัน	-	-	-	-
	- นักเรียนทั่วไป สามารถปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษอย่าง ถูกวิธี	- นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษได้รับ การประเมินทักษะ ทางสังคม				

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
นักเรียน (S-Students) (ต่อ) - นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ (1) นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษได้รับการเตรียมความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ วิชาการ (2) นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษได้รับการฝึกช่วยเหลือ ตนเองในชีวิตประจำวัน	-	- นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษได้รับ การประเมินทักษะ ความพร้อมในการ ประกอบอาชีพ	- นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษได้รับ การเตรียมความ พร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ วิชาการ - นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษได้รับ การฝึกช่วยเหลือ ตนเองใน ชีวิตประจำวัน	-	-	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
นักเรียน (S-Students) (ต่อ) - นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ (3) นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษสามารถอยู่ร่วมกับเพื่อน นักเรียนทั่วไปได้อย่างปกติสุข	-	-	- นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ สามารถอยู่ร่วมกับ เพื่อนนักเรียน ทั่วไปได้อย่างปกติ สุข	-	-	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
นักเรียน (S-Students) (ต่อ) - นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ (3) นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษสามารถอยู่ร่วมกับเพื่อน นักเรียนทั่วไปได้อย่างปกติสุข	-	-	- นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ สามารถอยู่ร่วมกับ เพื่อนนักเรียน ทั่วไปได้อย่างปกติ สุข	-	-	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
สิ่งแวดล้อม (E-Environments) - สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (1) อาคาร และสิ่งก่อสร้างมีความเหมาะสมและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าถึงได้ (2) อาคาร และสิ่งก่อสร้างมีความปลอดภัยต่อการเข้าถึงของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	- อาคาร และสิ่งก่อสร้างมีความเหมาะสมและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าถึงได้	-	-	-	-	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)						
สิ่งแวดล้อม (E-Environments) (ต่อ) - สภาพแวดล้อมทางสังคม (1) พ่อแม่ และผู้ปกครอง ยอมรับ ร่วมมือ และช่วยเหลือ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (2) ชุมชนมีความเข้าใจ และ สนับสนุนการพัฒนานักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ	-	-	- สถานศึกษา พัฒนาครู และ บุคลากรอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้อง - สถานศึกษา สำรวจความ ต้องการอาชีพใน ชุมชน - สถานศึกษาจัดทำ ฐานข้อมูลการ ประกอบอาชีพใน ชุมชน	- สถานศึกษาสร้าง ความร่วมมือกับพ่อ แม่/ผู้ปกครองใน การฝึกอาชีพ - สถานศึกษาสร้าง ความร่วมมือกับ ชุมชนในการฝึก อาชีพ - สถานศึกษาสร้าง ความร่วมมือกับ สถานประกอบการ ในการฝึกอาชีพ	-	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)						
สิ่งแวดล้อม (E-Environments) (ต่อ) - สภาพแวดล้อมทางสังคม (1) พ่อแม่ และผู้ปกครอง ยอมรับ ร่วมมือ และช่วยเหลือ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (2) ชุมชนมีความเข้าใจ และ สนับสนุนการพัฒนานักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ	-	-	- สถานศึกษา พัฒนาครู และ บุคลากรอื่น ๆ ที่ เกี่ยวข้อง - สถานศึกษา สำรวจความ ต้องการอาชีพใน ชุมชน - สถานศึกษาจัดทำ ฐานข้อมูลการ ประกอบอาชีพใน ชุมชน	- สถานศึกษาสร้าง ความร่วมมือกับพ่อ แม่/ผู้ปกครองใน การฝึกอาชีพ - สถานศึกษาสร้าง ความร่วมมือกับ ชุมชนในการฝึก อาชีพ - สถานศึกษาสร้าง ความร่วมมือกับ สถานประกอบการ ในการฝึกอาชีพ	-	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)						
สิ่งแวดล้อม (E-Environments) (ต่อ) - สภาพแวดล้อมทางสังคม (ต่อ) (3) ผู้บริหารมีความรู้ และ ความสามารถในการบริหารงาน ด้านการศึกษาพิเศษ	- ผู้บริหารมีความรู้ และความสามารถ ในการบริหารงาน ด้านการศึกษา พิเศษ	-	- สถานศึกษาจัด สถานที่ฝึกอาชีพ ตามแบบสถาน ประกอบการ	- สถานศึกษา พัฒนาเครือข่ายกับ ทุกฝ่ายอย่าง ต่อเนื่อง	- สถานศึกษาจัดหา งานให้แก่ นักเรียน เมื่อจบการศึกษา	-
ความสามารถในการบริหารงาน ด้านการศึกษาพิเศษ (4) ครู และบุคลากรอื่นๆ ใน โรงเรียนมีความรู้และร่วมมือใน การจัดการศึกษาพิเศษ	- ครู และบุคลากร อื่นๆ ในโรงเรียนมี ความรู้และร่วมมือ ในการจัด การศึกษาพิเศษ					

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)						
กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities)	- โรงเรียนมีการ ปรับหลักสูตรทั่วไป	-	- สถานศึกษาจัดทำ หลักสูตรอาชีพ	- สถานศึกษาทำ ข้อตกลงกับสถาน	- สถานศึกษา วางแผน และ	- สถานศึกษา ประเมินผล
- การบริหารจัดการหลักสูตร	ให้เหมาะสมกับ นักเรียนที่มีความ		- สถานศึกษานำ ข้อมูลความ	ประกอบการเพื่อ รับนักเรียนเข้าฝึก	กำหนดตาราง กิจกรรมการฝึก	นักเรียนทั้งด้าน วิชาการ การ
(1) โรงเรียนมีการปรับ หลักสูตรทั่วไปให้เหมาะสมกับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	ต้องการพิเศษ		ต้องการและการ ประเมินนักเรียนมา	อาชีพ	อาชีพ	ช่วยเหลือตนเองใน ชีวิตประจำวัน และ
(2) โรงเรียนมีการจัดทำ หลักสูตรเฉพาะด้านเพื่อพัฒนา นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	- โรงเรียนมีการ จัดทำหลักสูตร เฉพาะด้านเพื่อ พัฒนานักเรียนที่มี ความต้องการ พิเศษ		ใช้ในการเลือก อาชีพของนักเรียน ที่มีความต้องการ พิเศษแต่ละคน		- สถานศึกษามีการ จัดกิจกรรมสร้าง ความรู้พื้นฐานการ ฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษแต่ ละคน	ศึกษาดูงาน และ ทักษะอาชีพ - สถานศึกษา ติดตามการ ประกอบอาชีพของ นักเรียนหลังจบ การศึกษา

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ภาระงานการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) (ต่อ) - การคัดกรองนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ (1) โรงเรียนใช้รูปแบบการ คัดกรองตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ (2) โรงเรียนมีการรวบรวม ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อ คัดกรองนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	-	- โรงเรียนใช้รูปแบบ การคัดกรองตาม ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ - โรงเรียนมีการ รวบรวมข้อมูลจาก ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อคัดกรองนักเรียน ที่มีความต้องการ พิเศษ	-	-	- สถานศึกษาให้ ความรู้วิชาการ 8 กลุ่มสาระ ควบคู่ การฝึกอาชีพ - สถานศึกษาให้ นักเรียนฝึก ปฏิบัติการภายใน สถานศึกษา - สถานศึกษาให้ นักเรียนฝึก ปฏิบัติการในสถาน ประกอบการ	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks) กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) (ต่อ) - แผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล (1) โรงเรียนมีการจัดตั้ง คณะกรรมการจัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (2) โรงเรียนมีการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคลให้กับนักเรียนฯ	- โรงเรียนมีการ จัดตั้ง คณะกรรมการ จัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะ บุคคลให้กับ นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	-	- โรงเรียนมีการ จัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะ บุคคลให้กับ นักเรียน ฯ	-	-	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)						
กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) (ต่อ) - แผนการสอนเฉพาะบุคคล (1) โรงเรียนมีการจัดทำ แผนการสอนเฉพาะบุคคลให้กับ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	-	-	-โรงเรียนมีการ จัดทำแผนการ สอนเฉพาะบุคคล ให้กับนักเรียนที่มี ความต้องการ พิเศษ	-	-	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks) กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) (ต่อ) - การตรวจสอบทางการศึกษา (1) โรงเรียนใช้วิธีการที่มี ความหลากหลายในการติดตาม และตรวจสอบผลการจัด การศึกษาพิเศษ - เทคนิคการสอน (1) ครูใช้เทคนิคการ วิเคราะห์งานในการจัดการศึกษา พิเศษ	-	-	-	-	- ครูใช้เทคนิคการ วิเคราะห์งานใน การจัดการศึกษา พิเศษ	- โรงเรียนใช้ วิธีการที่มีความ หลากหลายในการ ติดตาม และ ตรวจสอบผลการ จัดการศึกษาพิเศษ

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ภาระบวกรจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) (ต่อ) - เทคนิคการสอน (ต่อ) (2) ครูใช้เทคนิคการสอน แบบเพื่อนช่วยสอนในการจัด การศึกษาพิเศษ (3) ครูใช้เทคนิคการสอน แบบเพื่อนช่วยเพื่อนในการจัด การศึกษาพิเศษ	-	-	-	-	- ครูใช้เทคนิคการ สอนแบบเพื่อน ช่วยสอนในการจัด การศึกษาพิเศษ - ครูใช้เทคนิคการ สอนแบบเพื่อน ช่วยเพื่อนในการ จัดการศึกษาพิเศษ	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) (ต่อ) - การรายงานความก้าวหน้า ของนักเรียน (1) ครูมีการทบทวนแผนการ จัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่าง น้อยปีละ 2 ครั้ง (2) ครูรายงานความก้าวหน้า และพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ เกี่ยวข้องทราบ	-	-	-	-	- ครูมีการทบทวน แผนการจัด การศึกษาเฉพาะ บุคคลอย่างน้อยปี ละ 2 ครั้ง	- ครูรายงาน ความก้าวหน้าและ พัฒนาการของ นักเรียนให้ผู้ เกี่ยวข้องทราบ

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks) กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) (ต่อ) - การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน และในชุมชน (1) โรงเรียนและชุมชนมี ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนานักเรียน ฯ (2) ครูมีการจัดกิจกรรมนอก ห้องเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ	-	-	-	- โรงเรียนและ ชุมชนมีความ ร่วมมือในการจัด กิจกรรมเพื่อ พัฒนานักเรียนฯ	- ครูมีการจัด กิจกรรมนอก ห้องเรียนเพื่อ พัฒนานักเรียนที่มี ความต้องการ พิเศษ	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ภาระงานการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
กิจกรรมการเรียนการสอน (A-Activities) (ต่อ) - การประกันคุณภาพงาน การศึกษาพิเศษ (1) โรงเรียนมีการประกัน คุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษ ตามมาตรฐานของ สพฐ. - การจัดตารางสอนเสริม (1) โรงเรียนมีการจัดการ เรียนการสอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ตามความเหมาะสมของแต่ละคน	-	-	-	-	- โรงเรียนมีการ จัดการเรียนการ สอนเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษตาม ความเหมาะสม ของแต่ละคน	- โรงเรียนมีการ ประกันคุณภาพ การจัดการศึกษา พิเศษตาม มาตรฐานของ สพฐ.

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ภาระงานการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
เครื่องมือ (T-Tools) - การกำหนดทิศทางการจัด การศึกษา (1) ผู้บริหารมีการกำหนด นโยบายด้านการศึกษาพิเศษและ ภาระงานนำนโยบายไปสู่การ ปฏิบัติ (2) ผู้บริหารมีการกำหนด วิสัยทัศน์ด้านการศึกษาพิเศษ (3) ผู้บริหารมีการกำหนด พันธกิจด้านการศึกษาพิเศษ	- ผู้บริหารมีการ กำหนดนโยบายด้าน การศึกษาพิเศษและ ภาระงานนำ นโยบายไปสู่การ ปฏิบัติ - ผู้บริหารมีการ กำหนดวิสัยทัศน์ด้าน การศึกษาพิเศษ - ผู้บริหารมีการ กำหนดพันธกิจด้าน การศึกษาพิเศษ	-	- ผู้บริหารกำหนด นโยบายในการ ดำเนินการจัดการ จัดการศึกษาเพื่อ การมีงานทำของ นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ - สถานศึกษา จัดตั้ง คณะกรรมการใน การฝึกอาชีพของ นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	-	-	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)						
เครื่องมือ (T-Tools)	- ผู้บริหารมีการ กำหนดแผนงาน ด้านการศึกษา พิเศษ	-	-	-	-	-
- การกำหนดทิศทางการจัด การศึกษา (ต่อ)						
(3) ผู้บริหารมีการกำหนด แผนงานด้านการศึกษาพิเศษ	- ผู้บริหารจัดสรร งบประมาณและ ทรัพยากรอย่าง เหมาะสมเพื่อ สนับสนุนการจัด การศึกษาพิเศษ					
- งบประมาณ						
(1) ผู้บริหารจัดสรร งบประมาณสนับสนุนการจัด การศึกษาพิเศษ						

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks) เครื่องมือ (T-Tools) - การกำหนดทิศทางการจัด การศึกษา (ต่อ) - งบประมาณ (ต่อ) (2) ผู้บริหารแสวงหาแหล่ง เงินทุน เพื่อสนับสนุนงบประมาณ ในการจัดการศึกษาพิเศษ - ระบบบริหารจัดการ (1) โรงเรียนมีการกำหนด โครงสร้างการบริหารงานด้าน การศึกษาพิเศษ	- โรงเรียนมีการ กำหนดโครงสร้าง การบริหารงาน ด้านการศึกษา พิเศษ	-	-	- ผู้บริหารแสวงหา แหล่งเงินทุน เพื่อ สนับสนุน งบประมาณในการ จัดการศึกษาพิเศษ	-	-

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)						
เครื่องมือ (T-Tools)	- โรงเรียนมีระบบ	-	- โรงเรียนจัดหา	-	-	-
- ระบบบริหารจัดการ (ต่อ)	บริหารงาน		และสนับสนุนให้			
(2) โรงเรียนมีระบบ	การศึกษาพิเศษ		นักเรียนที่มีความ			
บริหารงานการศึกษาพิเศษควบคู่	ควบคู่การ		ต้องการพิเศษ			
การบริหารงานปกติ	บริหารงานปกติ		เข้าถึงเทคโนโลยี			
- เทคโนโลยี			- โรงเรียนพัฒนา			
(1) โรงเรียนจัดหา และ			นักเรียนที่มีความ			
สนับสนุนให้นักเรียนที่มีความ			ต้องการพิเศษใน			
ต้องการพิเศษเข้าถึงเทคโนโลยี			การใช้เทคโนโลยี			
(2) โรงเรียนพัฒนานักเรียนที่			เพื่อการดำรงชีวิต			
มีความต้องการพิเศษในการใช้			อิสระ			
เทคโนโลยีเพื่อการดำรงชีวิต						
อิสระ						

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

กระบวนการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำ	(1) การเตรียม ความพร้อม สถานศึกษา	(2) การประเมิน ความสามารถของ นักเรียน	(3) การเตรียม ความพร้อมก่อน การฝึกอาชีพ	(4) การสร้าง เครือข่าย ความร่วมมือการ ประกอบอาชีพ	(5) การเรียนรู้ สู่อาชีพ	(6) การติดตามและ ประเมินผล การประกอบ อาชีพ
โครงสร้างซีท (SEAT Frameworks)						
เครื่องมือ (T-Tools)	-	-	- นักเรียนที่มี	-	-	-
- บริการอื่นๆ ที่สนับสนุนการ เรียนรู้ของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ			ความต้องการ พิเศษได้รับสิ่ง อำนวยความสะดวก และ ช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษาตาม กฎกระทรวง ศึกษาธิการ			
(1) นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก ช่วยเหลืออื่นใดทาง การศึกษาตามกฎกระทรวง ศึกษาธิการ						

จากตารางที่ 2.3 ผลการสังเคราะห์เชื่อมโยงการบริหารจัดการเรียนร่วมตามโครงสร้างซีท (SEAT Frameworks) กับกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่สังเคราะห์ขึ้น ผู้วิจัยสามารถกำหนดองค์ประกอบของการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ดังนี้

1. การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ประกอบด้วย โรงเรียนกำหนดโครงสร้างนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ พร้อมทั้งจัดระบบบริหารงานการศึกษาพิเศษควบคู่การบริหารงานปกติโดยเน้นการมีส่วนร่วม จัดทำแผนงานด้านการศึกษาพิเศษเพื่อนำสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ปรับหลักสูตรทั่วไปและจัดทำหลักสูตรเฉพาะด้านให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคาร และสิ่งก่อสร้าง ให้เพียงพอเหมาะสม และปลอดภัยต่อการเข้าถึงของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ ในการจัดการศึกษาพิเศษแบบมีส่วนร่วม และสร้างความรู้ความเข้าใจให้นักเรียนทั่วไปมีความเข้าใจยอมรับ และสามารถปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี

2. การประเมินความสามารถของนักเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนดำเนินการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมดำเนินการประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ทักษะสังคม และทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ โดยมีการรวบรวมข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3. การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ประกอบด้วย โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการในการฝึกอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สำรวจความต้องการอาชีพในชุมชน จัดทำฐานข้อมูลอาชีพ สร้างหลักสูตรอาชีพ และเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพตามแบบสถานประกอบการในสถานศึกษา ใช้ข้อมูลความต้องการ และการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมาใช้ประกอบการเลือกอาชีพของนักเรียนแต่ละคน เตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และวิชาการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข จัดหา พัฒนา และสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถใช้เทคโนโลยี สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ

4. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย โรงเรียนสร้างความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการในการพัฒนาและฝึกอาชีพให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แสวงหาแหล่งเงินทุนในการจัดการศึกษาพิเศษ และทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงาน

5. การเรียนรู้สู่อาชีพ ประกอบด้วย โรงเรียนจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติ วางแผน และกำหนดตารางการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จัดการฝึกปฏิบัติการ ภายในสถานศึกษา และภายในสถานประกอบการ จัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์งานเพื่อกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ละขั้นตอนจากง่ายไป ยาก จัดการสอนโดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน หรือเพื่อนช่วยสอน พร้อมจัดหางานให้แก่เรียนที่มีความต้องการพิเศษเมื่อจบการศึกษา และทบทวนการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลปีละ 2 ครั้ง

6. การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย โรงเรียน ประเมินผลด้านวิชาการ ด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน และด้านทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ นิเทศกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาพิเศษโดยใช้วิธีการที่มีความ หลากหลาย จัดทำรายงานความก้าวหน้าและพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ จัดระบบ ประกันคุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษ รวมทั้งติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบ การศึกษา

4. การประเมินความต้องการจำเป็น

4.1 ความหมายและความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

4.1.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินโครงการ หรือนโยบายต่างๆ เนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลที่จะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตาม ที่มุ่งหวัง โดยได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้

จิตรลดา วงษ์พานิช (2534, น. 54) ได้ให้ความหมายของความต้องการ จำเป็น หมายถึง สภาพการณ์ที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างสิ่งที่ปฏิบัติอยู่กับสิ่งที่เป็จุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2545, น. 5) ได้ให้ความหมายของความต้องการจำเป็น หมายถึง สภาพความแตกต่างของสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่ควรจะเป็น โดยความแตกต่างที่เกิดขึ้น จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองหรือการดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ความแตกต่างนั้นหมดไป

สุพักตร์ พิบูลย์ (2545, น. 6) ได้ให้ความหมายของความต้องการจำเป็น หมายถึง เงื่อนไข สภาพความไม่สอดคล้องระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Actual Conditions) กับสภาพที่ควรจะเป็นหรือสภาพที่ต้องการ (Desired Conditions) เป็นสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการ ตอบสนองหรือดำเนินการแก้ไขประเด็นใด เรื่องใด หรือรายการใดเกิดสภาพความไม่สอดคล้องใน ระดับมากกว่า ก็ถือเป็นรายการความต้องการจำเป็นในระดับที่เร่งด่วนกว่า

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, น. 62) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการศึกษาเปรียบเทียบสภาวะอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและความคิดเห็นต่อสภาวะนั้นในสภาวะที่มีความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อนำผลการเปรียบเทียบนั้นไปใช้ในการพัฒนาสภาวะนั้นต่อไป

4.1.2 ความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการต่อเนื่องมาในหลายประเทศ โดยเริ่มจากประเทศทางตะวันตกในช่วงทศวรรษที่ 1930 ซึ่งจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องส่งผลให้เกิดแนวคิดว่าการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น มีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาใน 2 ลักษณะที่สำคัญ คือ

1) ความสำคัญในแง่ของการวางแผนงาน

สุพักตร์ พิบูลย์ (2545, น.9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาในแง่ของการวางแผนไว้ดังนี้

1. การมีโอกาสได้ทราบความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือปัญหาที่แท้จริง จะเพิ่มโอกาสความสำเร็จของนโยบาย แผนงานและโครงการ
2. การเรียงลำดับปัญหาหรือความต้องการจำเป็นเร่งด่วนก่อนหลัง ตามหลักการหรือแนวปฏิบัติในการประเมินความต้องการจำเป็น จะช่วยแก้ปัญหาไม่เกิดการสูญเปลืององค์กรสามารถทุ่มเทงบประมาณหรือทรัพยากรในการแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด
3. การวิเคราะห์ปัญหา/ ความต้องการแล้วได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาที่ชัดเจน จะทำให้บุคลากรในองค์กรมองเห็นจุดเน้นในการแก้ไขปัญหาที่ตรงกันจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีเป้าหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
4. การวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็นของกลุ่มต่างๆ แล้วพบว่า ประสบปัญหาหรือมีความต้องการที่แตกต่างกันจะช่วยให้การกำหนดทิศทางของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการตรงกับความต้องการของผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น

2) ความสำคัญในแง่ของการปฏิบัติงาน

สุพักตร์ พิบูลย์ (2545, น.9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาในแง่ของการปฏิบัติงานไว้ดังนี้ (1) เป็นแหล่งข้อมูลที่ดีและน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานเพื่อสนองต่อนโยบาย แผนงาน และโครงการ (2) ลดความสูญเปล่าของงบประมาณ ทรัพยากร กำลังคนและเวลา (3) เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้ตรงกับความต้องการ (4) เป็นกระบวนการที่อยู่ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานจึงสามารถส่งเสริมการพัฒนาองค์กรทั้งภาพรวมได้

จากการศึกษาพบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการดำเนินการศึกษาจะได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน

4.2 วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น

วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น สามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีการ โดยสามารถจำแนกวิธีการประเมินความต้องการจำเป็นได้เป็น 8 วิธีการเพื่อสนองจุดมุ่งหมายในการดำเนินการแต่ละครั้ง (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น.139-161) ดังนี้

4.2.1 การสำรวจ

การประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้รูปแบบการวิจัยสำรวจเป็นความพยายามในการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกในประชากรที่ศึกษาเพื่ออธิบายสภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ เพื่อบรรยายสภาพที่เกิดขึ้นจริง และเพื่ออธิบายสภาพปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น วิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสามารถทำได้โดยใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ การสอบถามทางโทรศัพท์ หรือการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า

4.2.2 การวิเคราะห์อนาคต

การประเมินความต้องการจำเป็นโดยใช้รูปแบบการวิเคราะห์อนาคตมีเทคนิคที่ใช้คือ เทคนิคเดลฟาย ภาพอนาคต หรือวงล้ออนาคต ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินความต้องการจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีตรรกะ มีความสามารถในการจับประเด็น เป็นคนช่างคิด และเป็นผู้ที่มีฝีมือในการประสาน เนื่องจากเป็นวิธีการที่ต้องสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในประเด็นที่ศึกษา เป็นการเก็บข้อมูลหลายขั้นตอนเพื่อสรุปแนวคิดที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

4.2.3 การจัดลำดับความสำคัญ

การประเมินความต้องการจำเป็นโดยรูปแบบการจัดลำดับความสำคัญเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็น เนื่องจากการระบุความต้องการจำเป็นโดยไม่จัดเรียงความสำคัญถือว่าการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ครบถ้วน ข้อมูลที่นำมาใช้ในการจัดลำดับความสำคัญอาจมาจากการเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถาม

การสัมภาษณ์ หรือกระบวนการกลุ่ม วิธีการจัดลำดับความสำคัญมี 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรกคือกลุ่มที่กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบเก็บข้อมูลแบบการตอบสนองเดียว ซึ่งจะได้ข้อมูลที่อยู่ในรูปความต้องการจำเป็นแล้ว ไม่ต้องนำมาวิเคราะห์หาความแตกต่างของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น วิธีการจัดลำดับความสำคัญใช้ได้ทั้งการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ความสำคัญของสาเหตุ และความสำคัญของทางเลือก กลุ่มที่สองคือกลุ่มที่กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบเก็บข้อมูลสองคู่ ซึ่งจะได้ข้อมูลที่เกิดจากการตอบคำถามสองส่วน คือ สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น และใช้วิธีการกำหนดน้ำหนัก เพื่อใช้ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็นเท่านั้น

4.2.4 การวิเคราะห์สาเหตุ

การประเมินความต้องการจำเป็นโดยรูปแบบการวิเคราะห์สาเหตุเป็นวิธีการที่ดำเนินการโดยรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่อยู่ในกระบวนการทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบวิธีการที่ใช้ อาทิ การใช้แผนภูมิแก๊งปลา การวิเคราะห์ FTA (Fault Tree Analysis) และการวิเคราะห์ลิสเรล (LISREL Analysis) ทั้งนี้เพื่อรวบรวมเป็นสาเหตุของเรื่องที่ต้องการศึกษา

4.2.5 กระบวนการกลุ่ม

การประเมินความต้องการจำเป็นโดยรูปแบบกระบวนการกลุ่มเป็นรูปแบบที่มีการใช้กันมากในการกำหนดความต้องการจำเป็นในปัจจุบัน โดยวิธีการที่นิยมใช้คือ การจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group) เสียงจากภาพ (Photovoice Technique) และการประชาพิจารณ์ (Public Hearing) โดยกระบวนการเหล่านี้จัดขึ้นเพื่อระดมความคิดในเรื่องที่ต้องการศึกษา

4.2.6 การวิเคราะห์ทางเลือก

การประเมินความต้องการจำเป็นโดยรูปแบบการวิเคราะห์ทางเลือกเป็นการกำหนดทางเลือกเพื่อแก้ไขปัญหาขององค์กรหรือหน่วยงานหรือหาวิธีการสนองความต้องการจำเป็น มีหลากหลายวิธี อาทิ MAUT, AHP, Cross-impact Analysis และ Cost and Consequences Analysis โดยจุดมุ่งหมายของวิธีการเหล่านี้ คือ มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิต ผลลัพธ์ หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากทางเลือกต่างๆ

4.2.7 การวิเคราะห์ทุติยमान

การประเมินความต้องการจำเป็นโดยรูปแบบการวิเคราะห์ทุติยमानเป็นที่เกิดจากการนำข้อมูลมาจากรายงานการวิจัยในอดีต หรือข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ทางการศึกษาหรือตัวบ่งชี้ทางสังคมที่หน่วยงานต่าง ๆ มีการเผยแพร่ ข้อมูลเหล่านี้หากมีการตรวจสอบความถูกต้องอย่างถูกวิธีการสามารถนำมาใช้กำหนดความต้องการจำเป็นได้

4.2.8 การประเมินงานวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นโดยรูปแบบการประเมินงานวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เป็นการนำผลการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นที่ได้จัดทำแล้วมาประยุกต์โดยใช้หลักการประเมินอภิमानซึ่งเป็นการประเมินงานประเมิน

จากการศึกษาพบว่า วิธีการประเมินความต้องการจำเป็นมีวิธีการที่หลากหลาย โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้วิธีที่กำหนดจากข้อมูลที่มาจากการตอบสนองคู่ เพื่อหาสภาพปัจจุบันที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้น ซึ่งค่าน้ำหนักความสำคัญที่ได้ รวมทั้งผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นจากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการพัฒนางานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อไป

4.3 กระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นนั้นมีนักวิชาการได้เสนอแนวทางในการประเมินไว้หลายหลาก ซึ่งในงานวิจัยขั้นนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นรูปแบบการจัดลำดับความสำคัญ โดยการใช้กลุ่มวิธีที่กำหนดจากข้อมูลที่มาจากการตอบสนองคู่ ทั้งนี้ใช้แนวทางของสุวิมล ว่องวานิช (2558, น. 106) ซึ่งได้ดำเนินการสังเคราะห์ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นไว้โดยสามารถนำเสนอเป็น 3 ระยะ ดังนี้

4.3.1 ระยะก่อนการประเมิน

เป็นระยะแรกในการเตรียมการ เพื่อให้สามารถดำเนินการศึกษาความต้องการจำเป็นได้อย่างถูกต้อง เทียบตรง และบรรลุวัตถุประสงค์ได้ โดยมี 2 ขั้นตอน คือ

1) การเตรียมการ ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 6 ขั้นตอน คือ (1) การกำหนดจุดมุ่งหมาย/วิสัยทัศน์ (2) การระบुकกลุ่มผู้ใช้ผลการประเมิน (3) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ถูกประเมิน (4) การกำหนดผู้เกี่ยวข้องกับการประเมิน (5) การกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ/ผู้รับผิดชอบ (6) การสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน

2) การออกแบบกรอบการประเมิน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 8 ขั้นตอน คือ (1) การนิยามความต้องการจำเป็น (2) การระบุประเภท / ระดับของความต้องการจำเป็น (3) การกำหนดสาระ / ขอบข่ายข้อมูลความต้องการจำเป็น (4) การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล / แหล่งข้อมูล (5) การกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล (6) การจัดทำเครื่องมือ (7) การวางแผนการดำเนินงาน (8) การกำหนดแนวการใช้ประโยชน์จากข้อมูล

4.3.2 ระยะระหว่างการประเมิน

เป็นระยะที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้แล้วในระยะแรก โดยมี 3 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การกำหนดความต้องการจำเป็น ประกอบด้วย การเก็บข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล/ความแตกต่าง/การกำหนดความต้องการจำเป็น (2) การจัดลำดับความต้องการจำเป็น และ (3) การแปลความหมายผลการกำหนดความต้องการจำเป็นร่วมกัน

4.3.3 ระยะหลังการประเมิน

เป็นระยะที่เป็นการนำผลไปใช้ประโยชน์ โดยมี 7 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การระบุปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นและการแก้ไข (2) การวิเคราะห์สาเหตุ (3) การระบุทางเลือก/แนวทางแก้ไข (4) การเปรียบเทียบผลหากไม่มีการแก้ไขใดๆ (5) การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาองค์กร (6) การนำเสนอ/รายงาน/เผยแพร่ผลการประเมิน และ (7) การเตรียมการวางแผนการดำเนินงานเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการในการประเมินความต้องการจำเป็นมีขั้นตอนที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ได้เป็นอย่างดี โดยสามารถนำเสนอขั้นตอนการวิจัย เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพรได้ดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 ขั้นตอนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น เรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร

ขั้นตอนการวิจัยประเมิน ความต้องการจำเป็น	การดำเนินการวิจัย เรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหาร โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษ เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในเขตจังหวัดชุมพร
ระยะก่อนการประเมิน	
ก. การเตรียมการ	
1. การกำหนดจุดมุ่งหมาย	เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันและสภาพที่คาดหวัง อันจะนำไปสู่การพัฒนาการบริหารจัดการฯ เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2. การระบุกลุ่มผู้ใช้ข้อมูล	ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารในระดับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัยประเมิน ความต้องการจำเป็น	การดำเนินการวิจัย เรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหาร โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษ เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในเขตจังหวัดชุมพร
3. กลุ่มเป้าหมายที่ถูกประเมิน	ผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการฯ เพื่อการมี งานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
4. ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมิน	ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน
5. การกำหนดผู้รับผิดชอบ	นายมงคล เกตุสุวรรณ (ผู้วิจัย)
6. การสร้างความเข้าใจตรงกัน	ชี้แจงกระบวนการศึกษาแก่ผู้ให้ข้อมูลก่อนการเก็บข้อมูล
ข. การออกแบบกรอบการประเมิน	
1. การนิยามความต้องการจำเป็น	ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
2. ระบุประเภทความต้องการ จำเป็น	ระดับการปฏิบัติในปัจจุบันและระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง
3. กำหนดขอบข่ายความต้องการฯ	ระดับการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา
4. การกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	ผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ
5. การกำหนดวิธีเก็บข้อมูล	ใช้แบบสอบถามแบบตอบสนองคู่
6. การจัดทำเครื่องมือ	จัดทำเป็นแบบสอบถาม
7. การวางแผนการดำเนินงาน	
7.1 กำหนดแผนการเก็บข้อมูล	1 – 13 ส.ค. 61
7.2 กำหนดช่วงเวลาการทำงาน	14 – 31 ส.ค. 61
7.3 กำหนดค่าใช้จ่าย	10,000 บาท
7.4 วางแผนการทำงานแบบมี ส่วนร่วม	เชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องมาทำสนทนากลุ่มเพื่อ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น
8. การกำหนดแนวทางการใช้ ประโยชน์จากข้อมูล	นำเสนอศึกษาธิการจังหวัดชุมพร และสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระยะระหว่างการประเมิน	
1. การกำหนดความต้องการฯ	
1.1 การเก็บข้อมูล	ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเอง
1.2 การตรวจสอบข้อมูล	ผู้วิจัยดำเนินการ

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัยประเมิน ความต้องการจำเป็น	การดำเนินการวิจัย เรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหาร โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษ เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในเขตจังหวัดชุมพร
1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	ใช้ดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็น
2. การจัดลำดับความต้องการ	ใช้เทคนิค PNI _{modified} ใช้ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นมาสร้างเป็นแนวทางใน
3. แปลความหมายความต้องการ	การพัฒนาการบริหารจัดการฯ
ระยะหลังการประเมิน	
1. การระบุปัญหาต่างๆ	ใช้ระดับความต้องการจำเป็นระบุบริหารจัดการฯ ในปัจจุบัน
2. การวิเคราะห์สาเหตุ	ใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม
3. การระบุทางเลือก	ใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม
4. การเปรียบเทียบผล	นำเสนอผลการวิจัยให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. การเสนอแนวทางการพัฒนา	เผยแพร่โดยผ่านเอกสาร และเวทีนำเสนอที่เกี่ยวข้อง
6. การเผยแพร่ผลการประเมิน	ใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม เพื่อกำหนดแนวทางการ
7. การเตรียมการวางแผนเพื่อจัด ปัญหาจากความต้องการจำเป็น	พัฒนาการบริหารจัดการฯ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

สุกัญญา แซ่มซ้อย และชญานิษฐ์ อุตสาโท (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพกรณีศึกษาโรงเรียนถนนอมราษฎรบำรุง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ ปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ลักษณะความร่วมมือในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ และเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันโรงเรียนมีการดำเนินการอย่างชัดเจน มีหลักสูตรเฉพาะ นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน และนักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต สำหรับปัจจัยความสำเร็จประกอบด้วย ทัศนคติของผู้บริหาร การเชื่อมโยงความรู้จากครูสู่นักเรียน และเครือข่ายภายนอก โดยมีเงื่อนไขความสำเร็จคือ นโยบายที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและผู้เรียน ความทุ่มเทเสียสละของครูที่ต้องการให้เด็กดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และความสัมพันธ์อันดีกับ

หน่วยงานอื่น ๆ สำหรับลักษณะความร่วมมือเป็นความร่วมมือด้านวิชาชีพ ด้านวิชาการ และความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ข้อเสนอแนะคือ กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดร่วมมือกันจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ และโรงเรียนควรสอนอาชีพโดยตรงกับบริบทของชุมชน ครอบครัวของนักเรียน

ภักธดา สุวรรณนวล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยคัดสรรด้านการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปัจจัยคัดสรรด้านการบริหารของโรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรร และอิทธิพลของปัจจัยคัดสรรด้านการบริหาร ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยคัดสรรด้านการบริหารทุกปัจจัยได้แก่ ภาวะผู้นำให้บริการ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายทางการศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ ด้านการตระหนักรู้ในอาชีพ ด้านการค้นหาอาชีพ ด้านการเตรียมตัวด้านอาชีพ และด้านการปรับตัวกับอาชีพโดยทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก สำหรับปัจจัยคัดสรรที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ การสร้างเครือข่ายทางการศึกษา โดยเฉพาะขั้นการสร้างพันธมิตรและการบริหารเครือข่าย ขั้นการพัฒนาความสัมพันธ์และการใช้ประโยชน์ และขั้นการรักษาความสัมพันธ์และความต่อเนื่อง และปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยตัวแปรดังกล่าวร่วมกันทำนายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้ร้อยละ 75

รัตนา จันทรธรรม (2560) ได้ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ และพัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการประเมินผล และระดับมาก 2 ด้านคือ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการพัฒนาหลักสูตร สำหรับการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีวิชาสามัญ วิชาหลัก ด้านอาชีพ และการฝึกงานวิชาเลือกด้านอาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอนเน้นด้านวิชาการแต่ผู้เรียนต้องเลือกเรียนวิชาปฏิบัติด้วย และด้านการประเมินผลต้องประเมินจากทั้งทางโรงเรียนและต้น

สังกัดของอาชีพ นวัตกรรมกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ คือ เข้มทิศอาชีพ 3C ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ การจัดหลักสูตรอาชีพโดยเกิดจากความร่วมมือของโรงเรียนกับสถานประกอบการและหน่วยงานต่างๆ การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือ และการประเมินผลอาชีพแบบมีทิศทางเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลลัพธ์ทางการเรียนรู้

วุฒิ วัฒนธนาวุฒิ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยมียุทธศาสตร์เพื่อ วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ และประเมินองค์ประกอบ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การกำหนดกระบวนการบริหารที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ การกำหนดนโยบายระดับสูงโดยเฉพาะของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสนับสนุนเรื่องนี้อย่างจริงจัง การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในการประกอบอาชีพต้องสามารถนำความรู้ไปสู่การประกอบอาชีพได้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรอาชีพต้องชัดเจนนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนได้ การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพ และการนิเทศติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติตามหลักสูตรอาชีพ หลังจากการนำองค์ประกอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาพบว่า องค์ประกอบเหล่านี้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีพในโรงเรียนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

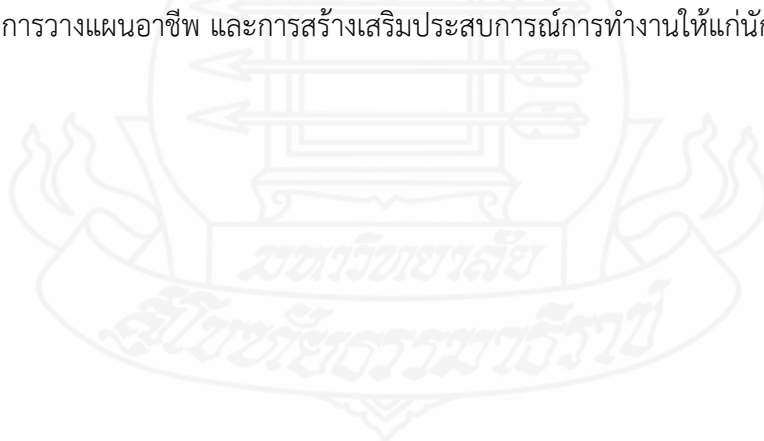
5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Holwerda, Brouwer, de Boer, Groothoff, และ Jac (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังจากมุมมองที่แตกต่างกันในโอกาสการทำงานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังด้านโอกาสการทำงานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ของผู้ปกครองและครู และศึกษาความคาดหวังด้านโอกาสการทำงานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยดำเนินการศึกษากับนักเรียนจำนวน 341 คน อายุระหว่าง 17-20 ปี และมีความสามารถในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความคาดหวังต่อการมีโอกาสด้านการทำงานของตนเองสูง ครูเห็นความสำคัญและมุ่งจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนนอกจากนี้ ในภาพรวมนั้นทุกภาคส่วนให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมเพื่อให้ นักเรียนสามารถเปลี่ยนผ่านจากการเรียนในโรงเรียนเข้าสู่การประกอบอาชีพ โดยผ่านการเตรียมองค์ความรู้และทักษะการทำงานรวมทั้งการได้รับการดูแลจากผู้ปกครองของนักเรียน

Spriggs (2016) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำสำหรับนักเรียนออทิสติกและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยการใช้วิธีทัศนเสริมความรู้และทักษะการทำงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพและพัฒนา รูปแบบการสอนวิชาชีพโดยการใช้วิธีทัศนเสริมความรู้และทักษะการทำงานตามรูปแบบของสมาคม

การศึกษาพิเศษประเทศสหรัฐอเมริกา ทำการวิจัยในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 อายุระหว่าง 11-21 ปีที่มีภาวะออทิสติกใน 3 รัฐของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า การใช้วีดิทัศน์เสริมความรู้และทักษะการทำงานส่งผลให้นักเรียนออทิสติกและนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีทักษะการทำงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ มากกว่าร้อยละ 55 โดยนักเรียนมีความรู้ที่สำคัญ 2 ด้าน คือ ด้านการดูแลตนเองและด้านการให้บริการ นอกจากนี้รูปแบบการสอนโดยการใช้วีดิทัศน์ยังส่งผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อการมีงานทำมากขึ้น นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสามารถในการควบคุมตนเองได้มากขึ้น

Hains and Staba (2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระบบการศึกษาและการจ้างงานของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยการสนับสนุนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนและทัศนคติของลูกจ้างในเรื่องการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันทางการศึกษาและการจ้างงาน และเพื่อนำเสนอกรณีศึกษาของการจัดการศึกษาโดยการสนับสนุนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยเฉพาะในกรณีการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัย พบว่า รัฐมีนโยบายที่ส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับบริการทางการศึกษาและสามารถประกอบอาชีพได้ โดยคุณภาพของนักเรียนเกิดจากการช่วยเหลือทางการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ รวมทั้งการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการด้วยการทำงานหรือการเป็นอาสาสมัครสามารถช่วยในการพัฒนานักเรียนได้เป็นอย่างดี ปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จ คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการศึกษา การวางแผนอาชีพ และการสร้างเสริมประสบการณ์การทำงานให้แก่นักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร จำนวนทั้งสิ้น 68 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 340 คน ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 68 คน และครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษทุกคนในแต่ละโรงเรียน จำนวน 272 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-method research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การสนทนากลุ่ม

2.1.1 การวิจัยแบบเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและสภาพที่พึงประสงค์ จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ และแหล่งความรู้ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ มีลักษณะแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยแบบสอบถาม มีรูปแบบของการตอบข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ (Dual Response) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น. 275) ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ประกอบด้วย ข้อคำถามทั้งหมด 49 ข้อ ใน 6 ด้าน ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา จำนวน 11 ข้อ 2) การประเมินความสามารถของนักเรียน จำนวน 6 ข้อ 3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ จำนวน 10 ข้อ 4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ จำนวน 6 ข้อ 5) การเรียนรู้สู่ อาชีพ จำนวน 7 ข้อ และ 6) การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ จำนวน 9 ข้อ โดยการ ตอบแบบสอบถามทั้ง 4 ระดับ มีความหมาย ดังนี้

- 4 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน/สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์อยู่ใน ระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน/สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์อยู่ใน ระดับค่อนข้างมาก
- 2 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน/สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์อยู่ใน ระดับค่อนข้างน้อย
- 1 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน/สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์อยู่ใน ระดับน้อย

2.1.2 การวิจัยแบบเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้เป็นแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นมา โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 8 คน ที่เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้

- 1) ผู้บริหารการศึกษา หรือผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - (1) สนง. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 1 คน
 - (2) สนง. เขตมัธยมศึกษา เขต 11 จำนวน 1 คน
 - 2) ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษ
 - (1) ระดับประถมศึกษา จำนวน 2 คน
- ก. โรงเรียนวัดประสาธนิกร

ข. โรงเรียนบ้านบางไม้แก้วประชาสามัคคี

(2) ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 1 คน

ก. โรงเรียนปะทิววิทยา

(3) ศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน

ก. โรงเรียนชุมพรปัญญานุกูล จำนวน 1 คน

3) ครูที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี ตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะพิจารณาในมุมมอง 4 ด้านของการบริหารงานตามรูปแบบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) และกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามแนวคิดของ Gary and Oliver (1990), Olson, Platt, and Dieker (2008) และเคนท์ ปานสงฆ์ (2551) เพื่อนำมาพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย กำหนดตัวแปร และนิยามศัพท์เฉพาะ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

2) กำหนดข้อกระทงคำถามตามนิยามศัพท์ของตัวแปรที่มุ่งศึกษา เพื่อสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

3) ดำเนินการร่างเครื่องมือ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาตามโครงสร้างในเบื้องต้น

4) ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความเหมาะสมของการใช้ภาษา และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวแปร จากนั้นผู้วิจัยนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ข้อคำถามทุกข้อต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 ซึ่งพบว่า ทุกข้อมีดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 (ภาคผนวก ข)

6) นำข้อมูลผลการพิจารณา และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

7) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ จำนวน 30 คน ในโรงเรียนที่ไม่ใช่ประชากรที่ศึกษา เพื่อนำข้อมูลมา

คำนวณหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ไม่ต่ำกว่า 0.70 และพบว่า แบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเที่ยงของสภาพปัจจุบันเท่ากับ 0.97 และมีค่าความเที่ยงของสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 0.98 (ภาคผนวก ค)

8) จัดเตรียมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และครู ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร

2.2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

นำผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ในแต่ละขั้นตอนตามแนวคิดการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมาเป็นข้อมูลเพื่อจัดทำแนวคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาชั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษสำหรับการสนทนากลุ่ม แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ในการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

3.1.1 ขอความอนุเคราะห์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.1 นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3.1.2 นำแบบสอบถามไปสอบถามผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียนด้วยตนเอง จำนวน 340 ฉบับ โดยการประสานงานกับครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษเพื่อนัดหมายการเข้าเก็บข้อมูลในการเข้าเก็บข้อมูลนั้นผู้วิจัยจะรับแบบสอบถามคืนทันที เมื่อไม่พบผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลไม่สะดวกตอบแบบสอบถามผู้วิจัยจะมอบรหัสคิวอาร์ (QR Code) ของแบบสอบถามให้แก่ครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษเพื่อเก็บข้อมูลต่อไป ซึ่งครั้งแรกได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 176 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 51.76 ครั้งที่สองได้รับแบบสอบถามจากการตอบออนไลน์เพิ่มอีก 145 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 42.65 ครั้งที่สามผู้วิจัยได้ติดตามผ่านทางโทรศัพท์ที่ได้รับแบบสอบถามจากการตอบ

ออนไลน์เพิ่มอีก 19 คิดเป็นร้อยละ 5.59 รวมได้รับแบบสอบถามจำนวน 340 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

3.1.3 ตรวจสอบความถูกต้องและจัดเก็บแบบสอบถามที่สมบูรณ์

3.1.4 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 340 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด มาจัดการลงรหัสแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

3.2.1 ขอความอนุเคราะห์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ให้ออกหนังสือขอความร่วมมือในการจัดสนทนากลุ่ม

3.2.2 นำส่งหนังสือขอความร่วมมือการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เนื้อหา และแนวคำถาม พร้อมนัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จัดการสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยจัดสนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 ณ ห้องประชุมดอกแก้วกัลยา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพรใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 1 ชั่วโมง 30 นาที และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ไม่ได้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเพิ่มเติม ในระหว่างวันที่ 22-25 กุมภาพันธ์ 2562 (ภาคผนวก จ)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ใช้ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI_{modified}) ของสุวิมล ว่องวาณิช (2558, น.279) และนำผลมาจัดเรียงลำดับ ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

PNI_{modified} คือ ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

I คือ ค่าเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์

D คือ ค่าเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน

4.4 การแปลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ (ธีรวงศ์ อภรณ์รัตน์, 2557, น. 59) ดังนี้

- 1.00 - 1.75 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน / สภาพการปฏิบัติ
ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
- 1.76 - 2.51 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน / สภาพการปฏิบัติ
ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
- 2.52 - 3.26 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน / สภาพการปฏิบัติ
ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก
- 3.27 - 4.00 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน / สภาพการปฏิบัติ
ที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปผลเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยดำเนินวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอนมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ และแหล่งความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการ	65	19.12
รองผู้อำนวยการ	5	1.47
ครูผู้ช่วย	37	10.88
ครู ค.ศ. 1	97	28.53
ครู ค.ศ. 2	66	19.41
ครู ค.ศ. 3	38	11.18
ตำแหน่งปัจจุบัน	6	1.76
พนักงานราชการ	26	7.65
ครูอัตราจ้าง		
รวม	340	100.00
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	180	52.94
ปริญญาโท	160	47.06
รวม	340	100.00
ประสบการณ์ทำงานด้านการศึกษาพิเศษ		
น้อยกว่า 1 ปี	46	13.53
1-5 ปี	143	42.06
6-10 ปี	70	20.59
11-15 ปี	32	9.41
16-20 ปี	14	4.12
20 ปีขึ้นไป	35	10.29
รวม	340	100.00
แหล่งความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
เข้าร่วมประชุม / อบรม / สัมมนา	121	31.52
ผู้บังคับบัญชาให้คำแนะนำ	209	54.42
ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	54	14.06

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษในจังหวัดชุมพร จำนวน 340 คน ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 20.59 นอกนั้นเป็นบุคลากรครูโดยมี ครู ค.ศ. 1 มากที่สุด จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.53 รองลงมาดำรงตำแหน่งครู ค.ศ. 2 จำนวน 66 คิดเป็นร้อยละ 19.41 ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 180 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.94 และระดับปริญญาโท จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 47.06 มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ 1 ถึง 5 ปี จำนวน 143 คิดเป็นร้อยละ 42.06 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงานด้านการศึกษาพิเศษ 6 ถึง 10 ปี จำนวน 70 คิดเป็นร้อยละ 20.59 และมีแหล่งความรู้ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมาจากการให้คำแนะนำของผู้บังคับบัญชา จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 54.42 รองลงมาได้รับความรู้จากการประชุม/อบรม/สัมมนา จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 31.52

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ด้านการเรียนรู้อาชีพ และด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ โดยผู้บริหารและครูในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 340 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ปรากฏผลในภาพรวมดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในภาพรวม ($n = 340$)

การบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านการประเมิน ความสามารถของนักเรียน	2.96	0.15	ค่อนข้างมาก	3.01	0.12	ค่อนข้างมาก
2. ด้านการเตรียมความพร้อม สถานศึกษา	2.82	0.15	ค่อนข้างมาก	2.90	0.10	ค่อนข้างมาก
3. ด้านการติดตามและ ประเมินผลการประกอบอาชีพ	2.82	0.12	ค่อนข้างมาก	2.86	0.08	ค่อนข้างมาก
4. ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ	2.71	0.17	ค่อนข้างมาก	2.82	0.11	ค่อนข้างมาก
5. ด้านการเตรียมความพร้อม ก่อนการฝึกอาชีพ	2.62	0.20	ค่อนข้างมาก	2.79	0.15	ค่อนข้างมาก
6. ด้านการสร้างเครือข่าย ความร่วมมือกับสถาน ประกอบการ	2.60	0.12	ค่อนข้างมาก	2.73	0.10	ค่อนข้างมาก
รวม	2.75	0.19	ค่อนข้างมาก	2.85	0.13	ค่อนข้างมาก

จากตารางที่ 4.2 การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในภาพรวม 6 ด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.75$, $\sigma = 0.19$) และสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.85$, $\sigma = 0.13$)

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบัน ในรายด้าน พบว่า ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียนอยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ ($\mu = 2.96$, $\sigma = 0.15$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ($\mu = 2.82$, $\sigma = 0.15$) ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ($\mu = 2.82$, $\sigma = 0.12$) ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ($\mu = 2.71$, $\sigma = 0.17$) ด้านการเตรียมความพร้อม

ก่อนการฝึกอาชีพ ($\mu = 2.62, \sigma = 0.20$) และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ($\mu = 2.60, \sigma = 0.12$) ตามลำดับ

ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียนอยู่ในระดับสูงกว่าด้านอื่นๆ ($\mu = 3.01, \sigma = 0.12$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ($\mu = 2.90, \sigma = 0.10$) ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ($\mu = 2.86, \sigma = 0.08$) ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ($\mu = 2.82, \sigma = 0.11$) ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ($\mu = 2.79, \sigma = 0.15$) และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ($\mu = 2.73, \sigma = 0.10$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพรในแต่ละด้านโดยรายละเอียด ปรากฏผลดังตารางที่ 4.3-4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ($n = 340$)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
1. สถานศึกษาจัด โครงสร้างการบริหารงาน เพื่อสนับสนุนการจัด การศึกษาเพื่อการมีงาน ทำของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	2.81	0.77	ค่อนข้าง มาก	5	2.82	0.82	ค่อนข้าง มาก	9
2. สถานศึกษากำหนด นโยบายด้านการจัด การศึกษาเพื่อการมีงาน ทำของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	2.66	0.73	ค่อนข้าง มาก	9	2.76	0.78	ค่อนข้าง มาก	11

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
3. สถานศึกษากำหนด วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ เชื่อมโยงกับการจัด การศึกษาเพื่อการมีงาน ทำของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	2.66	0.76	ค่อนข้าง มาก	9	2.78	0.77	ค่อนข้าง มาก	10
4. สถานศึกษาจัดทำ แผนงานการจัดการศึกษา เพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษเป็นรูปธรรมและ นำไปสู่การปฏิบัติได้	2.72	0.80	ค่อนข้าง มาก	7	2.85	0.84	ค่อนข้าง มาก	8
5. สถานศึกษามี กระบวนการบริหารงาน การศึกษาพิเศษควบคู่กับ การบริหารงานปกติโดย เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม	2.95	0.75	ค่อนข้าง มาก	4	2.96	0.79	ค่อนข้าง มาก	4
6. สถานศึกษาปรับ หลักสูตรทั่วไป และจัดทำ หลักสูตรเฉพาะสำหรับ นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	2.66	0.77	ค่อนข้าง มาก	9	2.87	0.83	ค่อนข้าง มาก	6
7. สถานศึกษาจัดตั้ง คณะกรรมการจัดทำ แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลให้กับ นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษทุกคน	2.99	0.81	ค่อนข้าง มาก	2	3.03	0.81	ค่อนข้าง มาก	2

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
8. สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์อย่างเพียงพอและเหมาะสม	2.88	0.69	ค่อนข้างมาก	6	2.94	0.81	ค่อนข้างมาก	5
9. สถานศึกษาจัดอาคารและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และการเข้าถึงของนักเรียน	2.71	0.82	ค่อนข้างมาก	8	2.86	0.86	ค่อนข้างมาก	7
10. สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ ในการจัดการศึกษาพิเศษโดยเน้นการมีส่วนร่วม	2.96	0.68	ค่อนข้างมาก	3	2.97	0.77	ค่อนข้างมาก	3
11. สถานศึกษาพัฒนา นักเรียนทั่วไปให้ยอมรับและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี	3.04	0.64	ค่อนข้างมาก	1	3.06	0.76	ค่อนข้างมาก	1
รวม	2.82	0.15	ค่อนข้างมาก	-	2.90	0.10	ค่อนข้างมาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.82$, $\sigma = 0.15$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 2.66-3.04) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่น 3 รายการ ได้แก่ การพัฒนา

นักเรียนทั่วไปให้ยอมรับและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี ($\mu = 3.04$, $\sigma = 0.64$) การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคน ($\mu = 2.99$, $\sigma = 0.81$) และการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ ในการจัดการศึกษาพิเศษโดยเน้นการมีส่วนร่วม ($\mu = 2.96$, $\sigma = 0.68$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่นได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.66$, $\sigma = 0.73$) การกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.66$, $\sigma = 0.76$) และการปรับหลักสูตรทั่วไป และจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.66$, $\sigma = 0.77$)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.90$, $\sigma = 0.10$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 2.76-3.06) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงกว่ารายการอื่น 3 รายการ ได้แก่ การพัฒนานักเรียนทั่วไปให้ยอมรับและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี ($\mu = 3.06$, $\sigma = 0.76$) การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคน ($\mu = 3.03$, $\sigma = 0.81$) การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในการจัดการศึกษาพิเศษโดยเน้นการมีส่วนร่วม ($\mu = 2.97$, $\sigma = 0.77$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่น จำนวน 2 รายการ ได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.76$, $\sigma = 0.78$) และการกำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.78$, $\sigma = 0.77$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน ($n = 340$)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
1. สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ	3.15	0.69	ค่อนข้างมาก	1	3.16	0.78	ค่อนข้างมาก	1
2. สถานศึกษาประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.05	0.68	ค่อนข้างมาก	2	3.05	0.77	ค่อนข้างมาก	3
3. สถานศึกษาประเมินทักษะสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.97	0.69	ค่อนข้างมาก	3	3.06	0.71	ค่อนข้างมาก	2
4. สถานศึกษาประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.70	0.81	ค่อนข้างมาก	6	2.81	0.79	ค่อนข้างมาก	6
5. สถานศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.96	0.75	ค่อนข้างมาก	4	3.01	0.76	ค่อนข้างมาก	4
6. สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้รวบรวมได้มาประมวลความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน	2.95	0.74	ค่อนข้างมาก	5	2.96	0.78	ค่อนข้างมาก	5
รวม	2.96	0.15	ค่อนข้างมาก	-	3.01	0.12	ค่อนข้างมาก	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.96$, $\sigma = 0.15$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 3.15-2.70) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงสุดคือ การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ($\mu = 3.15$, $\sigma = 0.69$) รองลงมา คือ การประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 3.05$, $\sigma = 0.68$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่นคือ การประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.70$, $\sigma = 0.81$)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดชุมพร ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียนอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 3.01$, $\sigma = 0.12$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 3.01-2.81) โดยรายการที่มีสภาพที่พึงประสงค์ในลำดับสูงสุด คือ การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ($\mu = 3.16$, $\sigma = 0.78$) รองลงมา คือ การประเมินทักษะสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 3.06$, $\sigma = 0.71$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่นคือ การประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.78$, $\sigma = 0.77$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ($n = 340$)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
1. สถานศึกษาจัดตั้ง คณะกรรมการในการฝึก อาชีพของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	2.45	0.81	ค่อนข้าง มาก	7	2.66	0.82	ค่อนข้าง มาก	9
2. สถานศึกษาสำรวจข้อมูล ความต้องการอาชีพใน ชุมชน	2.56	0.72	ค่อนข้าง มาก	5	3.76	0.84	ค่อนข้าง มาก	1
3. สถานศึกษาจัดทำ ฐานข้อมูลอาชีพในชุมชน	2.56	0.78	ค่อนข้าง มาก	5	2.69	0.85	ค่อนข้าง มาก	6
4. สถานศึกษาจัดทำ หลักสูตรการฝึกอาชีพ สำหรับนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	2.44	0.83	ค่อนข้าง มาก	8	2.67	0.87	ค่อนข้าง มาก	8
5. สถานศึกษาเตรียม สถานที่ฝึกอาชีพใน สถานศึกษาตามแบบสถาน ประกอบการ	2.40	0.81	ค่อนข้าง มาก	10	2.64	0.87	ค่อนข้าง มาก	10
6. สถานศึกษากำหนดอาชีพ ให้แก่นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษแต่ละคนโดย ใช้ข้อมูลความต้องการ และ ผลการประเมินนักเรียนทุก ด้าน	2.41	0.83	ค่อนข้าง มาก	9	2.68	0.83	ค่อนข้าง มาก	7
7. สถานศึกษาเตรียมความ พร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และวิชาการ ให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	2.80	0.77	ค่อนข้าง มาก	4	2.96	0.79	ค่อนข้าง มาก	3

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
8. สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.82	0.73	ค่อนข้างมาก	3	2.95	0.76	ค่อนข้างมาก	4
9. สถานศึกษาจัดหาสื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนบริการความช่วยเหลือต่างๆ ทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค	2.92	0.77	ค่อนข้างมาก	1	2.99	0.80	ค่อนข้างมาก	2
10. สถานศึกษาสนับสนุนและพัฒนาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ	2.83	0.74	ค่อนข้างมาก	2	2.94	0.82	ค่อนข้างมาก	5
รวม	2.62	0.20	ค่อนข้างมาก	-	2.79	0.15	ค่อนข้างมาก	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.62$, $\sigma = 0.20$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 2.92-2.40) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูง 3 รายการ ได้แก่ การจัดหาสื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนบริการความช่วยเหลือต่างๆ ทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค ($\mu = 2.92$, $\sigma = 0.77$) การสนับสนุนและพัฒนาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการดำรงชีวิตอิสระ ($\mu = 2.83$, $\sigma = 0.74$) และการเตรียมความพร้อมด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันให้แก่เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.82$, $\sigma = 0.73$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่น 2 รายการ ได้แก่ การเตรียมสถานที่ฝึก

อาชีพในสถานศึกษาตามแบบสถานประกอบการ ($\mu = 2.40$, $\sigma = 0.81$) และการกำหนดอาชีพให้แก่
นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนโดยใช้ข้อมูลความต้องการ และผลการประเมินนักเรียนทุก
ด้าน ($\mu = 2.41$, $\sigma = 0.83$)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของ
นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร
ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.79$, $\sigma = 0.15$) เมื่อ
พิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 3.76-2.64) โดย
รายการที่อยู่ในลำดับสูง 3 รายการ ได้แก่ การสำรวจข้อมูลความต้องการอาชีพในชุมชน ($\mu = 3.76$,
 $\sigma = 0.84$) การจัดหาสื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนบริการความช่วยเหลือต่างๆ ทางการศึกษาเพื่อให้
นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค ($\mu = 2.99$, $\sigma = 0.80$) และ
การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และวิชาการ ให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
($\mu = 2.96$, $\sigma = 0.79$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่น จำนวน 2 รายการ ได้แก่
การเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในสถานศึกษาตามแบบสถานประกอบการ ($\mu = 2.64$, $\sigma = 0.87$) และ
การจัดตั้งคณะกรรมการในการฝึกอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.66$, $\sigma = 0.82$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการสถานศึกษา
เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์
ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ($n = 340$)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
1. สถานศึกษาสร้างความ เข้าใจร่วมกันกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสถาน ประกอบการถึงความสำคัญ ของการมีส่วนร่วมจัด การศึกษาให้กับนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ	2.80	0.75	ค่อนข้าง มาก	1	2.90	0.83	ค่อนข้าง มาก	1
2. สถานศึกษาจัดทำ ฐานข้อมูลเครือข่ายความ ร่วมมือในพัฒนาและการฝึก	2.63	0.81	ค่อนข้าง มาก	2	2.74	0.82	ค่อนข้าง มาก	2

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
อาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
3. สถานศึกษาร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการวางแผน และการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.63	0.83	ค่อนข้างมาก	2	2.73	0.85	ค่อนข้างมาก	3
4. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการในการวางแผน และการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.54	0.82	ค่อนข้างมาก	4	2.68	0.83	ค่อนข้างมาก	5
5. สถานศึกษาระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกในการจัดการศึกษาพิเศษและการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.53	0.86	ค่อนข้างมาก	5	2.70	0.87	ค่อนข้างมาก	4
6. สถานศึกษาทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงาน	2.47	0.86	ค่อนข้างมาก	6	2.61	0.86	ค่อนข้างมาก	6
รวม	2.60	0.12	ค่อนข้างมาก	-	2.73	0.10	ค่อนข้างมาก	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพรด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.60$, $\sigma = 0.12$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง

2.80-2.47) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงสุดคือ การสร้างความเข้าใจร่วมกันกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ ($\mu = 2.80$, $\sigma = 0.75$) รองลงมา คือ การจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือในพัฒนาและ การฝึกอาชีพให้แก่แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.63$, $\sigma = 0.81$) และการร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการวางแผน และการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ ($\mu = 2.63$, $\sigma = 0.83$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่นคือ การทำ ข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงาน ($\mu = 2.47$, $\sigma = 0.86$)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.73$, $\sigma = 0.10$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 2.90-2.61) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงสุด คือ การสร้างความเข้าใจร่วมกันกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.90$, $\sigma = 0.83$) รองลงมา คือ การจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือ ในพัฒนาและการฝึกอาชีพให้แก่แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.74$, $\sigma = 0.82$) ส่วนรายการ ที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่นคือ การทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงาน ($\mu = 2.61$, $\sigma = 0.86$)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ($n = 340$)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
1. สถานศึกษาจัดการเรียน การสอนในรูปแบบปกติ	2.69	0.83	ค่อนข้าง มาก	4	2.75	0.83	ค่อนข้าง มาก	4
ควบคุมการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	2.51	0.88		7	2.69	0.88		7

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
2. สถานศึกษาวางแผน และกำหนดตารางการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.51	0.88	ค่อนข้างมาก	7	2.69	0.88	ค่อนข้างมาก	7
3. สถานศึกษาจัดการฝึกปฏิบัติงานทั้งภายในสถานศึกษาและสถานประกอบการภายนอกสถานศึกษา	2.53	0.86	ค่อนข้างมาก	6	2.75	0.79	ค่อนข้างมาก	4
4. สถานศึกษาจัดการสอนเพิ่มเติมด้านวิชาการให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.88	0.80	ค่อนข้างมาก	2	2.92	0.83	ค่อนข้างมาก	3
5. สถานศึกษาใช้เทคนิคการวิเคราะห์งานเพื่อกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ละเอียดจากง่ายไปยาก หรือเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นต้น	2.83	0.80	ค่อนข้างมาก	3	2.94	0.82	ค่อนข้างมาก	2
6. สถานศึกษาร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานให้แก่เรียนที่มีความต้องการพิเศษเมื่อจบ	2.61	0.84	ค่อนข้างมาก	5	2.74	0.86	ค่อนข้างมาก	6
7. การศึกษาสถานศึกษา ทบทวนการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลปีละ 2 ครั้ง เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนมากยิ่งขึ้น	2.92	0.85	ค่อนข้างมาก	1	2.96	0.79	ค่อนข้างมาก	1
รวม	2.71	0.17	ค่อนข้างมาก	-	2.82	0.11	ค่อนข้างมาก	-

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพรด้านการเรียนรู้สู่อาชีพอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.96, \sigma = 0.15$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 2.51-2.92) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงสุดคือ การศึกษาสถานศึกษาทบทวนการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลปีละ 2 ครั้ง เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนมากยิ่งขึ้น ($\mu = 2.92, \sigma = 0.85$) รองลงมา คือ การจัดการสอนเพิ่มเติมด้านวิชาการให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.88, \sigma = 0.80$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่นคือ การวางแผน และกำหนดตารางการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.55, \sigma = 0.88$)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพรด้านการเรียนรู้สู่อาชีพอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.82, \sigma = 0.11$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 2.69-2.96) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูงสุด คือ การทบทวนการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลปีละ 2 ครั้ง เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนมากยิ่งขึ้น ($\mu = 2.96, \sigma = 0.79$) รองลงมา คือ การใช้เทคนิคการวิเคราะห์งานเพื่อกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ละชั้นจากง่ายไปยาก หรือเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นต้น ($\mu = 2.94, \sigma = 0.82$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่นคือ การวางแผน และกำหนดตารางการฝึกอาชีพให้แก่เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.69, \sigma = 0.88$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ทั้งสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ($n = 340$)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
1. สถานศึกษาประเมินผล การเรียนวิชาการของ นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	2.95	0.85	ค่อนข้าง มาก	1	2.98	0.78	ค่อนข้าง มาก	1
2. สถานศึกษาประเมินผล การฝึกด้านการช่วยเหลือ ตนเองในชีวิตประจำวันของ นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	2.91	0.85	ค่อนข้าง มาก	2	2.90	0.78	ค่อนข้าง มาก	2
3. สถานศึกษาประเมินผล การฝึกทักษะอาชีพของ นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษ	2.67	0.86	ค่อนข้าง มาก	8	2.77	0.88	ค่อนข้าง มาก	8
4. สถานศึกษานิเทศ และ กำกับติดตามการจัดการ เรียนการสอนของครูเพื่อให้ นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษมีความรู้และทักษะใน การทำงาน	2.83	0.86	ค่อนข้าง มาก	6	2.87	0.81	ค่อนข้าง มาก	6
5. สถานศึกษาใช้วิธีการ หลากหลายในการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัด การศึกษาให้แก่เรียนที่มี ความต้องการพิเศษ	2.90	0.85	ค่อนข้าง มาก	4	2.90	0.83	ค่อนข้าง มาก	2
6. สถานศึกษานำผลจาก การนิเทศกำกับติดตามการ สอนมาให้ข้อมูลย้อนกลับ	2.91	0.83	ค่อนข้าง มาก	2	2.90	0.81	ค่อนข้าง มาก	2

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ	สภาพที่พึงประสงค์			ลำดับ
	μ	σ	ระดับ		μ	σ	ระดับ	
กับครูเพื่อให้ครูปรับปรุง และพัฒนาการสอน								
7. สถานศึกษาจัดทำ รายงานความก้าวหน้า และ พัฒนาการของนักเรียนให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบ	2.85	0.84	ค่อนข้าง มาก	5	2.89	0.78	ค่อนข้าง มาก	5
8. สถานศึกษาจัดทำระบบ ประกันคุณภาพการจัด การศึกษาเพื่อการมีงานทำ ของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	2.73	0.88	ค่อนข้าง มาก	7	2.78	0.82	ค่อนข้าง มาก	7
9. สถานศึกษาดำเนินการ ติดตามการประกอบอาชีพ ของนักเรียนหลังจบ การศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็น เวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี	2.63	0.87	ค่อนข้าง มาก	9	2.75	0.88	ค่อนข้าง มาก	9
รวม	2.71	0.17	ค่อนข้าง มาก	-	2.82	0.11	ค่อนข้าง มาก	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.82$, $\sigma = 0.12$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 2.95-2.63) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูง 3 รายการ ได้แก่ การประเมินผลการเรียนวิชาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.95$, $\sigma = 0.85$) การสนับสนุนและพัฒนาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการดำรงชีวิตอิสระ ($\mu = 2.91$, $\sigma = 0.83$) และการประเมินผลการฝึกด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.91$, $\sigma = 0.85$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่น 2 รายการ ได้แก่ การดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี

($\mu = 2.63$, $\sigma = 0.87$) และการประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.67$, $\sigma = 0.86$)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\mu = 2.86$, $\sigma = 0.08$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก (μ อยู่ระหว่าง 2.98-2.75) โดยรายการที่อยู่ในลำดับสูง 3 รายการ ได้แก่ การประเมินผลการเรียนวิชาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.98$, $\sigma = 0.78$) การใช้วิธีการหลากหลายในการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.90$, $\sigma = 0.83$) การนำผลจากการนิเทศกำกับติดตามการสอนมาให้ข้อมูลย้อนกลับกับครูเพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการสอน ($\mu = 2.90$, $\sigma = 0.81$) และการประเมินผลการฝึกด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.90$, $\sigma = 0.78$) ส่วนรายการที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่ารายการอื่นจำนวน 2 รายการ ได้แก่ การดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี ($\mu = 2.75$, $\sigma = 0.88$) และการประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($\mu = 2.77$, $\sigma = 0.88$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 340 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) และข้อมูลค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) มาจัดลำดับโดยหาดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในภาพรวม (n = 340)

การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์	ดัชนีความต้องการจำเป็น	ลำดับ
	μ_1	μ_2	PNI _{modified}	
1. ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา	2.82	2.90	0.03	4
2. ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน	2.96	3.01	0.02	5
3. ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ	2.62	2.79	0.06	1
4. ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ	2.60	2.73	0.05	2
5. ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ	2.71	2.82	0.04	3
6. ด้านการติดตามและประเมินผลประกอบการประกอบอาชีพ	2.82	2.86	0.01	6

จากตารางที่ 4.9 ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ลำดับที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ (PNI_{modified} = 0.06) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ (PNI_{modified} = 0.05) ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ (PNI_{modified} = 0.04) ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.03) ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน (PNI_{modified} = 0.02) และด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ (PNI_{modified} = 0.01)

เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในแต่ละด้านโดยละเอียด ปรากฏผลดังตารางที่ 4.10 – 4.15 ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการเตรียมความพร้อม สถานศึกษา ($n = 340$)

รายการ	μ_1	μ_2	PNI_{modified}	ลำดับ
1. สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารงานเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.81	2.82	0.00	7
2. สถานศึกษากำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.66	2.76	0.04	4
3. สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.66	2.78	0.04	4
4. สถานศึกษาจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรูปธรรมและนำไปสู่การปฏิบัติได้	2.72	2.85	0.05	2
5. สถานศึกษามีกระบวนการบริหารงานการศึกษาพิเศษควบคู่กับการบริหารงานปกติโดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม	2.95	2.96	0.00	10
6. สถานศึกษาปรับหลักสูตรทั่วไป และจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.66	2.87	0.07	1
7. สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคน	2.99	3.03	0.01	7
8. สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์อย่างเพียงพอและเหมาะสม	2.88	2.94	0.02	6
9. สถานศึกษาจัดอาคาร และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและการเข้าถึงของนักเรียน	2.71	2.86	0.05	2

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

รายการ	μ_1	μ_2	PNI_{modified}	ลำดับ
10. สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ ในการจัดการศึกษาพิเศษโดยเน้นการมีส่วนร่วม	2.96	2.97	0.00	10
11. สถานศึกษาพัฒนานักเรียนทั่วไปให้ยอมรับและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี	3.04	3.06	0.01	7

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษานั้น โรงเรียนมีความต้องการรายการต่อไปนี้มีมากกว่ารายการอื่น โดยพิจารณา 3 ลำดับแรก ได้แก่ การปรับหลักสูตรทั่วไป และจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($PNI_{\text{modified}} = 0.07$) โดยการจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรูปธรรมนำไปสู่การปฏิบัติได้ และการจัดอาคาร และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และการเข้าถึงของนักเรียน อยู่ในลำดับเดียวกัน ($PNI_{\text{modified}} = 0.05$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2)

และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน ($n = 340$)

รายการ	μ_1	μ_2	PNI_{modified}	ลำดับ
1. สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ	3.15	3.16	0.00	4
2. สถานศึกษาประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.05	3.05	0.00	4
3. สถานศึกษาประเมินทักษะสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.97	3.06	0.03	2

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

รายการ	μ_1	μ_2	PNI_{modified}	ลำดับ
4. สถานศึกษาประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.70	2.81	0.04	1
5. สถานศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.96	3.01	0.02	3
6. สถานศึกษานำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาประมวลความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน	2.95	2.96	0.00	4

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในด้านการประเมินความสามารถของนักเรียนนั้น โรงเรียนความต้องการรายการต่อไปนี้มีมากกว่ารายการอื่น โดยพิจารณา 3 ลำดับแรก ได้แก่ การประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($PNI_{\text{modified}} = 0.04$) การประเมินทักษะสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($PNI_{\text{modified}} = 0.03$) และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($PNI_{\text{modified}} = 0.02$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2)

และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ($n = 340$)

รายการ	μ_1	μ_2	PNI_{modified}	ลำดับ
1. สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการในการฝึกอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.45	2.66	0.08	4
2. สถานศึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการอาชีพในชุมชน	2.56	2.76	0.07	5
3. สถานศึกษาจัดทำฐานข้อมูลอาชีพในชุมชน	2.56	2.69	0.05	7

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

รายการ	μ_1	μ_2	PNI_{modified}	ลำดับ
4. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.44	2.67	0.09	2
5. สถานศึกษาเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในสถานศึกษาตามแบบสถานประกอบการ	2.40	2.64	0.09	2
6. สถานศึกษากำหนดอาชีพให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนโดยใช้ข้อมูลความต้องการ และผลการประเมินนักเรียนทุกด้าน	2.41	2.68	0.10	1
7. สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และวิชาการ ให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.80	2.96	0.06	6
8. สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.82	2.95	0.04	8
9. สถานศึกษาจัดหาสื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนบริการความช่วยเหลือต่างๆ ทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค	2.92	2.99	0.02	10
10. สถานศึกษาสนับสนุนและพัฒนาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ	2.83	2.94	0.04	8

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพนั้น โรงเรียนมีความต้องการรายการต่อไปนี้มีมากกว่ารายการอื่น โดยพิจารณา 3 ลำดับแรก ได้แก่ การกำหนดอาชีพให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนโดยใช้ข้อมูลความต้องการ และผลการประเมินนักเรียนทุกด้าน ($PNI_{\text{modified}} = 0.10$) โดยการจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และการเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในสถานศึกษาตามแบบสถานประกอบการอยู่ในลำดับเดียวกัน ($PNI_{\text{modified}} = 0.09$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับสถานประกอบการ ($n = 340$)

รายการ	μ_1	μ_2	PNI_{modified}	ลำดับ
1. สถานศึกษาสร้างความเข้าใจร่วมกันกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.80	2.90	0.04	4
2. สถานศึกษาจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือในพัฒนาและการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.63	2.74	0.04	4
3. สถานศึกษาร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน ในการวางแผน และการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.63	2.73	0.04	4
4. สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการในการวางแผน และการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.54	2.68	0.05	3
5. สถานศึกษาระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงาน ภายนอกในการจัดการศึกษาพิเศษและการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.53	2.70	0.06	1
6. สถานศึกษาทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงาน	2.47	2.61	0.06	1

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการนั้น โรงเรียนมีความต้องการรายการต่อไปนี้มากกว่ารายการอื่น โดยพิจารณา 3 ลำดับแรก ได้แก่ การระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงานอยู่ในลำดับเดียวกัน

($PNI_{\text{modified}} = 0.06$) และการร่วมกับสถานประกอบการในการวางแผน และการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($PNI_{\text{modified}} = 0.05$)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ($n = 340$)

รายการ	μ_1	μ_2	PNI_{modified}	ลำดับ
1. สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติควบคู่การฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.69	2.75	0.02	5
2. สถานศึกษาวางแผน และกำหนดตารางการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.51	2.69	0.07	2
3. สถานศึกษาจัดการฝึกปฏิบัติงานทั้งภายในสถานศึกษา และสถานประกอบการภายนอกสถานศึกษา	2.53	2.75	0.08	1
4. สถานศึกษาจัดการสอนเพิ่มเติมด้านวิชาการให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.88	2.92	0.02	5
5. สถานศึกษาใช้เทคนิคการวิเคราะห์งานเพื่อกำหนด ขั้นตอนการทำงานที่ละชั้นจากง่ายไปยาก หรือเทคนิค เพื่อนช่วยเพื่อน เป็นต้น	2.83	2.94	0.04	4
6. สถานศึกษาร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเมื่อจบการศึกษา	2.61	2.74	0.05	3
7. สถานศึกษาทบทวนการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลปีละ 2 ครั้ง เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับความ ต้องการของนักเรียนมากยิ่งขึ้น	2.92	2.96	0.01	7

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในด้านการเรียนรู้สู่อาชีพนั้น โรงเรียนมีความต้องการรายการต่อไปนี้มากกว่า รายการอื่น โดยพิจารณา 3 ลำดับแรก ได้แก่ การจัดการฝึกปฏิบัติงานทั้งภายในสถานศึกษาและสถานประกอบการภายนอกสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.08$) การวางแผนและกำหนดตารางการฝึกอาชีพ

ให้แก่แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($PNI_{\text{modified}} = 0.07$) และการร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานให้แก่แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเมื่อจบการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.05$)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (μ_1) ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (μ_2) และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ของการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ด้านการติดตามและประเมินผล การประกอบอาชีพ ($n = 340$)

รายการ	μ_1	μ_2	PNI_{modified}	ลำดับ
1. สถานศึกษาประเมินผลการเรียนวิชาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.95	2.98	0.01	4
2. สถานศึกษาประเมินผลการฝึกด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.91	2.90	0.00	5
3. สถานศึกษาประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.67	2.77	0.03	2
4. สถานศึกษานิเทศ และกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความรู้และทักษะในการทำงาน	2.83	2.87	0.01	4
5. สถานศึกษาใช้วิธีการหลากหลายในการนิเทศ กำกับติดตามผลการจัดการศึกษาให้แก่แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.90	2.90	0.00	5
6. สถานศึกษานำผลจากการนิเทศกำกับติดตามการสอนมาให้ข้อมูลย้อนกลับกับครูเพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการสอน	2.91	2.90	0.00	5
7. สถานศึกษาจัดทำรายงานความก้าวหน้า และพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	2.85	2.89	0.01	4
8. สถานศึกษาจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	2.73	2.78	0.02	3
9. สถานศึกษาดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี	2.63	2.75	0.04	1

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพนั้น โรงเรียนมีความต้องการรายการต่อไปนี้มีมากกว่ารายการอื่น โดยพิจารณา 3 ลำดับแรก ได้แก่ การดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี ($PNI_{\text{modified}} = 0.04$) ประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($PNI_{\text{modified}} = 0.03$) และการจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ($PNI_{\text{modified}} = 0.02$)

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลซึ่งสะท้อนแนวทางในการบริหารสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในแต่ละด้านตามลำดับความต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้ ได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน และด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ พบว่ามีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนในการบริหารจัดการเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังนี้

4.1 ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ พบว่า ผลจากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นใน 3 ลำดับนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความคิดเห็นซึ่งสรุปแนวทางในการบริหารจัดการได้ดังนี้

4.1.1 การกำหนดอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรมีการวางแผนกำหนดอาชีพให้แก่เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายบุคคลโดยคำนึงถึงความต้องการ และพัฒนาการของนักเรียน ดังข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “เด็กต้องการอาชีพที่ตนเองชอบ แต่ในการเตรียมความพร้อมต้องพิจารณาอาชีพที่เหมาะสมมากกว่าความชอบ”

2) ควรนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกด้านมาใช้ในการกำหนดอาชีพของนักเรียน อาทิ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลครอบครัว ข้อมูลชุมชน เป็นต้น เพื่อให้การกำหนดอาชีพมีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

4.1.2 การจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) ควรมีการจัดทำหลักสูตรอาชีพที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพในครอบครัว หรือในชุมชนซึ่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอาศัยอยู่
- 2) ควรมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักสูตรอาชีพโดยมุ่งให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไปสู่การมีงานทำโดยให้ความสำคัญกับด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ดังข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “หลักสูตรอาชีพสำหรับเด็กกลุ่มนี้ต้องจัดการศึกษาแบบบูรณาการ เพราะเขาเชื่อมโยงยากกว่าคนปกติ และการบูรณาการนั้นควรเน้นให้เขาสามารถปฏิบัติได้จริง”

4.1.3 การเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในสถานศึกษาตามแบบสถานประกอบการ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) ควรมีการเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในโรงเรียนที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับสถานประกอบการ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนสามารถประกอบอาชีพและช่วยเหลือตนเองได้ ดังข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “ถ้าจะให้เด็กทำงานที่ใด ควรให้เขาได้มีโอกาสไปฝึกการทำงานในสถานที่จริงหรือจำลองสถานที่ให้ใกล้เคียงที่สุดในโรงเรียน เพื่อสร้างความพร้อมให้เขาเข้าใจว่าต้องไปอยู่ที่ใด กับใคร และอย่างไร”
- 2) ควรมีการเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการทำงานต่างๆ ที่นักเรียนต้องใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การใช้งาน

4.2 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ พบว่า ผลจากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นใน 3 ลำดับนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความคิดเห็นซึ่งสรุปแนวทางการบริหารจัดการได้ดังนี้

4.2.1 การระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) ควรมีการเปิดรับแหล่งทุนในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจากภายนอก โดยมีคณะกรรมการดูแลและจัดการอย่างเหมาะสม
- 2) ควรระดมองค์ความรู้ วิทยากร และแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “ถ้าเราสามารถระดมทรัพยากรความรู้

ทรัพยากรบุคคล และแหล่งทุนต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ ก็เสมือนการสร้างความร่วมมือและเชื่อได้เลยว่าจัดการศึกษาจะสำเร็จได้จริง”

4.2.2 การทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนฝึกงาน

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรมีการทำข้อตกลงกับสถานประกอบการต่างๆ เพื่อรับนักเรียนเข้าฝึกการทำงานในสถานที่จริง ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำเป็นกระบวนการทำงานที่มีผู้เกี่ยวข้องมาก ถ้าสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ชัดเจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกงานจริง คิดว่าน่าจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้”

2) ควรมีการทำเอกสารข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ พร้อมมีกระบวนการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันทั้งสองฝ่าย ดังเช่นข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “นอกจากพูดคุยข้อตกลงกับสถานประกอบการแล้ว โรงเรียนต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรและมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันเพื่อความสำเร็จในการทำงาน”

3) ควรมีครูผู้รับผิดชอบงานจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมการฝึกงานของนักเรียน และลดการช่วยเหลือลงเมื่อนักเรียนมีความสามารถมากขึ้น

4) ควรมีการจัดทำข้อมูลการฝึกอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า และเปิดโอกาสให้สถานประกอบการใช้ประกอบตัดสินใจในการรับนักเรียนเข้าทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “ข้อมูลของเด็กกลุ่มนี้ต้องมีการจัดทำเป็นรายบุคคล เนื่องจากแต่ละคนมีความแตกต่างกัน มีลักษณะเฉพาะของตนเอง”

4.2.3 การร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อวางแผนและดำเนินการฝึกอาชีพ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรมีการสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการในพื้นที่และสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยให้สถานประกอบการร่วมวางแผนและสนับสนุนการฝึกอาชีพ

2) ควรมีการเชิญผู้ประกอบการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “ถ้าเราสามารถระดมทรัพยากรความรู้ ทรัพยากรบุคคล และแหล่งทุนต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้ ก็เสมือนการสร้างความร่วมมือและเชื่อได้เลยว่าจัดการศึกษาจะสำเร็จได้จริง”

4.3 ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ พบว่า ผลจากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นใน 3 ลำดับนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความคิดเห็นซึ่งสรุปแนวทางในการบริหารจัดการ ได้ดังนี้

4.3.1 การฝึกปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรมีการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ มีกระบวนการฝึกการทำงานภายในโรงเรียนและในสถานประกอบการจริง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “งานแต่ละงานมีรูปแบบที่เป็นเฉพาะ การฝึกเด็กให้เข้าสู่การทำงานจึงควรวิเคราะห์กระบวนการงานให้ง่ายต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและมีการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ”

2) ควรมีการวิเคราะห์ขั้นตอนการสอนอาชีพและการฝึกปฏิบัติงานตามความถนัดของนักเรียนให้เหมาะสมต่อการฝึกให้แก่แก่นักเรียนแต่ละคน

4.3.2 การวางแผนและกำหนดตารางการฝึกอาชีพ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรมีการวางแผนการฝึกอาชีพควบคู่กับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยใช้คณะกรรมการชุดเดียวกับเพื่อให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “ในช่วงที่มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล วางแผนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำด้วย โดยเชิญผู้สอนงานอาชีพมาให้ข้อมูลและร่วมกันคิดพัฒนานักเรียนร่วมกัน”

2) ควรจัดระบบการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษร่วมกัน ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มได้ทำงานร่วมกัน โดยมีคู่มือที่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเมื่อเกิดปัญหา หรืออุปสรรคในการทำงาน ดังเช่น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “การฝึกอาชีพควรให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทำงานร่วมกัน เพราะการทำงานจริงเขาต้องทำงานร่วมกัน”

3) ควรกำหนดตารางการฝึกอาชีพโดยคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล พร้อมเชิญผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมาร่วมในการออกแบบขั้นตอนการฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคล

4.3.3 การร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานหลังจบการศึกษา

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรมีการจัดทำข้อตกลงในการรับนักเรียนที่มีความพร้อมเข้าทำงานในสถานประกอบการหลังจบการศึกษา โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “การทำข้อตกลงกับสถานประกอบการนั้น สถานศึกษาต้องพิจารณาขอข่ายให้ครอบคลุมถึงการรับนักเรียนที่ผ่านการฝึกและจบการศึกษาเข้าทำงานด้วยเสมอ”

2) ควรมีกระบวนการจัดหางานโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือครอบคลุมสถานประกอบการหรือรูปแบบอาชีพที่นักเรียนได้รับการฝึกฝน ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “การจัดหา

งานไม่จำเป็นต้องทำงานในสถานประกอบการที่ฝึกเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงเครือข่ายของสถานประกอบการนั้นหรือรูปแบบอาชีพอื่นๆ ด้วย โดยพิจารณาความเหมาะสมกับนักเรียนเป็นหลัก”

4.4 ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา พบว่า ผลจากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นใน 3 ลำดับนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความคิดเห็นซึ่งสรุปแนวทางในการบริหารจัดการได้ดังนี้

4.4.1 การปรับหลักสูตรทั่วไปและหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรมีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อช่วยให้นักเรียนกลุ่มนี้สามารถจบการศึกษาได้ ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนกลุ่มนี้ ควรมีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน เพื่อให้เขาสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้”

2) ควรมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องรุนแรงไม่สามารถเรียนรู้ผ่านการปรับหลักสูตรปกติได้ ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “หลักสูตรเฉพาะจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องรุนแรงซึ่งไม่สามารถเรียนรู้โดยการปรับหลักสูตรปกติ”

3) ควรออกแบบหลักสูตรให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันและเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในการฝึกอาชีพ นักเรียนทั้งสองกลุ่มจะต้องได้ทำงานร่วมกัน และร่วมกันทำงานให้ประสบความสำเร็จ

4.4.2 การจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างเป็นรูปธรรมและมีแนวทางการขับเคลื่อนงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “โรงเรียนต้องมีแผนงาน และผู้บริหารต้องขับเคลื่อนแผนให้สำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้”

2) ควรมีการจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยใช้ความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “แผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรเกิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กมากที่สุดทุกฝ่าย เพราะเป็นการวางแผนเพื่ออนาคตของเด็กว่าเขาจะเรียนต่อหรือเขาควรต้องมีอาชีพ และจะฝึกอย่างไรให้เด็กไปถึงจุดหมายนั้นได้”

4.4.3 การจัดอาคารและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรจัดเตรียมอาคารและสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ โดยคำนึงถึงความพร้อมในการเข้าถึงของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “ด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างนั้น โรงเรียนต้องมีความเตรียมความพร้อมให้นักเรียนทุกคนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการตามบริบทที่มี”

2) ควรพิจารณาการเตรียมความพร้อมด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างโดยคำนึงถึงแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “การจัดการด้านสถานที่นั้นควรคำนึงถึงแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำด้วย เพื่อให้สามารถจัดการได้เหมาะสมมากที่สุด”

4.5 ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ผลจากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นใน 3 ลำดับนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความคิดเห็นซึ่งสรุปแนวทางในการบริหารจัดการได้ดังนี้

4.5.1 การประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรมีการประเมินความพร้อมของนักเรียนในการประกอบอาชีพโดยการแสวงหาข้อมูลของผู้เรียนอย่างรอบด้านและพิจารณาประกอบกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพแต่ละชนิด

2) ควรประเมินความพร้อมโดยวิเคราะห์ทักษะที่นักเรียนมีและทักษะที่นักเรียนไม่มี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวไว้ว่า “ข้อมูลจากการประเมินต้องนำไปสู่การเข้าใจนักเรียน และใช้เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนต่อไป”

3) ควรประเมินทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตสำคัญประกอบการพิจารณาเรื่องอาชีพ ทั้งจุดเด่นและจุดด้อย เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนได้ตรงกับศักยภาพรายบุคคล อาทิ การเดินทาง การรับประทานอาหาร การใช้ห้องส้วม เป็นต้น ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “การจะให้นักเรียนทำงานนั้น เขาต้องดำรงชีวิตอิสระได้ก่อน ถ้าเขาไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โอกาสในการทำงานย่อมเป็นเรื่องยาก”

4) ควรประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกรณีอยู่ในสถานประกอบการหรือในการประกอบอาชีพต่างๆ ประกอบการพิจารณาเรื่องอาชีพ สอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “ถ้าเราจะส่งนักเรียนไปอยู่ที่ใด เรื่องสำคัญต้องมองให้ออกว่าเขาต้องอยู่อย่างไรในสถานที่นั้น เราต้องฝึกให้เขาอยู่ในสถานที่นั้นได้ด้วย”

4.5.2 การประเมินทักษะทางสังคม

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรประเมินทักษะสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างรอบด้าน โดยเน้นการประเมินเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับเพื่อน การอยู่ในครอบครัว การอยู่ในชุมชน และความพร้อมในการเข้าสู่สังคมการทำงาน

2) ควรมีการประเมินทักษะทางสังคมควบคู่การส่งเสริมให้มีคู่หูดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาและยกย่องชื่นชม สอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “เพื่อนเป็นตัวแปรสำคัญของนักเรียนกลุ่มนี้ หากเราทำให้เพื่อนเข้าใจและช่วยเหลือเขาได้ สังคมของโรงเรียนจะน่าอยู่และช่วยเหลือกันได้จริง ๆ”

4.5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรเก็บรวบรวมข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกฝ่ายอย่างครบถ้วน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “การเก็บรวบรวมข้อมูลต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย หากเก็บข้อมูลได้ครอบคลุม ความสำเร็จในการจัดการศึกษาจะยังมีโอกาสมากขึ้น”

2) ควรมีการประมวลผลข้อมูลของผู้เรียนจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

4.6 ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ พบว่า ผลจากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นใน 3 ลำดับนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความคิดเห็นซึ่งสรุปแนวทางในการบริหารจัดการได้ ดังนี้

4.6.1 การติดตามการประกอบอาชีพ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรมีการติดตามนักเรียนโดยใช้ฐานครอบครัวเป็นสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ปี

2) ควรมีการติดตามนักเรียนกลุ่มนี้ทั้งแง่ของการดำเนินชีวิต การเรียนหรือการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “การติดตามนักเรียนควรดำเนินการผ่านครอบครัวของเด็กโดยมองให้ครบทุกมิติของเด็ก”

4.6.2 การประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรประเมินทักษะอาชีพตามคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพนั้นๆ พร้อมประเมินความพร้อมในการทำงานจริงของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ สอดคล้องกับข้อเสนอของ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “การประเมินผลการฝึกอาชีพต้องชี้ให้เห็นทั้งจุดเด่นจุดด้อยในการทำงาน และต้องประเมินได้ว่านักเรียนพร้อมในการประกอบอาชีพนั้น ๆ หรือไม่”

2) ควรประเมินโดยพิจารณาผลการฝึกทักษะอาชีพทั้งภายในโรงเรียนและในสถานประกอบการ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

3) ควรมีการรายงานผลการประเมินทักษะอาชีพที่แสดงถึงคุณลักษณะด้านการดำรงชีวิตของนักเรียน และด้านทักษะการทำงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องและเป็นข้อมูลต่อเจ้าของสถานประกอบการ ดังเช่นผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “รายงานที่แสดงความสามารถในการทำงาน ประสบการณ์ของเด็ก ย่อมส่งผลให้ผู้ที่ดูแลเด็กต่อจากโรงเรียนมองเห็นเส้นทางชีวิตของเด็กได้ดียิ่งขึ้น เข้าใจเด็กได้มากขึ้น”

4.6.3 การจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ควรมีการจัดทำสารสนเทศ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังเช่น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวว่า “หากเรามีข้อมูลว่าทำอย่างไรกับนักเรียนกลุ่มนี้แล้วเขาจะมีงานทำ เราจะสามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบใช้เพื่อจัดการศึกษาให้แก่เด็กคนอื่นได้ต่อไป”

2) ควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า “ในการดำเนินงานนั้น โรงเรียนควรจัดทำมาตรฐานของงานและใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อไป”

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

1.1.2 เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

1.1.3 เพื่อจัดระดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

1.1.4 เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร จำนวนทั้งสิ้น 68 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 340 คน ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 68 คน และครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษทุกคนในแต่ละโรงเรียน จำนวน 272 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษของโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร จำนวน 1 ฉบับ มีค่าดัชนี

ความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเท่ากับ 0.97 และ 0.98 ตามลำดับ และแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มจำนวน 1 ฉบับ เพื่อใช้ศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและใช้การตอบแบบสอบถามออนไลน์ผ่านรหัสคิวอาร์ (QR Code) จำนวนทั้งสิ้น 340 ฉบับ และได้นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 340 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ สำหรับการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ และครูที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 8 คน โดยดำเนินการในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 ณ ห้องประชุมดอกแก้วกัลยา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ระยะเวลาที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม 1 ชั่วโมง 30 นาที และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ไม่ได้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพิ่มเติมในระหว่างวันที่ 22 – 25 กุมภาพันธ์ 2562

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ 2) ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้การหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) 3) ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ใช้การคำนวณค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{modified}) และนำผลที่ได้มาจัดลำดับความสำคัญ และ 4) ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 สรุปผลการวิจัย

1.3.1 สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพรในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ โดยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) *ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน* พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ และการประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่วนการประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่นๆ

2) *ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา* พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนานักเรียนทั่วไปให้ยอมรับและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และการสร้างกระบวนการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ โดยเน้นการมีส่วนร่วม แต่การกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และการปรับหลักสูตรทั่วไป และจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษพบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่นๆ

3) *ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ* พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การประเมินผลการเรียนวิชาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การพัฒนาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ การประเมินผลการฝึกด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน โดยการดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี และการประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษพบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่นๆ

4) *ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ* พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การทบทวนการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลปีละ 2 ครั้ง การจัดการสอนเพิ่มเติมด้านวิชาการ และการวางแผนและกำหนดตารางการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษพบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่นๆ

5) *ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ* พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การจัดหาสื่อเทคโนโลยีและบริการความช่วยเหลือทางการศึกษาการสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ การเตรียมความพร้อมด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน โดยการเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในโรงเรียนตามแบบสถานประกอบการ และการกำหนดอาชีพให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษพบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่นๆ

6) *ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ* พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การสร้างความเข้าใจร่วมกันกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชนและ

สถานประกอบการถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือในพัฒนาและการฝึกอาชีพ การร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนเพื่อวางแผนและการดำเนินการฝึกอาชีพ และการจัดทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงานพบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่น ๆ

1.3.2 สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพรในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับค่อนข้างมาก แต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ โดยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) **ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน** พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินทักษะสังคมของ และการประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษพบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่นๆ

2) **ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา** พบว่า โรงเรียนดำเนินการ มากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การพัฒนานักเรียนทั่วไปให้ยอมรับและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี การจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และการสร้างกระบวนการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ โดยการกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจที่เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษพบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่นๆ

3) **ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ** พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การประเมินผลการเรียนวิชาการ การใช้วิธีการหลากหลายในการนิเทศกำกับติดตาม การใช้ผลจากการนิเทศกำกับติดตามการสอนมาพัฒนาการสอน การประเมินผลการฝึกด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน โดยการดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี และการประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพพบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่นๆ

4) **ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ** พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การทบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลปีละ 2 ครั้ง การใช้เทคนิคการวิเคราะห์งานหรือ

เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน และการวางแผน และกำหนดตารางการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

5) *ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ* พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การสำรวจข้อมูลความต้องการอาชีพในชุมชน การจัดหาสื่อเทคโนโลยี บริการทางการศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และวิชาการ โดยการเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในโรงเรียนตามแบบสถานประกอบการ และการจัดตั้งคณะกรรมการในการฝึกอาชีพ พบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่นๆ

6) *ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ* พบว่า โรงเรียนดำเนินการมากกว่ารายการอื่นๆ ได้แก่ การสร้างความเข้าใจกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชนและสถานประกอบการถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือในการฝึกอาชีพ และการทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงานพบว่า โรงเรียนดำเนินการน้อยกว่ารายการอื่นๆ

1.3.3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการทำงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน และด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพโดยแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1) *ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ* พบว่า โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นมาก ได้แก่ การกำหนดอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำหลักสูตรอาชีพ และการเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในโรงเรียนตามแบบสถานประกอบการ

2) *ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ* พบว่า โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นมาก ได้แก่ การระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก การจัดทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนเข้าฝึกงาน และการร่วมมือกับสถานประกอบการในการวางแผนและดำเนินการฝึกอาชีพ

3) *ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ* พบว่า โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นมาก ได้แก่ การฝึกปฏิบัติงานทั้งภายในโรงเรียนและสถานประกอบการ การวางแผนและกำหนดตารางการฝึกอาชีพ และการร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานให้แก่เรียนหลังจบการศึกษา

4) **ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา** พบว่า โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นมาก ได้แก่ การปรับหลักสูตรทั่วไปและการจัดทำหลักสูตรเฉพาะ การจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และการจัดอาคาร สิ่งก่อสร้างอื่นๆ

5) **ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน** พบว่า โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นมาก ได้แก่ การประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ การประเมินทักษะสังคม และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

6) **ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ** พบว่า โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นมาก ได้แก่ การติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษา การประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพ และการจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

1.3.4 แนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร สามารถนำเสนอได้ดังนี้

1) **ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ**

(1) การกำหนดอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการวางแผนกำหนดอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายบุคคลโดยคำนึงถึงความต้องการ และพัฒนาการของนักเรียน

ข. ควรนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องทุกด้านมาใช้ในการกำหนดอาชีพของนักเรียน อาทิ ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลครอบครัว ข้อมูลชุมชน เป็นต้น เพื่อให้การกำหนดอาชีพมีความเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

(2) การจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการจัดทำหลักสูตรอาชีพที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพในครอบครัว หรือในชุมชนซึ่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอาศัยอยู่

ข. ควรมีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักสูตรอาชีพโดยมุ่งให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไปสู่การมีงานทำโดยให้ความสำคัญกับด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

(3) การเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในโรงเรียนตามแบบสถานประกอบการ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในโรงเรียนที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับสถานประกอบการ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนสามารถประกอบอาชีพและช่วยเหลือตนเองได้

ข. ควรมีการเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการทำงานต่างๆ ที่นักเรียนต้องใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การใช้งาน

2) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ

(1) การระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการเปิดรับแหล่งทุนในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจากภายนอก โดยมีคณะกรรมการดูแลและจัดการอย่างเหมาะสม

ข. ควรเชิญผู้ประกอบการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

(2) การทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนฝึกงาน มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการทำข้อตกลงกับสถานประกอบการต่างๆ เพื่อรับนักเรียนเข้าฝึกการทำงานในสถานที่จริง

ข. ควรมีการทำเอกสารข้อตกลงและมีกระบวนการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างโรงเรียนกับสถานประกอบการ

ค. ควรมีครูผู้รับผิดชอบงานจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าร่วมการฝึกงานของนักเรียน และลดการช่วยเหลือลงเมื่อนักเรียนมีความสามารถมากขึ้น

ง. ควรมีการจัดทำข้อมูลการฝึกอาชีพของนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า และเปิดโอกาสให้สถานประกอบการใช้ประกอบตัดสินใจในการรับนักเรียนเข้าทำงาน

(3) การร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อวางแผนและดำเนินการฝึกอาชีพ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการในพื้นที่และสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยให้สถานประกอบการร่วมวางแผนและสนับสนุนการฝึกอาชีพ

ข. ควรมีการระดมองค์ความรู้ วิทยากร และแหล่งเรียนรู้จากสถานประกอบการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษา

3) ด้านการเรียนรู้รู้อาชีพ

(1) การฝึกปฏิบัติงานภายในโรงเรียนและสถานประกอบการ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ มีกระบวนการฝึกการทำงานภายในโรงเรียนและในสถานประกอบการจริง

ข. ควรมีการวิเคราะห์ขั้นตอนการสอนอาชีพและการฝึกปฏิบัติงานตามความถนัดของนักเรียนให้เหมาะสมต่อการฝึกให้แก่แก่นักเรียนแต่ละคน

(2) การวางแผนและกำหนดตารางการฝึกอาชีพ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการวางแผนการฝึกอาชีพควบคู่กับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยใช้คณะกรรมการชุดเดียวกับเพื่อให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกัน

ข. ควรจัดระบบการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษร่วมกัน ให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มได้ทำงานร่วมกัน โดยมีคู่มือที่ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเมื่อเกิดปัญหา หรืออุปสรรคในการทำงาน

ค. ควรกำหนดตารางการฝึกอาชีพโดยคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล พร้อมเชิญผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมาร่วมในการออกแบบขั้นตอนการฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคล

(3) การร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานหลังจบการศึกษา มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการจัดทำข้อตกลงในการรับนักเรียนที่มีความพร้อมเข้าทำงานในสถานประกอบการหลังจบการศึกษา

ข. ควรมีกระบวนการจัดหางานโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือครอบคลุมสถานประกอบการหรือรูปแบบอาชีพที่นักเรียนได้รับการฝึกฝน

4) ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา

(1) การปรับหลักสูตรทั่วไปและหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อช่วยให้นักเรียนกลุ่มนี้สามารถจบการศึกษาได้

ข. ควรมีการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีความบกพร่องรุนแรงไม่สามารถเรียนรู้ผ่านการปรับหลักสูตรปกติได้

ค. ควรออกแบบหลักสูตรให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันและเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในการฝึกอาชีพ นักเรียนทั้งสองกลุ่มจะต้องได้ทำงานร่วมกัน และร่วมกันทำงานให้ประสบความสำเร็จ

(2) การจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างเป็นรูปธรรมและมีแนวทางการขับเคลื่อนงานที่ชัดเจน

ข. ควรมีการจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยใช้ความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

(3) การจัดอาคารและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรจัดเตรียมอาคารและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ โดยคำนึงถึงความพร้อมในการเข้าถึงของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท

ข. ควรพิจารณาการเตรียมความพร้อมด้านอาคารและสิ่งก่อสร้างโดยคำนึงถึงแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

5) ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

(1) การประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการประเมินความพร้อมของนักเรียนในการประกอบอาชีพ โดยการแสวงหาข้อมูลของผู้เรียนอย่างรอบด้านและพิจารณาประกอบกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพแต่ละชนิด

ข. ควรประเมินความพร้อมโดยวิเคราะห์ทักษะที่นักเรียนมีและทักษะที่นักเรียนไม่มี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาต่อไป

ค. ควรประเมินทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตสำคัญประกอบการพิจารณาเรื่องอาชีพ ทั้งจุดเด่นและจุดด้อย เพื่อให้สามารถพัฒนานักเรียนได้ตรงกับศักยภาพรายบุคคล อาทิ การเดินทาง การรับประทานอาหาร การใช้ห้องส้วม เป็นต้น

ง. ควรประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองในกรณีอยู่ในสถานประกอบการ หรือในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาเรื่องอาชีพ

(2) การประเมินทักษะทางสังคม มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรประเมินทักษะสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างรอบด้าน โดยเน้นการประเมินเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับเพื่อน การอยู่ในครอบครัว การอยู่ในชุมชน และความพร้อมในการเข้าสู่สังคมการทำงาน

ข. ควรมีการประเมินทักษะทางสังคมควบคู่การส่งเสริมให้มีคู่หูดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนและยกย่องชื่นชม

(3) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรเก็บรวบรวมข้อมูลจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกฝ่ายอย่างครบถ้วน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย

ข. ควรมีการประมวลผลข้อมูลของผู้เรียนจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

6) ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ

(1) การติดตามการประกอบอาชีพ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการติดตามนักเรียนโดยใช้ฐานครอบครัวเป็นสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ปี

ข. ควรมีการติดตามนักเรียนกลุ่มนี้ทั้งแง่ของการดำเนินชีวิต การเรียนหรือการทำงาน

(2) การประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรประเมินทักษะอาชีพตามคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ พร้อมประเมินความพร้อมในการทำงานจริงของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ข. ควรประเมินโดยพิจารณาผลการฝึกทักษะอาชีพทั้งภายในโรงเรียนและในสถานประกอบการ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหมด

ค. ควรมีการรายงานผลการประเมินทักษะอาชีพที่แสดงทั้งคุณลักษณะด้านการดำรงชีวิตของนักเรียน และด้านทักษะการทำงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องและเป็นข้อมูลต่อเจ้าของสถานประกอบการ

(3) การจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ มีข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน ดังนี้

ก. ควรมีการจัดทำสารสนเทศ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

ข. ควรพัฒนาระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการทำงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพรได้ข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการทำงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตที่ควรพิจารณา คือ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ 1-5 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 42.06 และครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครุศศ. 1 มากที่สุดจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.53 สะท้อนให้เห็นว่า ผู้รับผิดชอบงานด้านการศึกษาพิเศษมักเป็นครูใหม่ในโรงเรียนมากกว่าครูอาวุโส นอกจากนี้แหล่งความรู้ด้านการจัดการศึกษาเพื่อการทำงานทำส่วนใหญ่มาจากการให้คำแนะนำของผู้บังคับบัญชา ร้อยละ 54.42 สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพรให้ความสำคัญกับการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการทำงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ดังจะเห็นได้จากข้อมูลสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการทำงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพรดังต่อไปนี้

สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการทำงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับที่น่าพอใจ เพราะมีการดำเนินการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งในด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษาด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีความพยายามในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการทำงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหน่วยงานต้นสังกัดที่กำหนดนโยบายว่า ให้โรงเรียนขั้นพื้นฐานทุกแห่งที่จัดระบบการศึกษาพิเศษมีแนวทางการดำเนินงาน คือ จัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) เพื่อขยายโอกาสให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีการกำหนดให้จัดการศึกษาเพื่อการทำงานทำ (Transition from school to work) เพื่อให้บุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2559, น. 2) นอกจากนี้ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เกี่ยวข้องน่าจะมีความเข้าใจอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษาพิเศษ เพราะผลการวิจัยชี้ว่า โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและ

การประเมินความสามารถของนักเรียนเป็นหลัก ทั้งนี้ น่าจะเป็นความตระหนักถึงความสำคัญของการคัดกรองที่ต้องการคัดกรองให้ได้นักเรียนซึ่งมีความต้องการพิเศษอย่างแท้จริง พร้อมกันนั้นโรงเรียนได้เตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยการพัฒนาครูและบุคลากรทุกฝ่ายให้เกิดความตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงในการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียน พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจต่อนักเรียนทั่วไปให้ยอมรับและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี โดยผ่านการดำเนินการทั้งด้านวิชาการและการจัดบริการสำหรับผู้เรียนกลุ่มนี้แบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ Loreman (2009, pp. 1-2) ซึ่งมีทัศนะว่า สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งต้องมีการสนับสนุนปัจจัยเพิ่มเติมในการดำเนินงาน และในการติดตามผลการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้น สถานศึกษาได้ดำเนินการติดตามการดำรงชีวิต และการช่วยเหลือตนเองของนักเรียนซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับจรรยาบรรณ รัตนาพันธ์ (2555, น.34-36) ที่ได้กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการจัดการศึกษาพิเศษว่าเป็นกระบวนการส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีทักษะในการดำรงชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข โดยผู้เรียนต้องได้รับความรู้ด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านทักษะอาชีพ นอกจากนี้โรงเรียนยังได้ทบทวนแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสอนเพิ่มเติมในรายวิชาต่างๆ จัดหาสื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนแสวงหาความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษ พร้อมกันนั้นได้ดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือโดยสร้างความเข้าใจร่วมกันกับผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาและฝึกอาชีพ ร่วมวางแผนกับพ่อแม่ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการวางแผนและการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งในภาพรวมและรายด้าน จะเห็นได้ว่า โรงเรียนมีความคาดหวังในการดำเนินการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ทั้งด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีข้อสังเกตว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความคาดหวังต่อสภาพการบริหารจัดการในทุกด้านเพิ่มขึ้นทุกด้าน โดยลำดับของสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการแต่ละด้านเป็นไปในทำนองเดียวกับลำดับของสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ด้าน โดยด้านการประเมินความสามารถของนักเรียนยังเป็น

ด้านที่โรงเรียนควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะประเด็นในเรื่องการประเมินความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษายังคาดหวังให้สถานศึกษาจัดการกับนโยบายของสถานศึกษา และหลักสูตรในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพมีความคาดหวังว่า ให้มีการประเมินทักษะอาชีพและการติดตามอย่างต่อเนื่องหลังจบการศึกษา ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพมีความคาดหวังว่า ให้มีการวางแผนและการกำหนดตารางการฝึกอาชีพให้แก่แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพมีความคาดหวังว่า ให้มีการเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในสถานศึกษาตามแบบสถานประกอบการและการกำหนดอาชีพให้แก่แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามข้อมูลของนักเรียน และด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการมีความคาดหวังว่า ให้มีการทำข้อตกลงร่วมกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงาน ซึ่งประเด็นเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่ต้องปรับปรุงในการบริหารจัดการต่อไปเพื่อให้การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การจัดลำดับความสำคัญจำเป็น และแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.06$) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.05$) ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.04$) ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.03$) ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.02$) และด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.01$) ซึ่งความต้องการจำเป็นดังกล่าว มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายและมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.2.1 ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีความจำเป็นต้องบริหารจัดการใน 3 รายการแรก ได้แก่ การกำหนดอาชีพให้แก่แก่นักเรียน การจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพ และการเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในสถานศึกษาตามแบบสถานประกอบการ ถึงแม้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการประเด็นดังกล่าวในระดับที่น่าพอใจแล้ว แต่ควรให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้นทั้งนี้เป็นเพราะว่า การกำหนดอาชีพให้แก่แก่นักเรียนเป็นเรื่องสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากการพัฒนานักเรียนให้เข้าสู่การประกอบอาชีพนั้น นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาให้ตรงกับผลการประเมินความสามารถ ความต้องการของตนเองและครอบครัวสอดคล้อง

กับ Evans, Hoyt, and Mangum (1973 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 5) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนต้องตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง และมีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน สังเกตความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักหาโอกาสและช่องทางในการทำงาน สำรวจและก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการไว้ว่า โรงเรียนจะต้องวางแผนกำหนดอาชีพให้แก่นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้ข้อมูลทุกด้านเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสม ในส่วนของการจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพ เป็นกระบวนการที่สถานศึกษาต้องคำนึงเป็นลำดับแรกๆ เนื่องจากเป็นการรวมไว้ซึ่งองค์ความรู้ กระบวนการ และการประเมินที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่ผ่านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ในประเด็นนี้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการไว้ว่า โรงเรียนควรจัดทำหลักสูตรอาชีพที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพในครอบครัวหรือชุมชนของนักเรียน และควรจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลตามหลักสูตรอาชีพโดยเน้นให้ความสำคัญกับพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในส่วนของโรงเรียนก็มีความต้องการจำเป็นในเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพ ในโรงเรียนตามแบบสถานประกอบการ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนต้องสร้างประสบการณ์และทักษะในการประกอบอาชีพให้กับนักเรียน ซึ่งส่วนสำคัญคือ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติภายใต้บริบทที่ใกล้เคียงกับสถานประกอบการสอดคล้องกับ Spriggs (2016) ซึ่งได้ทำการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ผ่านการเรียนรู้การศึกษาเพื่อการมีงานทำโดยการใช้วิถีทัศน์มีความสามารถในการเรียนรู้วิชาชีพเพิ่มขึ้นร้อยละ 55 ในประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ระบุว่า โรงเรียนควรเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพให้ใกล้เคียงสถานประกอบการ พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการทำงาน เพื่อสร้างประสบการณ์และความพร้อมให้แก่ให้นักเรียนให้มากที่สุด

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต้องพิจารณาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามรูปแบบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) โดยเน้นด้านนักเรียนเป็นสำคัญ ทั้งในเรื่องการกำหนดอาชีพให้แก่ นักเรียน การจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพ และการเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสุกัญญา แซ่มซ้อย และชญาพิมพ์ อุตสาโท (2555, น. 105) ซึ่งได้วิจัยและให้ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำว่า โรงเรียนควรจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพอย่างเป็นระบบ ครบวงจร และให้โอกาสนักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ และต้องสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ความเป็นอยู่หรือพื้นฐานของนักเรียนอย่างแท้จริง

2.2.2 ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นต้องบริหารจัดการใน 3 รายการแรก ได้แก่ การระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก การทำข้อตกลงกับ

สถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนเข้าฝึกงาน และการร่วมกับสถานประกอบการในการวางแผนและการดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียน ถึงแม้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการประเด็นดังกล่าวในระดับที่น่าพอใจแล้ว แต่ควรให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น. 25) ซึ่งได้สรุปปัจจัยความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำว่า สถานศึกษาต้องประสานเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงกล่าวได้ว่า 3 ประเด็นดังกล่าว เป็นความต้องการจำเป็นแท้จริงในการบริหารจัดการเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ สอดคล้องกับ Gary and Oliver (1990, pp. 234-276) ซึ่งได้กล่าวว่า สถานศึกษาต้องวิเคราะห์การประกอบอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำทั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอเหตุผลในแต่ละรายการดังนี้ โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนานักเรียนให้เข้าสู่การประกอบอาชีพนั้น โรงเรียนต้องใช้ทรัพยากรสูงทั้งในแง่งบประมาณ องค์ความรู้ วิทยากร และแหล่งเรียนรู้ซึ่งสิ่งเหล่านี้โรงเรียนอาจจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนจากภายนอก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอว่า โรงเรียนควรเปิดรับแหล่งทุนจากภายนอกโดยมีคณะกรรมการดูแลและจัดการอย่างเหมาะสม รวมทั้งควรมีการระดมองค์ความรู้ วิทยากร และแหล่งเรียนรู้จากภายนอก

ในส่วนของโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนเข้าฝึกงาน อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนต้องสร้างประสบการณ์ทำงานให้แก่ นักเรียน ซึ่งการมีข้อตกลงในรับนักเรียนเข้าฝึกงานจะเป็นเครื่องประกันโอกาสของนักเรียนในการแสวงหาประสบการณ์ทำงานของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ในประเด็นดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอว่า โรงเรียนควรทำเอกสารข้อตกลงเพื่อรับนักเรียนเข้าฝึกงาน และกำหนดกระบวนการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลการฝึกงานของนักเรียน ในส่วนของโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการร่วมกับสถานประกอบการในการวางแผนและการดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนจำเป็นต้องใช้ความร่วมมือกับสถานประกอบการซึ่งเกี่ยวข้องกับการประกอบ อาชีพโดยตรง มีความเข้าใจคุณลักษณะของผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นอย่างดีมาร่วมวางแผนงานและดำเนินการฝึกอาชีพให้เหมาะสมที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับพิมพ์พรรณ เมพสุธานนท์ และสุวิศิชา ประสิทธิธัญกิจ (2550) ที่มีทัศนะว่า กิจกรรมการศึกษาใดๆ จะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการยอมรับและบูรณาการองค์ประกอบต่างๆ เข้าด้วยกัน ในประเด็นดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอว่า โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการในพื้นที่ สร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ และระดมทรัพยากรด้านต่างๆ มาสนับสนุนการดำเนินงานให้สำเร็จ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพิจารณาการบริหารจัดการสถานศึกษาตามรูปแบบโครงสร้างซีท (SEAT

Framework) ในด้านสภาพแวดล้อมเป็นพิเศษโดยทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนเข้าฝึกงาน และร่วมกับสถานประกอบการในการดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียน ซึ่งทัศนีย์ สิงหวงค์ (2560, น. 84-85) เสนอว่า สถานศึกษาต้องจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงานสถานศึกษาอื่น และสถานประกอบการ โดยมีการวางแผนหรือมีโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกัน ประสานความร่วมมือ ขอรับการสนับสนุนด้านบุคคล งบประมาณ สื่อ เทคโนโลยี อาคารสถานที่จากผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระดมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในท้องถิ่นเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการแรงงานของท้องถิ่น

2.2.3 ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีความจำเป็นต้องบริหารจัดการใน 3 รายการแรก ได้แก่ การจัดฝึกปฏิบัติงานทั้งภายในโรงเรียนและในสถานประกอบการ การวางแผนและกำหนดตารางการฝึกอาชีพ และการร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานให้แก่ นักเรียนหลังจบการศึกษา ถึงแม้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการประเด็นดังกล่าวในระดับที่น่าพอใจแล้ว แต่ควรให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอเหตุผลในแต่ละรายการ ดังนี้ โรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการจัดฝึกปฏิบัติงานทั้งภายในโรงเรียนและในสถานประกอบการ อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความจำเป็นต้องได้รับการจัดการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติจึงจะเกิดทักษะที่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพได้ ดังนั้นโรงเรียนที่จัดการศึกษาพิเศษจึงต้องให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าทางวิชาการและทักษะของผู้เรียนด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 7) นอกจากนี้การฝึกปฏิบัติจะเป็นการฝึกช่วยเหลือตนเองเพื่อเตรียมพร้อมให้นักเรียนสามารถดำรงชีพและสามารถทำงานได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของ Brolin and Thomas (1971 อ้างถึงใน Gary and Oliver, 1990, pp. 22-23) ที่แสดงให้เห็นว่า ทักษะการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรกสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ต้องได้รับการฝึกควบคู่กับการทำงาน ในประเด็นดังกล่าวนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอว่า โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนการสอนทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยผ่านการวิเคราะห์ขั้นตอนการสอนอาชีพ และฝึกปฏิบัติตามความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละคน ในส่วนของโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการวางแผนและกำหนดตารางการฝึกอาชีพ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาพิเศษนั้นจำเป็นต้องมีการกำหนดขั้นตอนและเป้าหมายที่เหมาะสมกับนักเรียนเป็นรายบุคคล และการออกแบบตารางการฝึกอาชีพก็เช่นเดียวกันที่ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละคนด้วย ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอว่า โรงเรียนควรวางแผนการฝึกอาชีพควบคู่กับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลพร้อมกำหนดตารางการฝึกอาชีพ โดยใช้คณะกรรมการชุดเดียวกันซึ่งเพิ่มผู้รับผิดชอบงานจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำเพิ่มเติม และโรงเรียนควรจัดการศึกษาโดยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการ

พิเศษได้ทำงานร่วมกัน ในส่วนของโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานให้แก่ นักเรียนหลังจบการศึกษา อาจเป็นเพราะว่า การจัดหางานให้กับนักเรียนหลังจบการศึกษานั้นต้องเป็นขอบข่ายงานที่อยู่นอกเหนือโรงเรียน การจะดำเนินการให้สำเร็จจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากภายนอกเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอว่า โรงเรียนควรจัดทำข้อตกลงในการรับนักเรียนเข้าทำงานหลังจบการศึกษา และจัดหางานในสถานประกอบการอื่นๆ ที่อยู่นอกเหนือข้อตกลงโดยการประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการแต่ละประเภท

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ที่เน้นการจัดการเรียนการสอนโดยจัดฝึกปฏิบัติงานทั้งภายในโรงเรียนและในสถานประกอบการ กำหนดตารางการฝึกอาชีพ พร้อมทั้งร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานให้แก่ นักเรียนหลังจบการศึกษา สอดคล้องกับทัศนีย์ สิงหวงศ์ (2560, น. 84-85) ที่พบว่า ในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนต้องมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้และกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะด้านอาชีพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสไปฝึกทักษะการทำงานในสถานประกอบการที่มีความพร้อมและมีใบรับรองคุณภาพของสถานประกอบการ

2.2.4 ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีความจำเป็นต้องบริหารจัดการใน 3 รายการแรก ได้แก่ การปรับหลักสูตรทั่วไปและจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ การจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำเป็นรูปธรรมนำไปสู่การปฏิบัติได้ และการจัดอาคารและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ถึงแม้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการประเด็นดังกล่าวในระดับที่น่าพอใจแล้ว แต่ควรให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอเหตุผลในแต่ละรายการ ดังนี้ โรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการปรับหลักสูตรทั่วไปและจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้น บางกลุ่มสามารถปรับหลักสูตรทั่วไปเพียงตัวชี้วัดได้ แต่บางกลุ่มต้องการหลักสูตรเฉพาะเพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้และจบการศึกษาได้ สอดคล้องกับ สถาบันราชานุกูล (2557, น. 266) ซึ่งได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรแบ่งเป็นการปรับหลักสูตรทั่วไปและการจัดทำหลักสูตรเฉพาะโดยพิจารณาจากความต้องการจำเป็น ในประเด็นดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการไว้ดังนี้ โรงเรียนต้องปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียน และการออกแบบหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ไปพร้อมกันได้ ในส่วนของโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำเป็นรูปธรรมนำไปสู่การปฏิบัติได้ อาจเป็นเพราะว่าการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้นต้องมีแผนงานที่ชัดเจนในระดับโรงเรียนเพื่อสร้างแนวทางการขับเคลื่อนที่เป็น

รูปธรรมและสร้างความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ สถาบันราชานุกูล (2557, น. 272) ซึ่งได้กล่าวว่า การปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับจัดระบบการศึกษาพิเศษมีหลักการสำคัญคือ มีนโยบายและแผนงานที่ชัดเจน ในประเด็นดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการจัดการไว้ดังนี้ โรงเรียนต้องจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรูปธรรมและมีแนวทางการขับเคลื่อนแผนงานที่ชัดเจนประกอบด้วยความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในส่วนของโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการจัดอาคารและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำใน โรงเรียนที่จัดระบบการศึกษาพิเศษนั้นต้องบริหารอาคารและสิ่งก่อสร้างต่างๆ โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษซึ่งมีข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ในประเด็นดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการจัดการไว้ดังนี้ โรงเรียนควรจัดเตรียมอาคารและสิ่งก่อสร้างโดยคำนึงถึงความพร้อมในการเข้าถึงของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท และการจัดการตรวจสอบสอดคล้องกับแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมสถานศึกษาตามรูปแบบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ที่เน้นให้ปรับหลักสูตรทั่วไปและจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ จัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำเป็นรูปธรรมนำไปสู่การปฏิบัติได้ และจัดอาคารและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ให้เหมาะสม ซึ่งวรรณษา บริบูรณ์ (2556, น. 8-9) ได้วิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำโดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ประกอบการ และการเสริมสร้างการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

2.2.5 ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีความจำเป็นต้องบริหารจัดการใน 3 รายการแรก ได้แก่ การประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ การประเมินทักษะทางสังคม และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ถึงแม้ว่า โรงเรียนได้ดำเนินการประเด็นดังกล่าวในระดับที่น่าพอใจแล้ว แต่ควรให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอเหตุผลในแต่ละรายการ ดังนี้ โรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำมุ่งไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือ การประกอบอาชีพ ดังนั้นการประเมินความพร้อมในทักษะอาชีพจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนานักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Gary and Oliver (1990, pp. 234-276) ได้นำเสนอการวิเคราะห์อาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษจะต้องนำข้อมูลหลักสูตรการจัดการศึกษา

เพื่อการมีงานทำมาใช้วิเคราะห์นักเรียนเพื่อหาโอกาสในการทำงาน และใช้กำหนดทักษะที่เกี่ยวข้องกับแต่ละอาชีพ ในประเด็นดังกล่าว ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการไว้ดังนี้ โรงเรียนควรประเมินความพร้อมในการประกอบอาชีพโดยการแสวงหาข้อมูลอย่างรอบด้านร่วมกับคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพแต่ละชนิดโดยการวิเคราะห์ให้ทราบทั้งทักษะที่มีและไม่มี นอกจากนี้ต้องเน้นประเมินทักษะจำเป็นในการดำรงชีวิตและการช่วยเหลือตนเองไปพร้อมกันด้วย ในส่วนของโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการประเมินทักษะทางสังคม อาจเป็นเพราะว่า การประกอบอาชีพนั้นนักเรียนต้องมีทักษะทางสังคมที่ดีจึงจะสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้สำเร็จสอดคล้องกับ Loreman (2009, pp. 1-2) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรได้เรียนรู้การอยู่ในสังคมกับเพื่อน จึงจะมีโอกาสในการประสบความสำเร็จในสังคมมากขึ้น ในประเด็นดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการไว้ดังนี้ โรงเรียนควรประเมินทักษะทางสังคมอย่างรอบด้านเน้นการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และควรจัดการศึกษาโดยสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีเพื่อนคู่หู ในส่วนของโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีผู้เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน การกำหนดหรือจัดการจึงมีความจำเป็นต้องแสวงหาข้อมูลในด้านต่างๆ ให้เพียงพอ ในประเด็นดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการไว้ดังนี้ โรงเรียนควรรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างครบถ้วนด้วยวิธีการที่หลากหลาย พร้อมมีการประมวลข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในแง่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการประเมินความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ที่เน้นการประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพและทักษะทางสังคมโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังเช่น ทศนีย์ สิงหวงค์ (2560, น. 84) ได้เสนอแนะว่า โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สำรวจความสนใจ ความถนัด และมองเห็นเส้นทางชีวิตในอนาคตเพื่อวางแผนในการศึกษาต่อหรือเข้าสู่ตลาดแรงงาน มีการประเมินบุคลิกภาพตามกลุ่มสาขาให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอผลการฝึกประสบการณ์ด้านอาชีพของตนเอง

2.2.6 ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีความจำเป็นต้องบริหารจัดการใน 3 รายการแรก ได้แก่ การดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาไม่ต่ำกว่า 1 ปี การประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพ และการจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ถึงแม้ว่าโรงเรียนได้ดำเนินการประเด็นดังกล่าวในระดับที่น่าพอใจแล้ว แต่ควรให้ความสำคัญเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอเหตุผลในแต่ละรายการดังนี้ โรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบ

การศึกษาไม่ต่ำกว่า 1 ปี อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้นเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไปจนกระทั่งนักเรียนจบการศึกษาแล้ว ความสำเร็จของการจัดการศึกษาจึงต้องเกิดจากการติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่องต่อไปสอดคล้องกับ คเซนทร์ ปานสงฆ์ (2551, น. 41) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า การติดตามผลการจัดหางานเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ต้องดำเนินการผ่านการติดต่อ สอบถามจากนายจ้างหรือผู้เกี่ยวข้อง ในประเด็นดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการไว้ดังนี้ โรงเรียนควรติดตามโดยใช้ฐานครอบครัวเป็นสำคัญซึ่งติดตามทั้งในด้านการดำเนินชีวิตและการทำงานภายในระยะเวลา 1 ปี ในส่วนของโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนจำเป็นต้องมีข้อมูลผลการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนานักเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ในประเด็นดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการไว้ดังนี้ โรงเรียนควรประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพตามคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพนั้นๆ ควรพิจารณาผลการฝึกทั้งในโรงเรียนและในสถานประกอบการ และควรมีการจัดทำรายงานของที่แสดงคุณลักษณะของนักเรียนทั้งในด้านการดำรงชีวิต และด้านทักษะการทำงาน สอดคล้องผลการวิจัยของ Hains and Staba (2017) ซึ่งพบว่า นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษซึ่งได้รับการสนับสนุนโดยใช้ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารมีโอกาสที่ดีในการประกอบอาชีพ ในส่วนของโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นในการจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนจำเป็นต้องมีกระบวนการที่สร้างความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำและเป็นแนวทางในการพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น ในประเด็นดังกล่าวผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้เสนอแนวทางในการบริหารจัดการไว้ดังนี้ โรงเรียนควรจัดทำสารสนเทศเป็นฐานข้อมูลการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และพัฒนาต่อเนื่องเป็นระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่อไป

นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามรูปแบบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ที่เน้นให้ดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาไม่ต่ำกว่า 1 ปี พร้อมประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพ และจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน

1) ควรจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา การประเมินความสามารถของนักเรียน การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ การเรียนรู้สู่อาชีพ และการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ เนื่องจากผลการการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษยังมีความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาในหลายประการเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร จากหน่วยงานต้นสังกัด เนื่องจากผลการการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนดังกล่าวยังต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนทั้งในด้านวิชาการและทรัพยากรทางการศึกษา โดยเฉพาะในการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ และการเรียนรู้สู่อาชีพที่มีลำดับความต่องานจำเป็นมากกว่าด้านอื่นๆ

3.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

1) ควรเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพโดยกำหนดอาชีพให้แก่แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษผ่านการวิเคราะห์ด้วยข้อมูลความต้องการและผลการประเมินนักเรียนพร้อมจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพ และควรเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในโรงเรียนตามแบบสถานประกอบการ

2) ควรเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการอย่างทั่วถึงและใช้เครือข่ายเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษให้สามารถประกอบอาชีพได้โดยระดมทรัพยากรจากภายนอก พร้อมทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนเข้าฝึกงานและควร

ร่วมกับสถานประกอบการในการวางแผนและการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3) ควรส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้สู่อาชีพโดยจัดการฝึกปฏิบัติงานทั้งในโรงเรียนและสถานประกอบการ พร้อมวางแผนและกำหนดตารางการฝึกอาชีพ และควรสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเมื่อจบการศึกษา

4) ควรเตรียมความพร้อมสถานศึกษา โดยเฉพาะในเรื่องการปรับหลักสูตร และการจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยโรงเรียนควรจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำพร้อมนำไปสู่การปฏิบัติ และควรจัดอาคารและสิ่งก่อสร้างให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าถึงและมีความปลอดภัย

5) ควรส่งเสริมและสนับสนุนการประเมินความพร้อมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการประกอบอาชีพ และควรประเมินความพร้อมทางสังคมผ่านการรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกฝ่าย

6) ควรติดตามและประเมินผลการฝึกอาชีพของนักเรียน ติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ปีหลังจบการศึกษา และควรจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษในเขตจังหวัดอื่นๆ หรือในระดับประเทศ

3.2.2 ควรศึกษาความต้องการจำเป็นในการติดตามนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหลังจบการศึกษาเป็นการเฉพาะเนื่องจากเป็นช่วงสำคัญของนักเรียนอีกช่วงหนึ่ง

3.2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษกับขวัญและกำลังใจของครูในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ

3.2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). กฎกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. สืบค้นจาก <http://backoffice.onec.go.th/uploaded/Category/Laws/RuleMetDistEdMnt2550-02-12-2010.pdf>.
- _____. (2553). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์คนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552. สืบค้นจาก <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/ministry%20law/1-42%20handicap%20MoE.pdf>.
- กฤษณพงศ์ กีรติกร. (2554). วิกฤติ กระบวนทัศน์ มโนทัศน์ เพื่อการปฏิรูปการศึกษา. นนทบุรี: วรณกรรม.
- กุลยา ก่อสุวรรณ. (2555). การบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษาปฐมวัย*. (หน่วยที่ 6, น. 1-50). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ขวัญตา ไตรยราช. (2552). สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามภารกิจของบุคลากรด้านการศึกษาพิเศษในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดระยอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- คชนทร์ ปานสงฆ์. (2551). การศึกษาทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้า (2549-2558) ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการโดยใช้เทคนิค EDFR. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- จรีลักษณ์ รัตนาพันธ์. (2555). หลักการและแนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนลักษณะพิเศษ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนลักษณะพิเศษ*. (หน่วยที่ 1). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จันทร์สุดา สวัสดิ์ทา. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศโรงเรียนและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนการศึกษาพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภูเขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- จิตรลดา วงษ์พานิช. (2534). การศึกษาความต้องการจำเป็นในการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ดารณี ศักดิ์ศิริผล. (2551). เทคโนโลยีสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: ไร่ไฟเพชร.

- ทัศนีย์ สิงหวงค์. (2560). ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำในโรงเรียนการศึกษา
สงเคราะห์. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา) สาขามนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์, 5(2), 81-92.
- ธรร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ:
เนติกุลการพิมพ์.
- ธีระพงษ์ พรหมกุล. (2558). สภาพการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) เป็น ฐานใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ธีรวงศ์ อาภรณ์รัตน์. (2557). ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษา ประเภทอาชีวศึกษา
สังกัดมูลนิธิชาวเอเชียแห่งประเทศไทย โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดการบริหารแบบสมดุล.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). การเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: แวน
แก้ว.
- พิมพ์พรรณ เมพสุเมธานนท์ และสุวิพิชชา ประสิทธิ์ธัญกิจ. (2550). การศึกษาพิเศษ (SPECIAL
EDUCATION). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภัคธดา สุวรรณวล. (2560). ปัจจัยคัดสรรด้านการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของ
นักเรียนในโรงเรียนเฉพาะความพิการสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัด
สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. สืบค้นจาก [http://www.ratchakitcha.
soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF](http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF).
- รัตนา จันทรธรรม. (2560). นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษา
เชื่อมโยงสู่อาชีพ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพฯ.
- โรงเรียนวัดใหญ่ชัยมงคล. (2558). รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2558. สืบค้นจาก
http://watyaiaiy.com/datashow_197549.
- วรรณชชา บริบูรณ์. (2556). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะวิชาชีพให้นักเรียนที่มีความ
บกพร่องทางการได้ยินของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสต
รมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- วิชุดา โชคภูเขียว. (2553). *การพัฒนาตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่ดีสำหรับโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในจังหวัดเครือข่ายของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2541). *คู่มือคู่มือองค์กรคุณภาพยุค 2000.* กรุงเทพฯ: ทีพีเอ พับลิชชิง.
- วิฑูรย์ สิมะโชคดี. (2550). *คู่มือพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. (พิมพ์ครั้งที่ 5).* กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล.
- วุฒิ วัฒนธนวุฒิ. (2561). การบริหารการจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียนการศึกษภาคบังคับ. *วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 9(3), 240-248.*
- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2545). การประเมินความต้องการจำเป็นของหลักสูตร. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา การประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอน. (หน่วยที่ 11).* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศรียา นิยมธรรม. (2546). *การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.*
- สถาบันราชานุกูล. (2557). *แนวการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงสร้างซีทีสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: เอกสารอัดสำเนา.*
- สุกัญญา แซ่มซ้อย และชญาพิมพ์ อุตสาโท. (2555). การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ: โรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 35(1), 100-110.*
- สุพักตร์ พิบูลย์. (2545). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการ. ใน *ประมวลสาระชุดวิชา การประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ. (หน่วยที่ 11).* นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช .
- สุรัญจิต วรรณนวล. (2550). *การพัฒนากิจกรรมควบคุมองค์การศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดลำปาง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).* มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 3).* กรุงเทพฯ: วี.พริ้นท์ (1991).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *ข้อเสนอทางเลือกเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ: ข้อค้นพบจากการวิจัย. กรุงเทพฯ: ศรีบูรณคอมพิวเตอร์-การพิมพ์.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *นโยบายปีงบประมาณ พ.ศ.2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ การศึกษาของเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550*. สืบค้นจาก http://koob.samroiwit.ac.th/webdata/1199/05Law_of_General_administration/G31_Decentralization/G310502.pdf.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลเอกดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ)*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท..
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา)*. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: 21 เซนจูรี จำกัด.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2552). *พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท..
- _____. (2558). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท..
- _____. (2558). *รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนร่วม และเรียนรวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทศาสนาส่งเสริมการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2559). *แนวความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ*. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- _____. (2561). *รายงานนักเรียนพิการเรียนรวมของโรงเรียนปกติทั่วไปสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา แยกตามประเภทความพิการ*. สืบค้นจาก http://202.29.172.121/specialbasic/download/student_2560_1_defrom.pdf.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2557). *คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2556). *การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรมบนพื้นฐานของ Competency (Competency-based training needs analysis)*. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- Denham, S. & Denham, M. (2015). *Teaching children and young people with special educational needs and disabilities*. London: Sage publications.

- Dipeolu, O. A., Hargrave, S., Sniatecki, L. J., & Donaldson, J. (2012). Improving prediction of significant career-related constructs for high school students with learning disabilities. *The Career Development Quarterly*, *60*(3), 207.
- Gary, M. C. & Oliver, P. K. (1990). *Career development and transition for adolescents with disabilities*. Boston: Allyn and Bacon.
- Hains, V. V. & Staba, A. M. (2017). *Education and employment for students from under-represented groups supported with information and communication technology*. The 19th International Scientific Conference on Economic and Social Development, Melbourne, Australia.
- Holwerda, A., Brouwer, S., de Boer, R. M., Groothoff, J., & Jac, J. L. (2014). *Expectations from different perspectives on future work outcome of young adults with intellectual and developmental disabilities*. Retrieved from <https://link.springer.com/article/10.1007/s10926-014-9528-3>.
- James, W. A. & David, D. K. (2010). *Needs assessment: An overview*. London: Sage Publications.
- Kate, W. (2011). *Special needs and early years*. (3rd ed.). London: Sage publications.
- Loreman, T. (2009). *Straight talk about inclusive education*. Retrieved from <https://concordia.ab.ca/wp-content/uploads/2017/04/CASS-connections-article.pdf>.
- Farrell, M. (2012). *New perspectives in special education*. Oxon: Routledge Oxford shire.
- Olson, J. L., Platt, J. M., & Dieker, L. (2008). *Teaching children and adolescents with special needs*. (5th ed.). New Jersey: Pearson/Merrill Prentice Hall.
- Spriggs, A. (2016). *Breakthrough career education research for students with autism and developmental disabilities: Hands-on instruction with video modeling increases career knowledge and job skills over 55%*. Retrieved from <https://www.pnewswire.com/news-releases/breakthrough-career-education-research-for-students-with-autism-and-developmental-disabilities-hands-on-instruction-with-video-modeling-increases-career-knowledge-and-job-skills-over-55-300342462.html>.
- Susan, J. P. (2004). *Inclusive education*. Retrieved from http://siteresources.worldbank.org/EDUCATION/Resources/278200-1099079877269/547664-1099079993288/InclusiveEdu_efa_strategy_for_children.pdf.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ รศ.ดร. ดารณี ศักดิ์ศิริผล

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก (กศ.ด.) เอกการศึกษาพิเศษ

ประสบการณ์หรือความชำนาญ เป็นอาจารย์สอนในสถาบันวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ชื่อ ดร. ปรีดา เบ็ญการ

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก (วท.ด.) การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

ประสบการณ์หรือความชำนาญ เป็นอาจารย์สอนในสาขาวิชาวัดผลทางการศึกษา

3. ชื่อ ดร. ฉวีวรรณ โยคิน

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก (ปร.ด.) เอกยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้

ประสบการณ์หรือความชำนาญ เป็นศึกษานิเทศก์ด้านการศึกษาพิเศษ

4. ชื่อ ดร. สมพร หวานเสร็จ

สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร)

วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก (ศษ.ด.) เอกหลักสูตรและการสอน

ประสบการณ์ทำงานหรือความเชี่ยวชาญ เป็นผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง

5. ชื่อ ดร. กัญยามาส ชูจิ้น

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบางไม้แก้วประชาสามัคคี

วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก (ปร.ด.) เอกบริหารการศึกษา

ประสบการณ์ หรือความชำนาญ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบางไม้แก้วประชาสามัคคี

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๒๓๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. ดารณี ศักดิ์ศิริผล
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาพิเศษ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรนักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๓๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. ปรีดา เป็ญคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการวัดผลทางการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๓๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. ฉวีวรรณ โยคีธ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการนิเทศการจัดการศึกษาพิเศษ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๓๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. สมพร หวานเสรีจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๙๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๒๓๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๗ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. กัญยามาส ชูจิ้น

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการบริหารโรงเรียนเรียนร่วม ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๔๓

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๐ จังหวัดชุมพร

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และครู ในวันที่ ๑ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๕.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๒๐ จังหวัดชุมพร ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๖๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหาร
สถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัด
การศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ
สถานศึกษาผู้ดูแลงานการศึกษาพิเศษ (ถ้ามี) และครูผู้รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ จำนวน ๔ คน รวมทั้งสิ้น ๖ คน
โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ ๑๔ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ดร. วิวัฒน์

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๔ - ๒๔๙๔๕๗๑

ภาคผนวก ข

แบบสรุปการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่องความต้องการจำเป็น
ในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน
การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	0	+1	5	0.80	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	0	+1	5	0.80	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	-1	+1	5	0.60	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
21	+1	0	+1	+1	+1	5	0.80	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	0	+1	0	+1	5	0.60	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	0	+1	5	0.80	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	-1	+1	5	0.60	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	-1	+1	5	0.60	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	-1	+1	5	0.60	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	-1	+1	5	0.60	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	0	+1	5	0.80	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	0	+1	5	0.80	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43	+1	0	+1	+1	+1	5	0.80	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45	+1	0	0	+1	+1	5	0.60	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
49	+1	0	+1	+1	+1	5	0.80	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ค่าความเที่ยงของเครื่องมือการวิจัย (Reliability)

ค่าความเที่ยงของเครื่องมือการวิจัย (Reliability) ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการ
พิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ข้อที่	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงาน ทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา									
1	สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารงานเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	24.87	68.26	0.83	0.93	33.53	35.02	0.88	0.93
2	สถานศึกษากำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	24.93	66.27	0.90	0.93	33.53	34.88	0.89	0.93
3	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	24.93	73.72	0.60	0.94	33.87	36.53	0.90	0.93
4	สถานศึกษาจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรูปธรรมและนำไปสู่การปฏิบัติได้	25.07	68.62	0.89	0.93	33.73	35.24	0.94	0.92
5	สถานศึกษามีกระบวนการบริหารงานการศึกษาพิเศษควบคู่กับการบริหารงานปกติโดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม	25.00	68.83	0.81	0.93	33.47	35.71	0.87	0.93
6	สถานศึกษาปรับหลักสูตรทั่วไป และจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	24.80	70.92	0.78	0.93	33.47	39.29	0.66	0.94
7	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคน	24.93	80.34	0.14	0.96	33.07	43.65	0.31	0.94
8	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์อย่างเพียงพอและเหมาะสม	24.73	66.96	0.86	0.93	33.33	37.61	0.74	0.93

ข้อที่	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงาน ทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา (ต่อ)									
9	สถานศึกษาจัดอาคาร และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และการเข้าถึงของนักเรียน	24.60	70.32	0.85	0.93	33.40	39.42	0.63	0.94
10	สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่นๆ ในการจัดการศึกษาพิเศษโดยเน้นการมีส่วนร่วม	24.53	68.40	0.86	0.93	33.20	40.58	0.77	0.93
11	สถานศึกษาพัฒนานักเรียนทั่วไปให้ยอมรับและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างถูกวิธี	24.93	71.51	0.74	0.93	33.40	39.97	0.49	0.94
2) การประเมินความสามารถของนักเรียน									
12	สถานศึกษาคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ	13.93	13.17	0.82	0.82	17.27	4.20	0.78	0.74
13	สถานศึกษาประเมินทักษะการช่วยเหลือตนเองของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	14.00	14.76	0.51	0.87	17.27	4.340	0.70	0.75
14	สถานศึกษาประเมินทักษะสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	13.93	14.96	0.67	0.85	17.47	4.67	0.53	0.79
15	สถานศึกษาประเมินทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	14.47	15.43	0.51	0.87	17.67	3.68	0.61	0.78
16	สถานศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากพ่อแม่ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	14.07	12.06	0.79	0.82	17.33	4.37	0.49	0.80
17	สถานศึกษานำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาประมวลความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน	14.27	12.48	0.74	0.83	17.33	4.92	0.39	0.81
3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ									
18	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการในการฝึกอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	23.60	47.56	0.89	0.91	30.87	37.22	0.89	0.95

ข้อที่	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงาน ทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ (ต่อ)									
19	สถานศึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการอาชีพในชุมชน	23.53	46.19	0.91	0.90	31.00	35.45	0.94	0.94
20	สถานศึกษาจัดทำฐานข้อมูลอาชีพในชุมชน	23.80	47.34	0.72	0.91	30.93	35.10	0.96	0.94
21	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	23.40	44.52	0.85	0.91	30.73	38.96	0.78	0.95
22	สถานศึกษาเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในสถานศึกษาตามแบบสถานประกอบการ	23.53	43.98	0.90	0.90	31.00	35.310	0.96	0.94
23	สถานศึกษากำหนดอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนโดยใช้ข้อมูลความต้องการและผลการประเมินนักเรียนทุกด้าน	23.53	46.05	0.86	0.91	30.93	35.24	0.94	0.94
24	สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และวิชาการ ให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	22.93	53.58	0.71	0.92	30.67	40.09	0.90	0.95
25	สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	22.73	53.44	0.49	0.93	30.60	42.46	0.59	0.96
26	สถานศึกษาจัดหาสื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนบริการความช่วยเหลือต่างๆ ทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค	22.73	56.89	0.20	0.94	30.53	44.53	0.45	0.96
27	สถานศึกษาสนับสนุนและพัฒนาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ	23.00	50.48	0.57	0.92	30.53	43.29	0.65	0.96

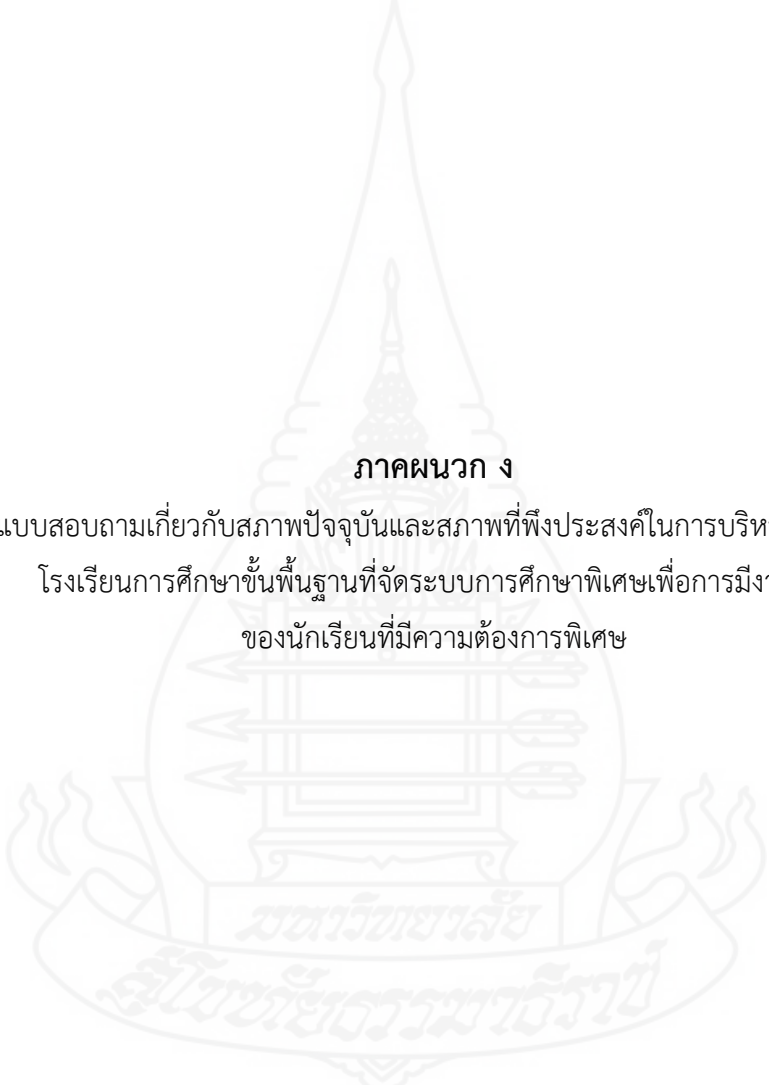
ข้อที่	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงาน ทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ									
28	สถานศึกษาสร้างความเข้าใจร่วมกันกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	11.73	20.62	0.55	0.93	16.27	23.51	0.92	0.99
29	สถานศึกษาจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือในพัฒนาและการฝึกอาชีพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	11.73	17.44	0.79	0.90	16.33	21.89	0.96	0.98
30	สถานศึกษาร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนในการวางแผน และการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	11.47	19.71	0.52	0.94	16.33	21.89	0.96	0.98
31	สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการในการวางแผน และการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	12.00	16.28	0.93	0.88	16.40	20.66	0.98	0.98
32	สถานศึกษาระดมทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกในการจัดการศึกษาพิเศษและการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	11.93	17.31	0.92	0.88	16.27	21.86	0.95	0.98
33	สถานศึกษาทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงาน	12.13	16.26	0.92	0.88	16.40	20.94	0.95	0.98
5) การเรียนรู้สู่อาชีพ									
34	สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติ ควบคุมการฝึกอาชีพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	15.13	15.15	0.86	0.77	19.53	25.78	0.93	0.94
35	สถานศึกษาวางแผน และกำหนดตารางการฝึกอาชีพให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ	15.20	18.37	0.61	0.82	19.47	28.81	0.79	0.95

ข้อที่	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงาน ทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
5) การเรียนรู้สู่อาชีพ (ต่อ)									
36	สถานศึกษาจัดการฝึกปฏิบัติงานทั้งภายใน สถานศึกษาและสถานประกอบการภายนอก สถานศึกษา	15.07	15.51	0.86	0.77	19.60	24.52	0.95	0.94
37	สถานศึกษาจัดการสอนเพิ่มเติมด้านวิชาการให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	15.07	21.17	0.34	0.86	19.60	25.90	0.93	0.94
38	สถานศึกษาใช้เทคนิคการวิเคราะห์งานเพื่อกำหนด ขั้นตอนการทำงานที่ละชั้นจากง่ายไปยาก หรือ เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นต้น	15.00	20.83	0.52	0.83	19.47	29.223	0.74	0.95
39	สถานศึกษาร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางาน ให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเมื่อจบ การศึกษา	15.47	16.95	0.82	0.79	19.67	24.64	0.97	0.93
40	สถานศึกษาทบทวนการใช้แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลปีละ 2 ครั้ง เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม กับความต้องการของนักเรียนมากยิ่งขึ้น	14.27	22.96	0.16	0.87	19.07	32.34	0.61	0.96
6 (การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ									
41	สถานศึกษาประเมินผลการเรียนวิชาการของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	22.73	17.58	0.57	0.76	26.47	28.26	0.72	0.93
42	สถานศึกษาประเมินผลการฝึกด้านการช่วยเหลือ ตนเองในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	22.47	21.22	-0.04	0.82	26.33	33.75	0.21	0.95
43	สถานศึกษาประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพของ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	23.20	14.65	0.70	0.73	26.93	25.44	0.89	0.92
44	สถานศึกษานิเทศ และกำกับติดตามการจัดการ เรียนการสอนของครูเพื่อให้นักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษมีความรู้และทักษะในการทำงาน	23.00	18.35	0.25	0.80	26.67	26.58	0.88	0.92

ข้อที่	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงาน ทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
6 (การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ (ต่อ))									
45	สถานศึกษาใช้วิธีการหลากหลายในการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการจัดการศึกษาให้แก่ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	22.60	18.32	0.54	0.77	26.53	28.67	0.93	0.92
46	สถานศึกษานำผลจากการนิเทศกำกับติดตามการ สอนมาให้ข้อมูลย้อนกลับกับครูเพื่อให้ครูปรับปรุง และพัฒนาการสอน	22.67	17.75	0.49	0.77	26.67	27.95	0.93	0.92
47	สถานศึกษาจัดทำรายงานความก้าวหน้า และ พัฒนาการของนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ	22.53	18.46	0.37	0.78	26.40	30.59	0.61	0.94
48	สถานศึกษาจัดทำระบบประกันคุณภาพการจั ดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความ ต้องการพิเศษ	23.00	14.62	0.61	0.75	26.67	26.02	0.79	0.93
49	สถานศึกษาดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพ ของนักเรียนหลังจบการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็น เวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี	23.13	14.74	0.84	0.71	26.80	25.27	0.92	0.92

สภาพปัจจุบัน	
Cronbach's Alpha	0.965

สภาพที่พึงประสงค์	
Cronbach's Alpha	0.984

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการ
โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำ
ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการ
โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษ
เพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร โดยครอบคลุม 6 ขั้นตอน ได้แก่

- 1.1 การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา
- 1.2 การประเมินความสามารถของนักเรียน
- 1.3 การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ
- 1.4 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือการประกอบอาชีพ
- 1.5 การเรียนรู้สู่อาชีพ
- 1.6 การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ

2. แบบสอบถามมีจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในเขตจังหวัดชุมพร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง

ตำแหน่งปัจจุบัน

- ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครูผู้ช่วย
 ครู คศ. (โปรดระบุ)..... อื่น ๆ ระบุ

ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ ระบุ

ประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาพิเศษ

- น้อยกว่า 1 ปี 1 - 5 ปี 6 -10 ปี
 11 - 15 ปี 16 - 20 ปี 20 ปีขึ้นไป

แหล่งความรู้ที่ท่านได้รับเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (ตอบได้มากกว่า 1

ข้อ)

- เข้าร่วมการประชุม/ อบรม/สัมมนา ผู้บังคับบัญชาให้คำแนะนำ
 ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการโรงเรียนการศึกษา
ขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความ
ต้องการพิเศษ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 4 3 2 หรือ 1 ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับ
สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในปัจจุบัน และสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาที่
ผู้ตอบต้องการให้เกิดขึ้น (สภาพที่พึงประสงค์) โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

- 4 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน / สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน / สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับค่อนข้างมาก
- 2 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน / สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
- 1 หมายถึง สภาพการปฏิบัติในปัจจุบัน / สภาพการปฏิบัติที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อย

ข้อที่	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		มาก (4)	ค่อนข้างมาก (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)	มาก (4)	ค่อนข้างมาก (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)
1) การเตรียมความพร้อมสถานศึกษา									
1	สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารงานเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
2	สถานศึกษากำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
3	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่เชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
4	สถานศึกษาจัดทำแผนงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นรูปธรรมและนำไปสู่การปฏิบัติได้								
5	สถานศึกษามีกระบวนการบริหารงานการศึกษาพิเศษควบคู่กับการบริหารงานปกติโดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม								
6	สถานศึกษาปรับหลักสูตรทั่วไป และจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
7	สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกคน								
8	สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์อย่างเพียงพอและเหมาะสม								
9	สถานศึกษาจัดอาคาร และสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และการเข้าถึงของนักเรียน								

ข้อที่	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		มาก (4)	ค่อนข้างมาก (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)	มาก (4)	ค่อนข้างมาก (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)
3) การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ (ต่อ)									
21	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
22	สถานศึกษาเตรียมสถานที่ฝึกอาชีพในสถานศึกษาตามแบบสถานประกอบการ								
23	สถานศึกษากำหนดอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนโดยใช้ข้อมูลความต้องการ และผลการประเมินนักเรียนทุกด้าน								
24	สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และวิชาการ ให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
25	สถานศึกษาเตรียมความพร้อมด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
26	สถานศึกษาจัดหาสื่อและเทคโนโลยี ตลอดจนบริการความช่วยเหลือต่างๆ ทางการศึกษา เพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค								
27	สถานศึกษาสนับสนุนและพัฒนาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อการดำรงชีวิตอิสระ								
4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ									
28	สถานศึกษาสร้างความเข้าใจร่วมกันกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
29	สถานศึกษาจัดทำฐานข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือในพัฒนาและการฝึกอาชีพให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								

ข้อที่	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		มาก (4)	ค่อนข้างมาก (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)	มาก (4)	ค่อนข้างมาก (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)
5) การเรียนรู้สู่อาชีพ (ต่อ)									
39	สถานศึกษาร่วมมือกับเครือข่ายในการจัดหางานให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเมื่อจบการศึกษา								
40	สถานศึกษาทบทวนการใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลปีละ 2 ครั้ง เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนมากยิ่งขึ้น								
6) การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ									
41	สถานศึกษาประเมินผลการเรียนวิชาการของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
42	สถานศึกษาประเมินผลการฝึกด้านการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
43	สถานศึกษาประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								
44	สถานศึกษานิเทศ และกำกับติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความรู้และทักษะในการทำงาน								
45	สถานศึกษาใช้วิธีการหลากหลายในการนิเทศกำกับ ติดตามผลการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ								
46	สถานศึกษานำผลจากการนิเทศกำกับติดตามการสอนมาให้ข้อมูลย้อนกลับกับครูเพื่อให้ครูปรับปรุงและพัฒนาการสอน								
47	สถานศึกษาจัดทำรายงานความก้าวหน้า และพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ								
48	สถานศึกษาจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ								

ข้อที่	การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีงานทำของนักเรียน ที่มีความต้องการพิเศษ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
		มาก (4)	ค่อนข้างมาก (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)	มาก (4)	ค่อนข้างมาก (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)
6(การติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ(ต่อ)									
49	สถานศึกษาดำเนินการติดตามการประกอบ อาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาอย่าง ต่อเนื่องเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี								

*** ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ ***

นายมงคล เกตุสุวรรณ

นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก จ

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่ม

แบบลงทะเบียนการสนทนากลุ่ม

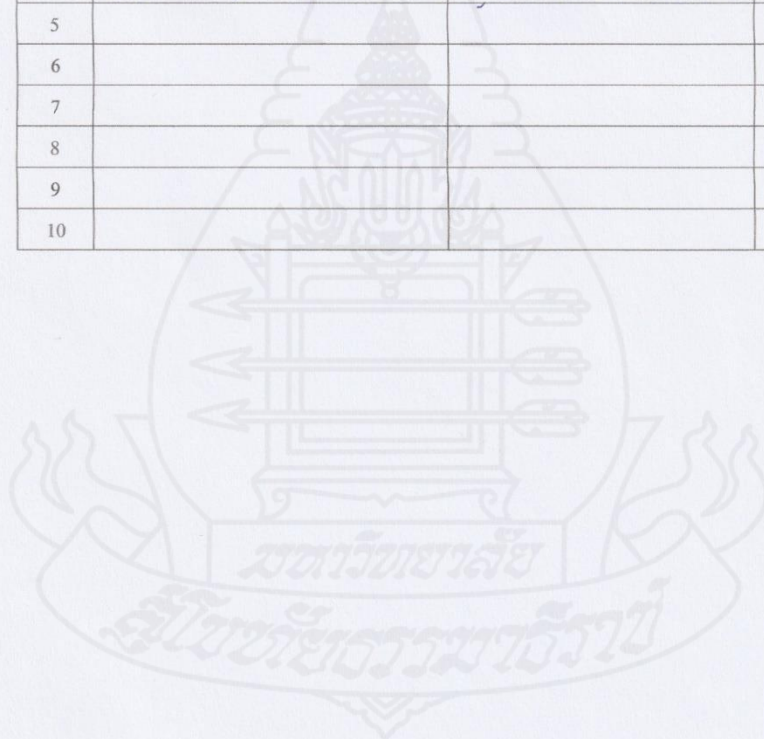
งานวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำ
ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษใน โรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

วันที่ 8 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

ณ ห้องประชุมดอกแก้วกัลยา

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร

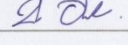
ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ
1	ทศพรเดช รอดเนลือ	กศน. 11	
2	ผ.ศ. ศรศักดิ์ (สงขมวงษ์)	ศสพ. จช. 1	
3	นางโรสอิน ด้พรหม	โรงเรียนสงครมมีปัญญาคศ	
4	เดบปวิวิศนุ์ กาโรจนวงษ์	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร	
5			
6			
7			
8			
9			
10			

แบบลงทะเบียนการให้สัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำ
ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

วันที่ 22 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

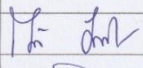
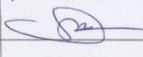
ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ
1	นางกัตตา ๖แก้วเพชร	อ.ร. มีนช่วยชั้น	
2	นางสาวชลิษา อัสโร	อ.อ. วัดประสาธน์กร.	
3			
4			
5			

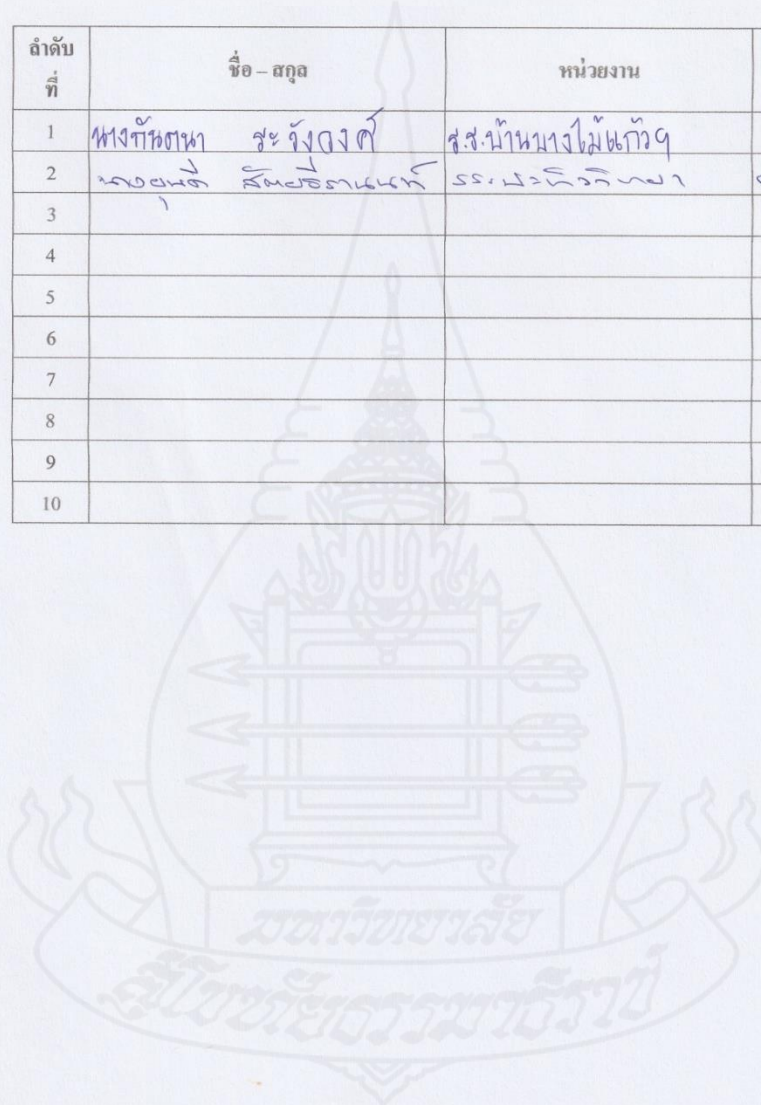

แบบลงทะเบียนการให้สัมภาษณ์

งานวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำ
ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

วันที่ 25 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ลายมือชื่อ
1	นางทัศนีย์ สะจังวงศ์	ส.ส.บ้านนาใหม่แก้ว ๑	
2	นางชนัดดี สัตยธรรมาพันธ์	รร. ประดิษฐ์วิทย์	
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑๑

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในวันที่ ๘ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๑

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในวันที่ ๘ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในวันที่ ๘ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดประสาธนิกร

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในวันที่ ๘ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วิฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบางไม้แก้วประชาสามัคคี

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในวันที่ ๘ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วิฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าข้ามวิทยา

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในวันที่ ๘ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วิฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมพรปัญญาคุณ

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในวันที่ ๘ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วิฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยชัน

ด้วยนายมงคล เกตุสุวรรณ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในวันที่ ๘ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒ เวลา ๑๓.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วิฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๖๔-๒๔๙๔๕๗๑

ภาคผนวก ฉ

แนวคำถามการสนทนากลุ่ม

แนวคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

งานวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร

ผู้วิจัย นายมงคล เกตุสุวรรณ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วัตถุประสงค์การวิจัย	คำถามหลัก	คำถามรอง	หมายเหตุ
เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร	<p>จากผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร เรียงตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ 2) ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ 3) ด้านการเรียนรู้สู่อชีพ 4) ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา 5) ด้านการประเมินความสามารถของนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดระบบการศึกษาพิเศษของจังหวัดชุมพร ในภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน 2. ถ้าจะพิจารณาถึงปัญหาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละด้านตามลำดับของ <u>ความต้องการจำเป็น</u> ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นในแต่ละด้านโดยพิจารณาความต้องการจำเป็นใน 3 ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับ 1) สภาพหรือสาเหตุของปัญหา และ 2) ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือพัฒนา โดยพิจารณาแต่ละด้านดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกอาชีพ พิจารณา ใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) การกำหนดอาชีพให้แก่ นักเรียน (ที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคนโดยใช้ข้อมูลความต้องการ และผลการประเมินนักเรียนทุกด้าน 2) การจัดทำหลักสูตรการฝึกอาชีพสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ 	

วัตถุประสงค์การวิจัย	คำถามหลัก	คำถามรอง	หมายเหตุ
	<p>6) ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ</p> <p>ท่านมีความคิดเห็นต่อผลการจัดลำดับอย่างไร</p>	<p>3การเตรียม (สถานที่ฝึกอาชีพในสถานศึกษาตามสถานประกอบการ</p> <p>- ด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ พิจารณา ใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1การระดม (ทรัพยากรจากชุมชนและหน่วยงานภายนอกในการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ2 (การทำข้อตกลงกับสถานประกอบการเพื่อรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าฝึกการทำงาน และ 3การร่วมกับสถานประกอบการใน (การวางแผน และการดำเนินการฝึกอาชีพให้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ</p> <p>- ด้านการเรียนรู้สู่อาชีพ พิจารณาใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1การจัดการฝึก (ปฏิบัติงานทั้งภายในสถานศึกษาและสถานประกอบการภายนอกสถานศึกษา 2การวางแผนและกำหนด (ตารางการฝึกอาชีพให้แก่เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ 3การร่วมมือกับเครือข่ายใน (การจัดหางานให้แก่เรียนที่มีความต้องการพิเศษเมื่อจบการศึกษา</p> <p>- ด้านการเตรียมความพร้อมสถานศึกษา พิจารณาใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1 (การปรับหลักสูตรทั่วไป และจัดทำหลักสูตรเฉพาะสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ2การจัดทำแผนงานการ (จัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มี</p>	

วัตถุประสงค์การวิจัย	คำถามหลัก	คำถามรอง	หมายเหตุ
		<p>ความต้องการพิเศษเป็นรูปธรรมนำไปสู่การปฏิบัติได้ และ 3การจัดอาคาร และ (สิ่งก่อสร้าง อื่นๆให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และการเข้าถึงของนักเรียน อยู่ในลำดับเดียวกัน</p> <p>ด้านการประเมินความสามารถของ - นักเรียน พิจารณาใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1การประเมินทักษะความพร้อม (ในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 2การ (ประเมินทักษะสังคมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ 3และการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก (พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายในการประเมินนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ</p> <p>- ด้านการติดตามและประเมินผลการประกอบอาชีพ พิจารณา ใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1 (การดำเนินการติดตามการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังจบการศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปี 2 (ประเมินผลการฝึกทักษะอาชีพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และ 3การจัดทำระบบประกันคุณภาพการจัด (การศึกษาเพื่อการมีงานทำของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ</p>	

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายมงคล เกตุสุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	18 กุมภาพันธ์ 2528
สถานที่เกิด	อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 2552 ประกาศนียบัตรบัณฑิตการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา 2553
สถานที่ทำงาน	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชุมพร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
ตำแหน่ง	ครู

